IURIE ROŞCA

IEŞIREA DIN ÎNTUNERIC

«CREZ»

IURIE ROŞCA

IEŞIREA DIN ÎNTUNERIC

SERIA «CREZ»
1

Chişinău 1995

COPERTA ISAI CÂRMU

«Ieşirea din întuneric»
este o primă apariţie
din seria «CREZ» care
va include articole apărute
în special în «ŢARA»
şi semnate de publiciştii
Frontului Popular
Creştin Democrat,
alte materiale folositoare
pentru afirmarea
Mişcării noastre.

Prezenta culegere de articole apărute pe parcursul ultimilor ani cu precădere în publicaţia Frontului Popular Creştin Democrat «Ţara» este destinată celor care doresc să se informeze asupra evoluţiilor politice din Basarabia. Aş risca să spun că este mai mult decât o privire «din interior», întrucât sunt nu doar martor al confruntărilor pe plan politic, uneori aprige, alteori mai domoale, ci şi participant. Personal n-am făcut niciodată vreo distincţie între ocupaţia mea politică şi cea jurnalistică. Prin urmare, nu veţi găsi în aceste rânduri nici imparţialitate, nici echidistanţă. Dimpotrivă, fiind membru al F.P.C.D., care este expresia politică a opţiunii unioniste, nu am nici un motiv să mă situez pe poziţie de neutralitate, ci caut să contribui la păstrarea şi dezvoltarea Mişcării, să încerc, atât cât îmi stă în puteri, să o feresc de multiplele curse pregătite de adversar, care poate fi învinuit de orice, numai nu de lipsă de inventivitate.

Tentativele celor de la putere de a prelua controlul asupra organizaţiei noastre prin lansarea unor oameni «comozi» în fruntea ei, de a o «îmblânzi» sau de a o pune în afara legii, de a o surpa din interior au fost şi mai sunt atât de multe, încât am considerat util să readuc în atenţia cititorilor măcar unele dintre acestea. Procedeele oponenţilor noştri rămân mereu aceleaşi, astfel încât este bine să nu dăm uitării cele întâmplate, pentru a putea dezamorsa alte «surprize» de acelaşi gen care ni se pregătesc în permanenţă. Chiar dacă reluarea acestor articole va nemulţumi pe unii dintre cei care, sub acoperirea unui patriotism comod şi ipocrit, au făcut de atâtea ori jocul stăpânirii, chiar dacă va deranja confortul democraţilor căldicei sau va şifona prestigiul celor care confundă onoarea cu popularitatea de moment.

Deşi pare convenabilă, trebuie să recunoaştem că este falsă sau cel puţin incompletă ideea că în Basarabia de azi discuţiile despre glotonimul «limba română» şi etnonimul «popor român» ar purta doar un caracter ştiinţific. Sigur, numai impostorii contestă acest adevăr, dar îl neagă exclusiv din raţiuni politice. Aici, în Basarabia, aflată în sfera de interese a Rusiei, afirmaţia că eşti român constituie un act politic. Ba chiar pentru mulţi reprezintă şi un act de curaj, deoarece afirmarea acestui adevăr atrage furia regimului şi, implicit, persecutarea purtătorilor lui. La noi poţi fi foarte bine orice, dar dacă te îndărătniceşti să fii ceea ce eşti, adică român, exasperezi toată tagma de artizani ai unei noi naţiuni.

- Noi suntem cei care am intrat în politică pentru a redobândi acest drept elementar, de a fi ceea ce suntem, adică români. Şi nici o conjunctură sau «consideraţie tactică» nu ne poate face să muşamalizăm identitatea noastră.

Iurie ROŞCA

Ecou la o ştire TV

LA O ANIVERSARE

"S-a stins viaţa falnicei Veneţii..."

M.Eminescu

În seara zilei de 2 iunie aflăm de la "Mesager" că în aceeaşi zi "un grup de cetăţeni" s-a întrunit la Uniunea scriitorilor pentru a reconstitui Mişcarea democratică al cărei Grup de iniţiativă a fost ales la 3 iunie 1988. S-ar impune, precizează sursa, un congres al tuturor forţelor democratice care ar da naştere unui for democratic.

Alte surse ne informează că la întrunire au participat personalităţi marcante ale vieţii publice de la noi. Faţă de majoritatea dintre ei am toată consideraţia şi sper că observaţiile de mai jos nu vor fi luate drept un gest de nerespect. Nutresc această speranţă, mai ales ţinând seama de prezenţa la şedinţă a domnilor consilieri ai preşedintelui republicii Ion Borşevici şi Petru Sandulache.

Despre iniţiativa de a revitaliza Mişcarea democratică pentru susţinerea restructurării mai citisem deunăzi şi într-o publicaţie periodică de la noi. Aceeaşi idee apăruse şi la unii colegi de-ai mei: să organizăm o întâlnire cu toţi foştii membri ai conducerii Mişcării democratice.

Eu unul însă nici până astăzi n-am realizat care ar fi efectul practic al unei asemenea întâlniri. Mi se pare că ea ar putea purta doar un caracter comemorativ, ceva foarte apropiat de o serată a veteranilor sau, eventual, a foştilor colegi de liceu.

Oricum, în aceşti trei ani s-au mai schimbat nişte lucruri şi pe la noi, s-a diversificat şi spectrul politic, au apărut un şir de organizaţii politice şi

apolitice (în baza unor interese comune, iar nu în baza unor amintiri). În acest răstimp foştii membri ai conducerii Mişcării democratice au luat-o, cum era şi firesc, pe cărări diferite: unii au rămas pe loc, alţii au virat mai spre stânga sau mai spre dreapta (în strictă conformitate cu apetiturile politice ale fiecăruia), unii au avansat, alţii au parvenit, iar o parte s-au pomenit chiar pe necarosabil. Aşa stând lucrurile, cum să-i uneşti pe toţi într-un singur cocktail revoluţionar?

Prin urmare, o revenire mecanică la situaţia (dar şi la componenţa personală!) de acum trei ani poate avea loc doar la modul dezirabil.

Cât priveşte ideea convocării unui congres al tuturor formaţiunilor democratice, ce ar uni toate organizaţiile în una singură, ea a mai fost expusă public, inclusiv în presă. Această idee însă ni se pare inoperantă întrucât încearcă să restrângă spectrul politic deja bine conturat la un tot ademenitor, dar iluzoriu. Vasăzică, iar "suprema unitate de granit?" Cum să realizezi, de exemplu, contopirea Ligii Democrat-Creştine a Femeilor cu Societatea Cultural-Bisericească "Mitropolitul Varlaam" sau Societatea "Limba Noastră cea Română" cu Organizaţia Tineretului Democrat? Doar fiecare formaţiune îşi are propria identitate, specificul ei politic, cultural, profesional etc. Deci, ideea privind formarea unei singure organizaţii din toate celelalte nu depăşeşte cadrul unei dorinţe.

Considerăm că soluţia ar fi nu crearea unei singure structuri, unitare şi rigide, ci asocierea unor organizaţii diferite ca profil într-o coaliţie. Formula unei largi coaliţii presupune păstrarea autonomiei, specificului şi identităţii fiecărei formaţiuni, ele intrând în alianţă doar în numele unui obiectiv ce iese din raza de activitate a unei sau altei organizaţii

şi ţine de interesele vitale ale întregii societăţi. Iar dacă suntem de acord că obiectivul zilei de azi este independenţa, anume acest deziderat este singurul ce poate sta la baza unei asemenea alianţe. Anume acest principiu a scos în evidenţă necesitatea constituirii Alianţei Naţionale pentru Independenţă "16 Decembrie", programul căreia este Proclamaţia celei de-a doua Mari Adunări Naţionale din 16 decembrie trecut. Să nu uităm că la aceeaşi dată în 1989 s-a declanşat revolta de la Timişoara. Prin urmare, data are o dublă semnificaţie, remarcată deja în Ţară. Amintim că la ultima şedinţă a Alianţei "16 Decembrie" la ea au mai aderat încă două organizaţii. Acest fapt ne-a bucurat foarte mult, ceea ce în nici un caz nu înseamnă că am încerca să cuprindem necuprinsul.

De altfel, acelaşi principiu al independenţei naţionale a făcut posibilă şi constituirea Forului de la Chişinău, organism ce include fronturile populare şi mişcările de eliberare naţională din cele şase republici nealiniate la tratatul unional: Armenia, Estonia, Georgia, Letonia, Lituania şi Republica Moldova. Observaţi că acest for s-a format întâi la nivel de mişcări populare, nu la nivel de parlamente, nici la cel guvernamental, şi asta pentru că am pornit de la respectarea identităţii şi independenţei fiecărei organizaţii, fără "centralism democratic" şi fără a-şi aroga vreuna dintre mişcări "rolul conducător". Ne-a adunat necesitatea de a opune rezistenţă agresiunii de orice fel din partea imperiului.

Ar mai fi de menţionat că e imposibilă crearea unei alianţe durabile pornindu-se de la nişte simpatii personale, precum imposibilă este menţinerea unei alte alianţe, "de alternativă", apărute în baza incompatibilităţii sau chiar antipatiei personale.

Cunoaştem cu toţii că în politică primează nu simpatiile, ci interesele social-economice şi politice. Ceea ce nu înseamnă deloc că la noi uneori nu ar sta în capul mesei Măria-sa moftul. Moftul român. Şi atunci să ne întrebăm, cum e totuşi: "eu şi revoluţia" sau "revoluţia şi eu"?

Astfel, revenind la adunarea recentă de la Uniunea scriitorilor, care se pare că încearcă să reediteze Mişcarea democratică pentru susţinerea restructurării, organizaţie ce nu mai există de mai bine de doi ani, am risca să o calificăm drept o naivitate politică. Bunele intenţii nu pot avea în cazul dat decât efectul sfârâiacului crengian. Dacă, bineînţeles, nu sunt conjugate cu reaua credinţă a celor care caută (şi aici într-adevăr încă din 1988!) să deturneze Mişcarea.

Şi totuşi, dacă duminică s-au adunat foştii membri ai conducerii Mişcării democratice, apar pentru moment cel puţin două întrebări:

1. Care a fost principiul de selectare a veteranilor Mişcării pentru respectiva întâlnire şi în ce raport se află el cu participarea celor doi consilieri prezidenţiali?

2. Cui îi aparţine iniţiativa? (Atenţie, a nu se confunda cu cel care a lansat-o public.)

Oricum, ceva se mişcă în Ţara Moldovei. Ceea ce deja e bine. În curând sperăm că va fi şi mai bine. Mai ales că recent am primit asigurările de rigoare. Dar pentru asta va trebui să ne lăsăm de învinuiri reciproce şi de "violarea oponenţilor". Aş zice să acceptăm condiţia. E cea mai elegantă restricţie pe care am primi-o cu plăcere. Că doar nu noi suntem cei care am avea prostul nărav să zvântăm în văzul lumii lenjeria activiştilor politici autohtoni. Iar cine va găsi măcar o singură probă care ar certifica vreo tentativă de denigrare a vre-

unui fost sau actual oponent, se va învrednici de marele premiu al F.P.M.: o călătorie în Occident cu angajarea în servicii de spionaj străine (a nu se confunda cu K.G.B.-ul! Ăsta e al nostru), plus simbrie în valută forte cu asigurarea unei pensii pentru longevivii restructurării.

În caz de necesitate, vom reveni.

Iurie ROŞCA,
fost membru al grupului de iniţiativă
al Mişcării democratice pentru susţinerea restructurării

"Sfatul Ţării", 5 iunie 1991, nr. 87 (897)

MAJUSCULE ÎN ISTORIE

(Prolog)

“Tovarăşi, — astfel îşi începu discursul scriitorul şi fruntaşul vieţii publice Gheorghe Malarciuc, — grupul de coordonare m-a rugat să deschid adunarea de astăzi... Dacă atunci când lua naştere Mişcarea democratică, noi... căutam să răspundem la întrebarea: ”Pentru ce ne trebuie Mişcarea democratică?" “De cine apărăm noi restructurarea?” Şi noi răspundeam: o apărăm de duşmanii democraţiei şi ai restructurării, de Grossu, de Calin, de toţi răii ş.a.m.d., astăzi la aceeaşi întrebare aş răspunde astfel: pentru ce ne trebuieşte nouă Forul Democratic? Ca să apărăm progresul, restructurarea de noi înşine".

“Sunt prezente toate premizele, — nota în acele clipe corespondentul ”Moldovei Suverane", — ca ziua de 13 iulie să devină o dată care va fi notată cu majuscule în istoria Republicii Moldova — în această zi la Chişinău a avut loc conferinţa de constituire a Forumului Democratic al cetăţenilor din Moldova".

Toată lumea care a trăit sub comunism ţine minte bine unul din sloganele propagandistice, vehiculate pe parcursul a zeci de ani despre “unitatea comuniştilor şi a celor fără de partid”, unitate care garanta mersul nostru spre viitorul luminos. Formula a fost lansată încă de Lenin care privea sindicatele ca pe o “curea de transmisie a partidului” şi a funcţionat perfect în condiţiile unei dictaturi dure. Urmărind o liberalizare de faţadă a regimului sovietic, perestroika a căutat să înglobeze în doc-

trina sa şi Fronturile Populare care iniţial aderaseră la ideea de reformare a regimurilor comuniste, căutând să le reducă la rolul pe care l-au avut sindicatele de altădată — cel de aliat docil al Puterii. Însuşi "părintele perestroikăi", Gorbaciov, insista încă din primele zile ale venirii sale la putere asupra necesităţii "consolidării tuturor forţelor sănătoase ale societăţii", vorbind despre nevoia imperioasă a instaurării unui climat de "pace civică şi consens". Scopul era limpede — îmblânzirea şi menţinerea sub controlul partidului a noilor organizaţii politice. Vechea nomenclatură de partid de la cârma P.C.M., care în 1988 a declanşat o campanie de contestare şi denigrare a Mişcării democratice, în apariţia căreia întrevedea un eventual pericol, nedorind să scape iniţiativa din mâini, a încercat să realizeze binecunoscutul principiu: "Vozglaviti citobî obezglaviti", adică a căutat să ne strângă într-o îmbrăţişare "părintească", din care să nu putem scăpa decât după pierderea oricărei identităţi politice. Era nevoie de o mişcare fără orientare politică proprie bine conturată, care să nu depăşească limitele stabilite de promotorii comunismului "cu faţă umană", o organizaţie ce ar avea rolul de marionetă, de satelit al partidului comuniştilor. Anume atunci Comitetul Central al P.C.M. formează din lucrătorii săi de răspundere un Grup de contact cu mişcările obşteşti, în fruntea căruia a fost numit Igor Alexandrovici Zareţki, care actualmente deţine postul de prim-secretar al comuniştilor din "republica transnistreană". Multă vreme acest Zareţki ne-a chemat la "consolidare" şi "consens", căutând să ne convingă că limba de stat şi alfabetul latin, care la acel moment încă nu erau adoptate, vor duce la încordarea relaţiilor interetnice, vor periclita "pacea

civică", vor face imposibil "consensul" în societate etc.

Situaţia se repeta şi, ori de câte ori încercam să formulăm şi să realizăm nişte obiective politice, se găseau binevoitori, fie din C.C., fie dintre cei care aderaseră la Grupul de iniţiativă al Mişcării democratice, care căutau să ne anihileze eforturile prin impunerea unui comportament "moderat", care ar asigura pacea interetnică şi deplina armonie socială.

Aşa de exemplu, în perioada incipientă a Mişcării democratice, Viorel Ciubotaru, (care deşi nu era membru al acelui Grup de iniţiativă şi nici nu vroia să devină, întrucât, susţinea dânsul, aderarea pe faţă la mişcarea noastră i-ar periclita locul de muncă la ATEM-ul lui Angheli), într-una din zile, când dezbăteam tezele viitorului program al Mişcării, ne-a propus să includem în program şi teza privind necesitatea formării autonomiei teritoriale a găgăuzilor. "Dacă nu introduceţi acest punct în program, — declara V.Ciubotaru, — înseamnă că n-aveţi nimic comun cu democraţia şi sunteţi pe o poziţie şovină, rasistă şi fascistă". Ne-am opus cu vehemenţă acestei "iniţiative". Zadarnice au fost însă eforturile noastre, căci prea savant ne vorbea expertul, prea multă patimă investea în argumentele sale şi până la urmă am pierdut duelul polemic. Ar trebui să le fim recunoscători autorităţilor comuniste de atunci că ne-au lipsit de accesul în presă şi am purtat acest stigmat al naivităţii noastre doar în foile volante în care a circulat platforma Grupului de iniţiativă, în vara şi toamna lui '88. Viitorul social-democrat, azi unul din "coordonatorii" de bază ai Forumului Democratic al cetăţenilor din Moldova, anticipa atunci în mod vizionar apariţia mişcărilor "Interdvijenie" şi "Gagauz-halkî" care optea-

ză pentru crearea autonomiei teritoriale a găgăuzilor. Drept argument în sprijinul acestei idei ni se serveşte şi acum, ca şi atunci, necesitatea respectării drepturilor omului, păstrării păcii interetnice şi a consolidării societăţii. Aceleaşi argumente speculative ni se aduceau în cadrul altei dezbateri asupra viitorului program al Mişcării democratice. Un alt umanist şi social-democrat, Vladislav Reider, ne demonstra esenţa noastră antisocială şi antidemocratică provenită din afirmarea necesităţii oficializării limbii băştinaşilor şi revenirii la alfabetul latin. La insistenţa noastră de a include în Program punctul cu limba de stat şi alfabetul latin, V. Reider s-a lansat într-o filipică virulentă contra celor ce ignorează drepturile omului (in cazul dat era vorba de "dreptul" de a nu vorbi limba română) şi nu doresc să înţeleagă importanţa consolidării tuturora de dragul democraţiei: "Dacă includeţi punctul cu limba şi alfabetul în program, picior de-al meu nu va mai fi pe aici". Până la urmă l-am inclus. Şi V.Reider a plecat în aceeaşi seară. Şi nu s-a mai întors. Iar astăzi este unul dintre întemeietorii şi liderii Forumului Democratic al cetăţenilor.

Au mai existat pe parcursul ultimilor ani încă un şir de "iniţiative cetăţeneşti", de care, probabil, a cam uitat lumea şi care, deşi nu veneau direct de la partid, promovau aceeaşi idee de "consens şi consolidare", de rezolvare a tuturor (anume aşa!) problemelor politice pe calea dialogului şi a unor cedări reciproce. Cât de reciproce puteau fi acele cedări, rămâne de văzut, mai ales dacă ţinem cont de faptul că singura formă accesibilă de afirmare a platformei noastre erau manifestaţiile publice şi acţiunile de stradă. Nu aveam nici presă, nici reprezentanţi în parlament.

Şi iată că în martie '89, la unul din mitingurile noastre de la Teatrul de vară, când fostul prim-secretar ieşise în faţa lumii, îşi face apariţia pe scenă cineva care încearcă să potolească spiritele mulţimii şi dă citire unei liste de persoane mai mult sau mai puţin cunoscute la acea oră, care, preciza dânsul, vor deveni un fel de mijlocitori între noile formaţiuni politice şi P.C.M., precum şi între organizaţiile politice cu platforme diametral opuse, "în numele evitării oricăror excese, al consolidării" etc. Grupul a fost botezat "ad-hoc" de către vorbitor cu numele "Doverie", adică "Încredere" şi propus spre votare participanţilor la miting. Acest grup "Doverie" îşi propunea să fie un fel de arbitru, coordonator, împăciuitor dintre putere şi opoziţie. Dar care puteau fi punctele de tangenţă, cum ar fi fost posibilă elaborarea unei platforme comune pentru Cenaclul "A.Mateevici" şi Mişcarea democratică pe de o parte şi P.C.M. plus "Interdvijenie" pe de altă parte, în timp ce unii îşi afirmau identitatea naţională, revendicându-şi dreptul la limba maternă şi la simbolurile sacre ale poporului, iar alţii negau exact ceea ce căutau să obţină primii. Acceptarea unui "dialog constructiv", încercarea de elaborare a unei "platforme comune" nu putea să se soldeze decât cu anihilarea noastră. Nu ne-am pretat la aceste iniţiative şi grupul "Doverie", după scurt timp, a sucombat cu de la sine putere.

Procedeul însă n-a fost abandonat.

Trecu puţină vreme şi apăru o nouă iniţiativă: "Masa rotundă" de pe lângă C.C. al Comsomolului din Moldova, supranumită Forumul republican al tineretului. Cu aceeaşi idee de conciliere, cu aceleaşi persoane în frunte, cu aceeaşi dorinţă de a "coordona" viaţa politică de la noi. Şi de data aceasta, Mişcarea democratică nu s-a lăsat atrasă sub um-

brela atotcuprinzătoare a noului organism-fantomă. După câteva şedinţe, "Masa rotundă" sub egida comsomolului a dat faliment, iar lumea a dat-o uitării.

Dar neobosita echipă de "coordonatori" nu şi-a pierdut curajul. Iniţiativa a fost reeditată. O nouă "masă rotundă" invita la colaborare şi Partidul Comunist, şi "Interdvijenie", dar şi Frontul Popular, şi Liga Democrat-Creştină a Femeilor. Câteva şedinţe, care totuşi au avut loc, s-au ţinut la fosta Sală a Prieteniei. Una din şedinţele la care am asistat din curiozitate, era prezidată de tov. E. Sobor, secretar al C.C. al P.C.M. Se căuta o platformă comună pentru Petr Şornikov ("Interdvijenie") şi Leonida Lari (Liga Democrat-Creştină a Femeilor), tentativă oarecum hazardată, după cum bine vă daţi seama. Spre regretul organizatorilor, şi această suprastructură hiperdemocratică a decedat subit.

Iată de ce mi se pare semnificativă o remarcă făcută de V. Reider la şedinţa de constituire a Forumului democratic al cetăţenilor din Moldova. După ce a trecut în revistă calvarul naşterii şi morţii atâtor iniţiative de conciliere a unor organizaţii ireconciliabile prin însăşi esenţa scopurilor lor politice, dânsul a mărturisit că e bucuros să-i revadă în sală pe majoritatea dintre cei care au depus eforturi în acest sens, au trudit în mod constructiv, deşi fără succes, recunoscând până la urmă că prezentul Forum nu este altceva decât o nouă încercare de a reanima iniţiativele din seria amintită mai sus.

Că lucrurile stau anume aşa, o confirmă cu brio chiar luările de cuvânt ale membrilor grupului de coordonare, nemaivorbind de platforma acestei formaţiuni la care încă vom mai reveni. Acum însă, câteva citate din pledoariile membrilor Grupului de iniţiativă al Forumului.

Gh. Ghimpu: "**Crearea unei formaţiuni care ar fi unit toate** (aici şi în continuare subl. ne aparţin — Iu.R.) **forţele progresiste, indiferent de originea etnică, confesiune sau partinitate, se impune de la sine... Atingerea scopurilor F.D.M. ar trebui să-i satisfacă pe toţi cetăţenii Republicii Moldova**".

O. Nantoi: "**F.D.M.** *are sfânta menire de a fi un* **calificat coordonator al acţiunilor tuturor forţelor democratice din republică**".

V. Nedelciuc: "**Nu sunt sigur dacă una din organizaţiile existente de la noi din republică ar întruni susţinerea majorităţii populaţiei în cazul votării pentru... adică... o formulă sau alta. Bunăoară, problema alegerii, să zicem, a unui preşedinte al republicii, sau problema trecerii la economia de piaţă, sau problema independenţei, sau altceva... Avem nevoie de o înţelegere interetnică, avem nevoie de consolidare şi de pregătire a unei platforme comune pentru noi toţi. Trebuie să înceteze şi dezmembrarea existentă actualmente pe teritoriul republicii. Am în vedere Transnistria şi sudul republicii. Acei oameni trebuiesc cumva atraşi de partea noastră**".

Pentru moment există o singură modalitate "de atragere de partea noastră" a separatiştilor: renunţarea la independenţă şi semnarea tratatului unional.

În cadrul aceleiaşi şedinţe s-au făcut afirmaţii precum că prin activitatea sa, Frontul Popular ar fi respins minorităţile. Deci nu Partidul Comunist, nu presa şovină, nu Interfrontul, ca instrumente ale imperiului, au provocat şi au alimentat vrajba interetnică, ci F.P.M.? Iată cum aceşti "apărători" ai drepturilor minorităţilor fac abstracţie de principiul, valabil pentru toate imperiile, "Divide et impera" ("Dezbină şi stăpâneşte"), folosit cu maximă eficienţă şi în imperiul sovietic, în scopul stăvilirii procesului de eliberare naţională şi menţinerii do-

minației asupra teritoriilor și popoarelor cotropite. Așa stând lucrurile, suntem în drept să ne întrebăm cărui scop îi este subordonat interesul de a da uitării faptul că anume forțele imperiale caută să contrapună în mod artificial interesele minorităților intereselor națiunii de bază ce râvnește să-și afirme dreptul la libertate și la autoguvernare? Regretabil este și faptul că cei de la F.D.M. se fac a uita că anume Frontul Popular, încă de la începutul activității sale, a luat apărarea și a pledat pentru crearea posibilităților de dezvoltare a culturilor minorităților naționale. Oare de puține ori a adoptat Frontul Popular documente de susținere a drepturilor etnice, declarații ce stigmatizau șovinismul și antisemitismul? Vorbitorii la acest Forum, precum și N. Negru în opulentul său articol din "Literatura și Arta" (nr. 28 din 11 iulie), vorbitor și el la același for, au exaltat varianta «0» pentru cetățenie și au remarcat importanța adoptării ei pentru ameliorarea relațiilor interetnice din republică, "uitând" să precizeze că inițiativa nu vine nici de la ei, nici de aiurea, ci anume de la Frontul Popular care, la Conferința sa din 3 martie curent, a adoptat această decizie, inclusă mai târziu în proiectul de lege adoptat de Parlament.

Promovarea ideii de "consolidare și consens" de către comuniștii reformatori, adepți ai "noii gândiri" gorbacioviste, ca metodă de neutralizare a oponentului, a fost studiată de un șir de sovietologi occidentali care atrag atenția, în lucrările lor, asupra pericolului pe care îl comportă această doctrină atât pentru viața politică internă din U.R.S.S., cât și pentru democrațiile occidentale care devin, pe neobservate, victime ale politicii externe sovietice, politică ce caută să impună conceptul de "perestroika" și în relațiile internaționale. Observăm cum este

practicată aceeaşi tactică de îmblânzire a oponentului prin impunerea spre discutare a unor slogane democratice şi inatacabile la prima vedere, care, odată acceptate, periclitează însăşi temelia instituţiilor democratice. Cunoscutul sovietolog francez Francoise Thom, în noua sa carte "Momentul Gorbaciov", care urmează să apară la una din editurile din Paris, face o analiză minuţioasă a acestui fenomen (vezi articolul aceluiaşi autor "Ţara", nr. 29-30). Iată un citat din această lucrare:

"Prin ce continuă planul de modernizare a imperiului proiectul european? Trebuie să înţelegem implicaţiile instituţionale ale "noii gândiri" sovietice. Deoarece conferinţele asupra "problemelor globale ale umanităţii", împotriva cărora trebuie să luptăm cu toţii sunt mai puţin inofensive decât par. Este vorba despre crearea unui "consens" împotriva căruia nimeni nu se poate ridica în mod decent. Cine ar putea să se declare inamic al păcii, al protejării mediului înconjurător, al luptei împotriva terorismului? (iar în cazul nostru cine ar îndrăzni să se pronunţe împotriva "consolidării", "păcii civice", "respectării drepturilor omului şi ale minorităţilor — Iu.R.). **Dacă aceste teme îşi asigură monopolul în dezbaterea noastră politică, opoziţia devine imposibilă. Diferenţierea politică dispare şi, odată cu ea, instituţiile democratice. "Noua gândire" nu este, deci, numai o sumă de locuri comune şi un vehicul de propagandă, ci un instrument de transformare a instituţiilor noastre, un mijloc de creare a acestui "consens" atât de îndrăgit astăzi de comunişti, care nu înseamnă altceva decât renunţarea la spiritul de rezistenţă şi la voinţa de independenţă. În lumea insectelor, paraziţii le injectează gazdelor lor o substanţă care le paralizează centrii nervoşi: "noua gândire" joacă un rol similar acelei substanţe."**

Iată deci în ce constă esenţa fenomenului "noii gândiri" aplicate la noi prin intermediul unei echipe

ce caută cu disperare şi, deocamdată, fără succes să o aplice cu ajutorul creării unor formaţiuni-fantomă cu pretenţii de umbrelă politică omogenizatoare ("Doverie", "Forumul democratic al tineretului", "Forumul democratic al cetăţenilor Moldovei" etc., etc.). Ar fi de presupus că noua iniţiativă cetăţenească, lansată în cadrul conferinţei de constituire a F.D.M., se va destrăma de la sine pentru că nici de această dată nu va reuşi să cuprindă necuprinsul, contopind într-o singură formaţiune organizaţii cu interese politice diametral opuse. Aşa stând lucrurile, apare întrebarea dacă aceste tentative merită atâta atenţie şi irosire de cerneală. Consider că merită măcar şi pentru simplul motiv că procedeul în sine continuă să fie aplicat şi este capabil încă să inducă în eroare pe cei mai puţin avizaţi, care din cele mai nobile intenţii ar putea adera la această "nouă iniţiativă", ambalată într-o frazeologie atât de atractivă şi inofensivă la prima vedere. Şi este de la sine înţeles că o atare adeziune nu poate fi decât în detrimentul organizaţiilor deja existente, cu identitate politică şi structuri bine închegate. Pentru că unul din scopurile F.D.M.-iştilor constă anume în atragerea membrilor F.P.M. şi în dizolvarea structurilor teritoriale ale Frontului Popular. Deşi, atât în luările de cuvânt în cadrul conferinţei F.D.M., cât şi în documentele lui, sunt trecute sub tăcere în mod deliberat adevăratele lor intenţii, totuşi, din unele spuse oarecum voalate ale vorbitorilor, precum şi din interviul vicepreşedintelui Partidului Democrat pentru renaşterea şi prosperarea Moldovei, N. Cojocaru, acordat zilele trecute radioului naţional, ne putem da bine seama ce se ascunde în spatele acestor acţiuni "inofensive". Dl N. Cojocaru, de exemplu, fiind probabil mai puţin versat în arta politicianismului, declară pe şleau

intenţiile "cetăţenilor democraţi", făcând apel direct către membrii F.P.M. să părăsească rândurile Frontului şi să treacă sub tutela F.D.M.

Este util, de asemenea, să ne pronunţăm şi asupra documentelor F.D.M. Din toată frazeologia evazivă, de faţadă, se profilează câteva puncte demne de toată atenţia. Însă din primul alineat al "Principiilor programatice şi organizatorice..." observăm unele formulări curioase: "Moldovenii (românii), ucrainenii, ruşii, găgăuzii, bulgarii, evreii, ţiganii, polonezii şi toate celelalte etnii, care locuiesc pe teritoriul republicii, constituie cu toţii împreună poporul Republicii Moldova." O grupare care pune numele poporului între paranteze, comite mai mult decât un sacrilegiu. Şi asta după ce minţile cele mai luminoase, sufletele cele mai dârze şi oneste au pledat de-a lungul anilor pentru afirmarea identităţii noastre naţionale, după miraculoasa explozie a românismului din Basarabia şi nordul Bucovinei, ce a fascinat întreaga românitate, după ce s-a afirmat pe drept cuvânt că revoluţia română a început la Chişinău.

Cum să nu te întrebi cine este cointeresat să ne împingă adevăratul nostru nume între paranteze? Până mai ieri acest interes îl avea regimul comunist care, punând în funcţie întregul său arsenal propagandistic, se ostenea să demonstreze "deosebirea" dintre românii de pe cele două maluri ale Prutului. În acest scop au fost folosite şcoala, biserica, «ştiinţa» lingvistică şi istorică. Dacă F.D.M. susţine că suntem un popor "aparte" al Republicii Moldova, prin ce se deosebeşte această poziţie de "doctrina" lui Artiom Markovici Lazarev despre existenţa "poporului moldovenesc", teză preluată şi vehiculată astăzi doar de Partidul Comunist şi de "Interdvijenie"? Oare P. Şornikov, V. Solonari, A. Safonov

nu promovează aceeaşi teză aberantă? Şi dacă lucrurile stau aşa, care este atunci deosebirea dintre P.C.M., "Interdvijenie" şi F.D.M.?

Ştim, ni se va spune că există unele considerente de ordin tactic, de care F.D.M.-ul uite că ţine cont, iar Frontul Popular le ignorează adoptând o poziţie prea radicală etc., etc. Dar dacă a-ţi pronunţa propriul nume, numele poporului tău, constituie în accepţia dânşilor un radicalism excesiv, atunci bunul-simţ şi elementara onestitate nu mai costă nimic. Şi poate că anume din aceste motive "drepturile naţionale ale basarabenilor" sunt plasate în coada unuia din subpunctele sus-numitelor "principii programatice...", după "democratizarea de mai departe a societăţii şi asigurarea drepturilor omului, drepturilor minorităţilor etnice, lingvistice, religioase etc." Ni se va spune şi în acest caz că este vorba doar de un procedeu tactic. De ce însă atâta jenă şi nesiguranţă în afirmarea onestă şi deschisă a intereselor naţionale ale românilor din teritoriile ocupate? Cu ce am păcătuit noi, băştinaşii, în faţa minorităţilor şi ce abuzuri am comis împotriva lor ca să ne simţim oarecum stingheriţi când căutăm să ne recăpătăm verticalitatea după o jumătate de secol de umilinţă şi împilare?

În prosecul afirmării drepturilor naţionale ale românilor, grupurile naţionale din republică nu trebuie privite ca oponenţi, ci ca aliaţi. Deoarece şi minorităţile, la fel ca noi, au fost supuse unui proces de asimilare şi rusificare forţată, unele dintre ele pierzându-şi aproape definitiv identitatea etnică şi degradând până la starea de "populaţie rusofonă". Alceva e că manifestărilor noastre sincere de bunăvoinţă faţă de alţii n-ar trebui să li se răspundă prin ingratitudine agresivă şi ostilă şi prin sfruntarea dreptului nostru la existenţă. Nu dorim in-

staurarea unei dictaturi a majorităţii asupra minorităţii, dar nu putem tolera nici dictatul pretinsei minorităţi asupra majorităţii, întrucât astfel am putea cultiva românului basarabean un complex psihologic de vinovat fără vină care, fiind forţat să stea decenii în şir încovoiat, nici n-a apucat măcar să-şi îndrepte spatele ca lumea. Deşi înţelegem şi şocul psihologic prin care trec ruşii de la periferiile imperiului sovietic.

Cei care s-au aşezat prin forţa lucrurilor pe pământurile noastre (fapt pentru care nu pot fi culpabilizaţi sub nici o formă, deoarece nu ei sunt de vină, ci regimul imperial care i-a strămutat din locurile natale pentru a dizolva elementul etnic autohton), traversează un impact psihologic extrem de dificil: trecerea de la condiţia de naţiune dominantă în cadrul Imperiului la starea de minoritate naţională în statul în curs de devenire ce se desprinde de metropola de la răsărit. Această realitate necesită înţelegere şi bunăvoinţă, iar nu o subordonare servilă a intereselor noastre naţionale mofturilor unor activişti politici de o calitate îndoielnică. Vom fi respectaţi doar în măsura în care ne vom respecta noi înşine şi, bineînţeles, vom manifesta stimă faţă de conlocuitorii noştri de alte naţionalităţi.

În punctul 7 al "Principiilor programatice..." se susţine că "**F.D.M. nu este îndreptat împotriva oricărei formaţiuni social-politice, culturale sau profesionale**". Prin urmare, această formaţiune nu are oponenţi politici, iar neavându-i nu poate avea propria identitate politică. Curioasă supraplatformă ce visează să elaboreze şi să pună în aplicare "**mecanisme politice care i-ar împăca** (sic!) **şi i-ar uni pe toţi cetăţenii, fără deosebire de naţionalitate şi orientare ideologică, în opera de renaştere şi de înflorire** (chiar aşa? — **Iu.R.**)

a Moldovei" (vezi Declaraţia F.D.M. "Moldova Suverană", 17.07.1991). În mod normal, în orice societate — excepţie făcând doar regimurile dictatoriale — spectrul politic este policrom, forţele politice profilându-se şi grupându-se în baza unor interese social-economice şi, implicit, politice a diverselor pături sociale. În situaţia noastră însă, când ne aflăm în perioada de tranziţie de la dictatură spre un regim democratic şi nu există o diversitate a formelor de proprietate, când există o divizare a forţelor politice în cele de eliberare naţională şi proimperiale, singura forţă cointeresată în restrângerea şi omogenizarea spectrului politic este PUTEREA. Interesul este simplu şi banal: consolidarea PUTERII în numele menţinerii ei. Şi odată ce acest interes există, apar persoane şi grupuri dornice să-l servească.

Astfel s-a constituit şi gruparea afiliată Puterii, flotând dintr-o organizaţie în alta şi reeditând la nesfârşit "mese rotunde" şi "forumuri", indiferent de faptul că acum câţiva ani Puterea era comunistă, iar astăzi este prezidenţială. Iată cum, existând puterea politică şi de stat, există şi persoane care se pun în slujba ei cu o fidelitate ce durează exact atâta timp cât se schimbă raportul de forţe, moment în care dânşii îşi părăsesc stăpânii de ieri, oferindu-şi serviciile celor care vin să-i înlocuiască. De altfel, fenomenul carierismului, vechi de când lumea, e şi el omenesc şi nu constituie o crimă în sine. Altceva este atitudinea pe care o putem avea faţă de calitatea morală a acestor oameni, precum cu totul altceva este şi măsura în care poate miza pe asemenea figuri însăşi Puterea. Dar acestea sunt nuanţe ce ţin de predilecţiile fiecăruia. O personalitate puternică îşi alege aliaţi nu dintre cei care se întrec în laude şi complimente, ci din cei care,

gresului II al Frontului Popular şi mai este oarecum membru al Sfatului F.P.M. Formidabilă amnezie, fascinantă piruetă! Dar oare nu la Congresul al II-lea al F.P.M., stimate (ex-)coleg, a fost lansată pentru prima oară concepţia pe care dumneata o atribui cu nonşalanţă domnului preşedinte? Să ne amintim de Rezoluţia "Cu privire la denumirea republicii" care a fost pretextul unui masiv şi îndelungat atac de presă dirijat de P.C.M. şi susţinut de mulţi dintre actualii organizatori ai F.D.M.: "**Aşa cum nu poate fi pusă la îndoială existenţa mai multor state independente şi suverane arabe... tot astfel e ilogic şi păgubitor să se conteste existenţa de facto a două state suverane româneşti în Europa: România şi Republica Moldova**". Torentul de injurii ce s-a abătut peste capetele noastre vara trecută a fost pretextat, în special, de adoptarea acestei rezoluţii, tot noi fiind anatemizaţi pentru "păcatul unionismului", acuzaţi de tensionarea relaţiilor interetnice şi, uneori, până şi de apariţia celor două "republici" scizioniste pe teritoriul Republicii Moldova. Iată cum, pentru acelaşi lucru, unii se aleg cu hulă, iar alţii cu osanale. Urmând logica ce ni se propune, n-ar trebui să ne surpindă nici eventualitatea unei noi propuneri prezidenţiale, bunăoară, cu privire la schimbarea denumirii republicii în... Republica Română Moldova. Exaltând, în continuare, «tactica paşilor mici, dar hotărâţi» a actualei conduceri, N. Negru afirmă că ea promovează "o tactică ce acceptă radicalismul doar prin consens şi convingere". Curată "doctrină magică", dacă ea reuşeşte să topească radicalismul prin convingere în consens!

Să vedem acum cine sunt adepţii declaraţi ai "doctrinei consolidării" şi, implicit, ai **puterii**, trecuţi în revistă cu meticulozitate de către N. Negru: "**Din grupurile parlamentare, apropiate nu numai de**

scopul, ci şi de spiritul moderat al «doctrinei» (şi de ce aceste ghilimele? — Iu.R.) **lui Mircea Snegur, poate fi numit, în primul rând, clubul "Suveranitatea"** (preşedinte: Gh. Ghimpu — aici şi în continuare **n.n.**). "**În afara Parlamentului,** — continuă autorul, — **părtaşi ai independenţei în modalitatea promovată de Mircea Snegur pot fi considerate partidele social-democraţilor** (lideri: V. Ciubotaru, O. Nantoi, V. Reider), **democraţilor pentru renaşterea şi prosperarea Moldovei** (lideri: Gh. Ghimpu şi N. Cojocaru), **comuniştilor independenţi** (lider — A. Grăjdieru)". Am reamintit numele conducătorilor acestor organizaţii pentru a profila încă o dată "grupul de sprijin" al preşedintelui. Iată deci echipa, bineînţeles incompletă, al cărei centru de greutate gravitează în jurul PUTERII, echipă ambalată în doctrina consolidării şi constituită recent în F.D.M.

"ŢARA", iulie 1991, nr. 30 (48)

Consfătuirea republicană a F.P.M.
13 octombrie 1991

RETRAGEREA ÎN OPOZIŢIE N-AR ÎNSEMNA, SUB NICI O FORMĂ, O CEDARE DIN PARTEA NOASTRĂ

Stimaţi colegi,

Acum, când independenţa de jure a Republicii Moldova a fost obţinută, avem nevoie de un şir de măsuri care pe de o parte ar face posibilă realizarea acestei independenţe, iar pe de altă parte ar fi orientate spre instaurarea unui regim democratic sau, altfel zis, spre neadmiterea instaurării unei dictaturi în Republica Moldova.

Întrucât am intrat în campania electorală, este necesar să ne determinăm poziţiile, să identificăm aliaţii şi oponenţii noştri, să elaborăm tactica electorală, precum şi măsurile organizatorice necesare pentru realizarea obiectivelor noastre.

Cred că este necesar să analizăm spectrul politic şi raportul de forţe din republică. În ultimul timp conturul forţelor politice s-a cam diluat, fapt ce produce o confuzie aproape generală în opinia publică.

Pentru a încerca să spulberăm această confuzie, ar fi oportun să ne întoarcem la alegerile în parlamentul actual, şi, în special, la Legea electorală pentru alegerile în parlament. A fost o lege ticluită de comunişti şi pentru comunişti. Ar fi cel puţin naiv să afirmăm că la noi au avut loc alegeri democratice. Ingenioasa invenţie comunistă cu cele 380 de locuri în parlament a apărut în mod special pentru a face posibilă aplicarea principiului: "Un colhoz — o circumscripţie". Astfel ne-am pomenit

cu clubul parlamentar "Viaţa satului" care numai interesele sătenilor nu le reprezintă.

Deşi partidul comunist a fost interzis, ultima şi cea mai rezistentă citadelă a comunismului — colhozul — este apărată cu străşnicie de pârcălabii ei — preşedinţii — deveniţi peste noapte legislatori.

Dar cea mai gravă deformare a legii pentru alegerile parlamentare, care vădeşte esenţa antidemocratică a acesteia, constă în faptul că nu prevedea propunerea candidaţilor pe liste de partid. Este adevărat că Frontul Popular a fost singura organizaţie politică cu platformă electorală, care s-a confruntat în alegeri cu partidul comunist. Dar odată ajunşi în parlament, mulţi dintre cei care au candidat pe platforma Frontului Popular, n-au mai dorit să păstreze vreo obligaţie faţă de organizaţia care i-a lansat în forul legislativ suprem. Astfel, din cei peste o sută de deputaţi ai Frontului Popular pe care i-am avut iniţial, câţi mai avem astăzi? Cine poate să dea o cifră exactă? Nouăzeci, şaptezeci, unsprezece? La întrebarea pe care o adresam în glumă unor deputaţi-transfugi: "Sunteţi deputaţi ai Frontului?" primeam de obicei acelaşi răspuns rostit uneori grav, alteori ironic: "Eu sunt deputat al POPORULUI!". Şi dacă sunt deputaţi ai poporului, poate oare poporul să-i recheme? Nu, pentru că o lege cu privire la rechemarea deputaţilor pur şi simplu nu există. Prin urmare, avem un parlament INDEPENDENT, în sensul că acesta nu depinde nici de formaţiunile politice, nici de alegători.

Dacă lipseşte un mecanism legislativ care ar reglementa relaţiile "formaţiune politică — parlament", "alegători — parlament", atunci care este modalitatea de influenţare asupra deputaţilor? Într-un regim democratic partidul (sau, în cazul nostru, organizaţia politică), care şi-a propulsat

reprezentanţii în forul legislativ, trebuie să dispună de dreptul consfinţit prin lege de a-i rechema pe cei care au deviat de la platforma organizaţiei. Putem să ne revoltăm şi să-i criticăm pe unii dintre foştii noştri colegi ajunşi în parlament pentru oportunism şi inconsecvenţă. Nu zic că n-am avea dreptate, dar în acelaşi timp trebuie să înţelegem că numai legea i-ar fi putut menţine alături de noi. Este o situaţie obiectivă care a generat un grup destul de numeros de parlamentari-transfugi. Minoritatea parlamentară, care a rămas fidelă principiilor la care a aderat iniţial şi care luptă cu consecvenţă pentru reformă şi democraţie, este constituită din intelectualii de vârf cu un spirit de rectitudine deosebit de acut şi o înaltă ţinută morală, care nu s-au lăsat corupţi de ispitele puterii. Această atitudine cetăţenească plină de demnitate se bucură de respectul şi admiraţia noastră generală. Însă relaţiile dintre societate şi forul legislativ suprem n-ar trebui să se bazeze numai pe bunulsimţ, pentru că unii îl au, iar alţii nu, ci pe un mecanism legislativ democratic şi eficient. Iar în lipsa lui singura formă de influenţare asupra deciziilor parlamentului este acţiunea de stradă, mitingurile şi demonstraţiile. Însă eficienţa acestor acţiuni poate fi redusă la zero, fie prin ignorare totală, aşa cum s-a întâmplat după Marea Adunare Naţională din 16 Decembrie 1990, care pur şi simplu a fost trecută sub tăcere în parlament, fie prin reprimarea manifestanţilor, ca de exemplu, în ziua când a fost înlăturat din funcţie în mod ilegal şi samavolnic premierul Mircea Druc. Cât priveşte influenţa pe care o exercită presa, ea este totuşi minimă. Din simplul motiv că la noi nu există nici o publicaţie care ar dispune de tot utilajul necesar editării unui ziar. Apoi monopolul asupra singurei

reţele de difuzare a presei îl deţine statul, care, dacă are interesul, îţi vinde ziarul, dacă nu, îl ţine mai mult sub tejghea. Iar dacă mai punem la socoteală inexistenţa unui canal de televiziune sau a unui post de radio independent, plus dezinteresul oamenilor pentru presă, fapt ce reiese din tirajele minime pe care le au publicaţile periodice, este încă prematur să anunţăm constituirea celei de-a patra puteri în stat care ar trebui să fie presa.

Care este totuşi culoarea politică a actualei Puteri şi interesele cui le reprezintă ea la ora actuală? Odată ce lipseşte cadrul juridic de influenţare asupra acesteia, reiese că ea nu se reprezintă decât pe sine însăşi. Iar prezenţa câtorva exponenţi ai Frontului Popular din Moldova în structurile de conducere ale parlamentului nu face decât să alimenteze în continuare eroarea atât de răspândită din care ar reieşi că Frontul Popular ar fi astăzi partid de guvernământ. Şi atunci, lumea se întreabă, vorba lui Caragiale, "Cum să faci revoluţie, când ai noştri sunt la putere?" Pentru a pune capăt acestei confuzii consider că a venit momentul când, pentru a ne păstra identitatea, pentru a ne desolidariza de abuzurile şi samavolniciile preşedintelui Snegur, sprijinit de majoritatea parlamentară, trebuie să ne declarăm în opoziţie faţă de actuala "monstruoasă coaliţie" constituită ad-hoc pe parcursul ultimului an din foşti nomenclaturişti de partid, preşedinţi de colhozuri şi foşti adepţi ai Frontului Popular.

Situaţia ambiguă când ne aflăm nici în opoziţie şi nici la putere nu poate decât să favorizeze omogenizarea spectrului politic, aducând prejudicii atât organizaţiei noastre, cât şi principiilor democratice pe care le promovăm. Odată cu dispariţia diferenţierii politice, dispar şi instituţiile democratice,

creându-se un sol fertil pentru instaurarea dictaturii.

Dependenţa exclusivă a corpului de legislatori faţă de alegători reproduce cu fidelitate fotografică relaţiile ce domneau în societate acum câţiva ani, relaţii de subordonare servilă a intereselor societăţii ambiţiilor celor cocoţaţi la putere. Iată o atmosferă ideală pentru înflorirea oportuniştilor de profesie şi politicaştrilor de carieră. Iată un climat favorabil pentru instaurarea protecţionismului şi avansarea celor care sunt mereu de acord cu stăpânirea.

Retragerea în opoziţie n-ar însemna, sub nici o formă, o cedare din partea noastră, ea, pur şi simplu, ar face manifestă o stare de fapt, ar trage o linie de demarcaţie între forţele politice ce se mai află astăzi într-o stare de concrescenţă nefirească şi derutantă pentru mulţi dintre adepţii noştri. Distanţarea de actuala putere n-ar însemna trecerea noastră într-o stare de pasivitate, nici că vom permite ca partidul de guvernământ ce se constituie din mers în frunte cu primul lui secretar, preşedintele Snegur, să guverneze, "în pace şi onor". Dimpotrivă, avem tot temeiul să contestăm legitimitatea actualei Puteri. În cazul în care se va lua o altă decizie, personal consider că nu ne-ar face cinste să servim în calitate de mortar pentru cimentarea piramidei prezidenţiale.

Fără această delimitare clară nu are nici un rost să ne lansăm în campania electorală sau poate, mai exact, în contestarea necesităţii şi oportunităţii acesteia.

Frontul Popular şi-a expus poziţia privind forma de guvernământ în Republica Moldova încă în luna mai anul trecut, argumentând necesitatea păstrării formulei de republică parlamentară, însă preşedintele Snegur, susţinut de majoritatea parlamentară

docilă şi retrogradă, a continuat procesul de concentrare a puterii de stat în propriile-i mâini, fără a se îngriji în mod deosebit de argumentarea temeinică a dorinţei dânsului de a dispune de toată puterea. Şi de această dată a învins nu greutatea argumentului, ci râvna de a-şi menţine şi consolida propria dominaţie.

Există, din câte ştim, o comisie pentru elaborarea unei noi Constituţii, formată de mai mult timp care încă nici măcar nu a reuşit să prezinte opiniei publice spre discuţie vreun proiect. Deoarece un asemenea proiect, înainte de a ajunge în parlament, ar necesita o cât mai largă dezbatere în presă, în cadrul formaţiunilor politice, dezbatere în care să se angajeze întreaga societate, urmând ca varianta lui finală să o determine un referendum general. Numai voinţa majorităţii electoratului poate fi ultima instanţă care să determine viitoarea formă de guvernământ în foarte tânărul nostru stat ce caută să intre pe uşa din faţă în comunitatea europeană. Dar misterioasa comisie pentru elaborarea unei noi Constituţii, preşedintele căreia este acelaşi M. Snegur, nu poate să nască decât o progenitură după chipul, asemănarea şi veleităţile părintelui ei. Aşa însă, zeloşii noştri parlamentari continuă opera de peticire a Constituţiei Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti, ridicând povestea cu anteriul lui Arvinte la nivel de stat, după care mai pretind că edifică statul independent şi democratic Republica Moldova.

Astfel, cetăţeanul a fost lipsit în mod abuziv de dreptul de a-şi alege întâi forma de guvernământ a statului independent în devenire, şi numai după aceea guvernanţii sau, eventual, guvernantul. Actuala înaltă conducere însă preferă mai întâi să-şi însuşească întreaga putere în stat şi numai după

aceea să confecționeze ambalajul juridic pentru această stare de fapt.

Domnul președinte, susținut de foarte silitorul corp al camarilei prezidențiale, parlamentare și extraparlamentare, repetă fără istov că alegerea președintelui republicii în aceeași funcție prin vot universal va consolida societatea, de parcă menirea unei societăți s-ar reduce la funcția de soclu pentru monumentul președintelui republicii.

Dimpotrivă, avem tot temeiul să afirmăm că alegerile prezidențiale vor scinda și mai mult republica, având în vedere probabila neparticipare la alegeri a raioanelor din stânga Nistrului și a celor din sudul republicii cu populație preponderent găgăuză. Iar dacă mai punem la socoteală intoleranța principalului candidat la postul pe care îl deține față de opiniile ce nu coincid cu părerea dumnealui personală, ne putem foarte ușor imagina ce colaborare armonioasă îi așteaptă pe cei ce vor risca să-și exprime nedorința de a suporta "pacea civică și consensul" în accepția actualei Puteri.

O altă poveste de adormit adulții, pe care o auzim încă din momentul instituirii postului de președinte al republicii, caută să justifice instituirea acestui post prin "necesitatea de a instaura ordinea". Să nu uităm însă că ordinea într-un stat democratic se asigură prin funcționarea unui mecanism statal coerent și democratic, și nicidecum prin investirea unei singure persoane cu împuterniciri excepționale, organele de drept având obligația să supravegheze și să impună, când e cazul, respectarea Constituției și a legislației în vigoare. Dar adevărul este că toate regimurile despotice își pretextează venirea la putere și râvna de a-și consolida și a-și menține dominația prin necesitatea instaurării ordinii. Nu putem interpreta această nostalgie a OR-

DINII altfel decât ca pe o reminiscenţă a regimului şi mentalităţii comuniste.

O altă întrebare ce se iscă în legătură cu prezenta campanie electorală vizează situaţia economică extrem de dificilă din republică. Ţinând seama de greutăţile materiale enorme cu care ne confruntăm, survenite în urma crizei economice generale ce a cuprins întregul imperiu, agravată la noi şi de calamităţile naturale pe care le-am avut de suportat în acest an, dar şi de blocarea căilor ferate în stânga Nistrului, considerăm total arbitrară şi nejustificată această irosire abuzivă de fonduri în actuala campanie electorală. Şi asta în condiţiile unui deficit bugetar astronomic, în timp ce situaţia materială a populaţiei scade vertiginos din cauza lipsei de mărfuri de primă necesitate, precum şi în urma majorării preţurilor, care pur şi simplu ruinează bugetul familial al majorităţii populaţiei.

În situaţia ce s-a creat consider că Frontul Popular din Moldova trebuie să-şi păstreze ataşamentul faţă de principiile independenţei naţionale şi ale democraţiei, să manifeste consecvenţă în platforma sa privind forma de guvernământ lansată încă în luna mai anul curent şi susţinută de către reprezentanţii lui în parlament, pledând în continuare pentru o republică PARLAMENTARĂ.

Numai boicotarea alegerilor prezidenţiale ne-ar oferi şansa neadmiterii instaurării unei dictaturi în Republica Moldova.

"ŢARA", octombrie 1991, nr. 43 (61)

Iurie ROŞCA:

CE AŞ FACE EU DACĂ AŞ FI ALES PREŞEDINTE AL F.P.C.D.?

Aş face acelaşi lucru pe care îl fac de când m-am implicat în această Mişcare.

Sunt în dezacord cu complexul superiorităţii şi mai ales sunt în dezacord cu inactivitatea politică, lucru care ar fi pentru orice român astăzi un lux inadmisibil şi aproape imoral.

Am experienţa prezenţei mele aproape zilnice la sediul F.P.C.D. şi, dacă voi fi ales, invit toată lumea care vrea să facă ceva să treacă măcar o dată pe la sediul F.P.C.D. Pot să dau mai multe exemple: Ştefan Secăreanu, Vlad Cubreacov, Natali Pascal şi alţii dintre colegii mei care nu ştiau că sunt necesari, dar din clipa în care au trecut pragul sediului F.P.C.D. şi au stat câteva ore şi au văzut cum se zbate acolo o mână de oameni, au înţeles utilitatea lor şi n-au mai plecat din Mişcare. Aşa înţeleg eu subordonarea interesului personal interesului colectiv. Pentru mine primează acest lucru: subordonarea interesului personal, a hachiţelor personale, a propriei sete de mărire interesului colectiv. Acestea ar fi principiile pe care le-aş pune în capul activităţii în eventualitatea alegerii mele în postul de preşedinte al F.P.C.D.

Oricum, ce nu mai suport eu? Paternalismul. Nu mă simt complexat în faţa multor personalităţi pe care le cunosc şi de aici, şi din Ţară şi accept discuţia de la egal la egal, înţelegând că în faţa Domnului toţi suntem egali. Frecvenţa apariţiei la televizune, talentul, meritele recunoscute de toţi

nu trebuie să fie un prilej de desconsiderare şi de dojenire a celorlalţi.

Eu înţeleg că F.P.C.D. este o formaţiune politică ce necesită totuşi şi disciplină. Nu însă în sens bolşevic. Nu există formaţiune politică fără statut. Dacă există şi este votat, el trebuie respectat. Şi dacă înţelegem acest adevăr elementar, că respectarea statutului înseamnă subordonarea interesului personal interesului colectiv, cred că nu este nimic ofensator în acceptarea unui asemenea comportament. În caz de nu voi fi ales, tot la Frontul Popular voi activa şi de acum încolo.

"ŢARA", 25 februarie 1992

EFECTUL "TEZELOR DIN DECEMBRIE"

După o perioadă de relativă acalmie, curmată de belicoasa declaraţie prezidenţială din 24 decembrie trecut, viaţa publică de la noi s-a înviorat considerabil.

Tripla alianţă comunisto-agraro-interfrontistă din parlament, înarmându-se cu "tezele din decembrie", a declanşat o adevărată agresiune atât împotriva opoziţiei parlamentare şi extraparlamentare, cât şi împotriva bieţilor alegători, obligându-i să organizeze o avalanşă de adunări ale colectivelor de muncă întru susţinerea unanimă a preşedintelui republicii.

Ţinta numărul unu asupra căreia monstruoasa coaliţie şi-a concentrat tirul a fost Prezidiul parlamentului în frunte cu incomodul Moşanu, ultimul cap de pod în structurile de stat pe care îl deţineau democraţii. Demisia neaşteptată a celor patru a dezgolit definitiv adevărata faţă a celor care de mai

multă vreme îi foloseau ca pe un paravan în spatele căruia îşi făceau toate jocurile politice. Demisia grupului în frunte cu Moşanu a reuşit să creeze un şoc în opinia publică de la noi şi din exterior, punând capăt unei situaţii ambigui care ar fi adus numai deservicii Mişcării noastre prin perpetuarea confuziei că la putere s-ar afla reprezentanţii Frontului Popular. Este demnă de reţinut remarca făcută de Alexandru Moşanu la conferinţa de presă că o atare decizie nu a fost deloc pripită, dimpotrivă, poate trebuia făcută mult mai înainte. Oricum, desolidarizarea de gruparea majoritară nu poate fi apreciată decât ca un pas important care ar putea da un nou imbold Mişcării de eliberare naţională.

În sfârşit, s-a încheiat etapa excesiv de îndelungată în care atâtea personalităţi publice importante au investit speranţe deşarte în preşedintele Snegur, contribuind la ascensiunea vertiginoasă a acestuia.

Frontul Popular nu s-a lăsat măgulit de farmecele prezidenţiale şi, spre deosebire de atâţia alţii, nu a pus umărul la instaurarea dictaturii clanului Snegur. Formaţiunea noastră nu şi-a pătat obrazul cum au făcut-o cei care, trepădând în lung şi-n lat "tânărul nostru stat" şi semnând "adresări de susţinere" a unicului candidat al poporului, s-au lăsat îmbrobodiţi cu o uşuratică repeziciune.

Fiind absolviţi de povara complicităţii, nu intenţionăm să facem proces de conştiinţă celor care au jucat cadrilul prezidenţial, dar nici nu acceptăm reproşul că Frontul Popular Creştin Democrat nu ar manifesta în anumite situaţii suficientă elasticitate politică. Vom promova şi de acum încolo o linie politică consecventă şi intransigentă, ferindu-ne de alianţe dubioase şi cedări nejustificate.

Schimbările survenite în parlament după demisia echipei Moşanu au creat o situaţie nouă. Abia acum reprezentanţii Frontului Popular Creştin De-

mocrat în legislativul republicii, alţi deputaţi de orientare democratică, fiind în minoritate, au şansa să-şi manifeste calitatea de opoziţie parlamentară în accepţia clasică a acestei noţiuni.

Am vrea să credem că alegerea lui Petru Lucinschi cu un număr atât de zdrobitor de voturi nu va deschide o nouă etapă de alianţe şi mezalianţe capabile să aducă noi prejudicii Mişcării noastre. Sperăm că ultimii ani au avut darul să ne dea posibilitatea acumulării unei suficiente maturităţi politice pentru a nu admite alte combinaţii politice dubioase. Acum câţiva ani, la începutul activităţii parlamentului, deputaţii noştri l-au ales pe Snegur ca să ne scape de Lucinschi, azi unii dintre ei îl aleg pe Lucinschi ca să ne scape de Snegur.

Amintiţi-vă de acel articol apărut acum un an în ziarul moscovit "Argumentî i faktî" care, analizând evoluţiile politice din fosta U.R.S.S., pronostica revenirea la putere în Moldova a lui Petru Lucinschi. E naiv cel ce crede că revenirea acestuia pe scena politică de la noi este doar episodică. Pur şi simplu imaginea lui Snegur s-a şifonat considerabil în ultimul timp, credibilitatea acestuia scăzând în mod vertiginos atât în interiorul, cât şi în exteriorul republicii. Inconsecvenţa sa proverbială, incapacitatea de a-şi onora angajamentele electorale privind asigurarea integrităţii teritoriale, promovarea reformei economice şi ridicarea nivelului de trai al populaţiei, înfrângerea militară şi diplomatică în faţa Rusiei survenită în urma războiului de pe Nistru şi soldată cu semnarea capitulaţiei în vara anului trecut, aroganţa cu care îşi promovează rudele în posturi-cheie i-au deteriorat definitiv popularitatea. Iar scandalul ce s-a declanşat în jurul Centrului de afaceri "Seabeco-Moldova", în fruntea căruia se află ginerele preşedintelui, Arthur Gher-

man, fost ministru-adjunct al relaţiilor economice externe, vădeşte în mod sigur declinul carierei politice a lui Mircea Snegur. Dacă acesta şi-a asigurat urcuşul şi consolidarea poziţiei sale printr-o politică de românofobie exacerbată care găsea sol fertil în conştiinţa deformată a basarabeanului, reuşind să contracareze destul de eficient Mişcarea de eliberare naţională, dânsul nu va mai găsi nici un argument plauzibil atât pentru români, cât şi pentru ruşi, care i-ar permite să justifice abuzurile şi corupţia clanului Snegur. Iar apariţiile televizate şi în presă ale ginerelui său, care se erijează în postura de apologet al socrului, precum şi lamentabilele proteste ale reprezentantului Republicii Moldova la O.N.U. Tudor Panţâru, care caută să-i ia apărarea tânărului Vitalie Snegur, fiul preşedintelui, oploşit şi el în America pe post de diplomat, nu fac altceva decât să accelereze scăderea popularităţii prezidenţiale, grăbind căderea acestuia.

Începând cu ziua de 3 februarie, centrul de greutate a trecut de la preşedinţie în parlament, figura de bază devenind noul şef al legislativului Lucinschi. Cu o întârziere de aproape trei ani acesta şi-a luat revanşa în faţa colegului său de partid.

Sindromul lituanian planează şi de asupra noastră. Brazauskas al nostru este din nou în şa. Rocada s-a produs cu o viteză fulgerătoare.

În ultimele luni am întreprins numeroase deplasări în raioanele republicii, zilele trecute am avut o şedinţă comună a secţiilor F.P.C.D. din Chişinău. Aceste întruniri ne-au convins încă o dată că Frontul Popular Creştin Democrat rămâne în continuare formaţiunea politică cea mai bine organizată pe teren, cu structuri extinse în majoritatea raioanelor republicii. Nu există problemă mai importantă pentru noi decât închegarea şi consolidarea structurilor

F.P.C.D. Numai astfel vom reuşi să facem faţă unei competiţii politice dure care ne aşteaptă.

Din păcate, s-ar putea întâmpla ca întreaga noastră activitate orientată spre realizarea obiectivului nostru suprem să nu aibă nimic comun cu adunările naţionale şi cu podurile de flori din anii trecuţi. Activitatea politică ar putea să ne ofere în viitor mai puţine momente spectaculoase sau festive. Să vorbim cu concetăţenii noştri nu atât de la microfon, cât de la om la om, convingându-i de nobleţea idealului nostru şi de necesitatea participării fiecăruia la procesul de emancipare naţională.

Numai fiind mulţi şi uniţi vom reuşi.

Dumnezeu să ne ajute.

"ŢARA", 16 februarie 1993

O NOUĂ INTIMIDARE A OPOZIŢIEI

Recent Procuratura Republicii Moldova a intentat o acţiune penală împotriva preşedintelui Executivului Frontului Popular Creştin Democrat Iurie Roşca. În calitate de pretext este folosit articolul "Efectul tezelor din decembrie" publicat în săptămânalul "Ţara" în care Iurie Roşca, făcând o analiză a situaţiei politice, supune criticii activitatea preşedintelui Republicii Moldova Mircea Snegur.

Dosarul este intentat în baza art. 203, p. 6 al Codului Penal "Insultarea în public sau calomnierea Preşedintelui Parlamentului sau Preşedintelui Republicii" care prevede sancţiuni cu muncă corecţională pe un termen de până la doi ani sau cu privaţiune de libertate de până la cinci ani.

Este de remarcat că zeloasa procuratură moldovenească, organ ce se pretinde a reprezenta cea de-a treia putere în stat şi mimează independenţa

puterii judiciare, nu a reacţionat la nici una dintre numeroasele atacuri nefondate ale preşedintelui Snegur făcute în mod public, fie de la tribuna parlamentară, fie cu alte ocazii, împotriva liderilor Opoziţiei, a unor deputaţi şi personalităţi publice. În această situaţie ar reieşi că cetăţeanul de rând al Republicii Moldova, care nu a avut norocul să devină şef de stat, nu are nici o şansă de a se bucura de drepturi cetăţeneşti egale sau măcar comparabile cu cele ale preşedintelui republicii.

Devine tot mai evidentă tendinţa Preşedinţiei de la Chişinău şi a organelor afiliate acesteia de a intimida Opoziţia, de a o scoate în afara legii şi de a pune căluşul în gura tuturor celor care nu împărtăşesc punctul de vedere oficial, ridicând instituţia prezidenţială pe un soclu inaccesibil criticii. Jocul democratic dintre Putere şi Opoziţie, firesc pentru o societate evoluată, încă nu este acceptat la Chişinău, nostalgicii ajunşi în vârful piramidei statale păstrându-şi intacte reflexele din perioada totalitaristă.

Este elocvent însuşi faptul că dintre numeroasele articole critice, ce vizează activitatea preşedintelui şi care apar zilnic în presă, vigilenta procuratură îi acordă o atenţie exagerată doar acestui material şi mai ales semnatarului lui.

Urmând logica organelor de drept, numărul dosarelor penale intentate în baza aceluiaşi cap de acuzaţie ar trebui să fie egal numărului de articole de presă, luări de cuvânt în Parlament, la Radioteleviziune sau pur şi simplu public, care conţin obiecţii critice cu privire la activitatea preşedintelui.

Grotescul situaţiei constă în faptul că legea respectivă nu stipulează în mod tranşant limita dintre o critică admisibilă şi ceea ce ar putea constitui temeiul unei infracţiuni penale.

Păstrându-ne totuşi optimismul, sperăm că respectivul incident nu se va solda cu sancţiuni penale grave şi nu va pune începutul unui şir de procese judiciare pentru crimă de lezmajestate sau, altfel zis, de răfuială a Puterii cu oponenţii săi politici.

Având în vedere faptul că în Republica Moldova încă nu s-a produs separarea de facto a puterilor în stat şi că puterea judiciară se mai află sub presiunea celei executive, se creează o atmosferă favorabilă suprimării drepturilor fundamentale ale omului privind libertatea presei şi a cuvântului, precum şi dreptul la libera opţiune în general, un climat de timiditate şi frică a cetăţeanului faţă de reprezentanţii organelor de stat.

"ŢARA", 10 martie 1993

CHESTIUNEA GLOTONIMULUI NU POATE FI ABORDATĂ SEPARAT DE CEA A ETNONIMULUI

Săptămânalul "Literatura şi Arta" din 18 martie a.c. publică în prima pagină o Declaraţie semnată de Congresul Intelectualităţii, Asociaţia Oamenilor de Ştiinţă, Cultură şi Artă din Moldova şi de alte organizaţii obşteşti şi instituţii de stat, în care este exprimat un protest vehement şi pe deplin întemeiat împotriva tentativei forţelor antinaţionale de a introduce în textul Constituţiei Republicii Moldova glotonimul fals "limbă moldovenească". Aderăm fără rezerve la această opţiune. Totodată, pentru a cuprinde problema în întreaga ei complexitate, este cazul să nu abordăm chestiunea glotonimului "limbă română" separat de cea a etnonimului "popor român". Altminteri ne-am putea pomeni în postura

de victime ale propriei noastre neatenţii sau inconsecvenţe. Având în vedere importanţa deosebită a chestiunii respective, este cazul să eliminăm din capul locului orice inadvertenţă de acest soi şi să nu lăsăm câmp de manevră celor care vor să ne atragă pe panta cedărilor şi compromisurilor.

Nu putem crede că semnatarii acestei Declaraţii se simt numai vorbitori de limbă română, dar nu şi români. Precum greu este de crezut că instituţiile şi organizaţiile semnatare care întrunesc lamura intelectuală a neamului au uitat să menţioneze şi elementul de bază asupra căruia se va da bătălia cea mare - popor român, iar nu "moldovenesc". Pentru că este limpede din capul locului: guvernanţii de la Chişinău, precum şi toate celelalte forţe care formează lobby-ul rusofil în Basarabia, sunt dispuşi (citeşte: au dispoziţia de sus, de la Moscova) să simuleze o polemică aprigă în problema glotonimului "limbă română" în procesul discutării proiectului de Constituţie ca până la urmă să se lase convinşi şi "să cedeze" unitatea de limbă, dar în nici un caz şi unitatea de neam. Este evident că Moscova, prin coloana a cincea din Basarabia, pune la cale o "austriecizare" a teritoriilor româneşti ocupate din estul Prutului prin consacrarea constituţională a etnonimului "popor moldovenesc", de data aceasta nu prin intermediul pseudoştiinţei impuse cu baioneta de către regimul sovietic de ocupaţie, ci prin votul "întregului popor", a cărui conştiinţă naţională a fost mutilată de acelaşi regim. În final, Constituţia ar putea să recunoască pe de o parte adevărul că şi în Republica Moldova limba oficială este cea română şi să fixeze pe de altă parte existenţa "poporului moldovenesc". În acest fel Moscova speră să rezolve definitiv problema Basarabiei şi să pună capăt o dată şi pentru totdeauna tendinţelor unioniste.

Tocmai din acest motiv am considerat necesar să atenţionăm opinia publică românească de la noi, acum, în momentul publicării proiectului de Constituţie, asupra pericolului care ne ameninţă şi să îndemnăm pe toţi cei care simt româneşte să militeze univoc şi fără compromis pentru introducerea necondiţionată în textul Constituţiei atât a glotonimului "limbă română", cât şi a etnonimului "popor român".

"ŢARA", 23 martie 1993

CÂTEVA PRECIZĂRI PRIVIND RAPORTURILE DINTRE F.P.C.D. ŞI CONGRESUL INTELECTUALITĂŢII *

Ne bucurăm că începând cu acel memorabil for al intelectualităţii, care şi-a desfăşurat lucrările la Palatul Naţional, prin majoritatea absolută a luărilor de cuvânt, precum şi din luările de poziţie publicate în presă de către exponenţii acestui congres, se conturează o nouă grupare politică cu nişte opţiuni foarte apropiate, uneori chiar identice cu cele ale Frontului Popular Creştin Democrat. I-am zis grupare pentru că la ora actuală încă nu este limpede în ce se va transforma Congresul Intelectualităţii — în mişcare, formaţiune sau partid politic, într-un eventual for permanent al intelectualităţii democratice, care se întruneşte pentru a lua nişte atitudini politice în problemele cele mai stringente ale societăţii, într-o organizaţie de tip sindi-

*Textul a fost adoptat de Comitetul Executiv al F.P.C.D. la 23 martie 1993.

calist care s-ar ocupa de protecţia socială a acelei categorii sociale numită intelectualitate, este greu de presupus. Deocamdată, cert este că spusele dlui Nicolae Dabija la încheierea lucrărilor Congresului Intelectualităţii privind necesitatea determinării statutului şi locului acestuia nu şi-au pierdut actualitatea şi probabil urmează să fie materializate.

Din deplasările pe care le efectuează reprezentanţii Congresului în raioanele republicii am înţeles că unul din scopurile urmărite este activizarea populaţiei şi antrenarea ei în viaţa publică, în discutarea chestiunilor de ordin social-economic de primă importanţă. Aceste preocupări nu pot să trezească decât admiraţia noastră pentru efortul pe care îl depun unele personalităţi marcante ale vieţii publice de la noi pentru luminarea şi deşteptarea poporului.

I-am apreciat din capul locului pe cei care formează nucleul acestui organism ca pe nişte aliaţi de idei ai F.P.C.D. Cu atât mai mult cu cât majoritatea lor vin din Frontul Popular sau continuă să fie membri ai Sfatului F.P.C.D. Tocmai de aceea aflarea unui eventual răspuns la întrebarea formulată la început depinde de unele precizări, care ar concretiza cadrul discuţiei. Sperăm că atât deplasările pe teren, precum şi opţiunile exponenţilor C.I. nu vor avea decât un efect benefic pentru asanarea şi înviorarea vieţii publice de la noi. Totodată credem că nu este nici un secret în faptul că atât forul republican al intelectualităţii, cât şi întâlnirile în raioane sunt organizate în baza şi cu concursul nemijlocit al secţiilor raionale ale F.P.C.D. Astfel încât sprijinul de care se bucură Congresul Intelectualităţii prin intermediul organizaţiei noastre este absolut evident, mai ales având în vedere faptul că pe teren practic nu există alte structuri (cu excepţia

celor statale) decât cele ale F.P.C.D., iar membrii şi simpatizanţii noştri constituie cea mai activă şi mobilă parte a populaţiei. Problema însă care intervine în cadrul acestor întâlniri este că acele consilii coordonatoare ale Congresului Intelectualităţii ce se creează în teritoriu practic se suprapun structurilor F.P.C.D., ceea ce nu ni se pare a fi soluţia cea mai fericită, având în vedere eventuala transformare a Congresului Intelectualităţii în organizaţie politică. Am fi de părerea că acea forţă intelectuală concentrată în Congres ar trebui canalizată pentru atragerea în viaţă politică a unei părţi de populaţie care în marea ei majoritate mai rămâne încă în afara oricăror formaţiuni, iar adesea în afara oricăror preocupări politice. Este un câmp de activitate infinit, deşţelenirea căruia ar fi în beneficiul întregii societăţi şi ar deschide calea pentru cristalizarea unei forţe politice serioase. Aşa, însă, o suprapunere mecanică a unei structuri peste alta nu poate oferi cuiva vreun câştig de cauză. Tendinţa tot mai pronunţată de a îngloba structurile F.P.C.D. sub acoperişul încăpător al Congresului trezeşte deja unele presupuneri că, de fapt, se urmăreşte (sau cel puţin acesta ar fi efectul) surparea tacită a F.P.C.D. pe teren în scopul preluării iniţiativei, presupunere care sperăm să fie lipsită de temei. Mai ales că într-un viitor apropiat ar fi de aşteptat că vor fi eliminate anumite confuzii care se mai menţin, cum ar fi, de exemplu, precizarea locului pe care intenţionează să-l ocupe C.I. în spectrul politic. Deocamdată exponenţii acestuia încă n-au formulat univoc elementele de bază care permit identificarea clară a unei formaţiuni politice: este C.I. în opoziţie faţă de actualul regim sau nu; prin ce se deosebeşte platforma C.I. de programele altor formaţiuni sau partide deja existente; care ar fi

forţele demne de o alianţă electorală cu C.I.? Oricum, rămânem în aşteptarea acestor limpeziri de doctrină şi determinări de poziţie care ar accelera procesul de organizare a unui bloc politic de orientare naţional-democratică. Pentru că nu putem vorbi la nesfârşit despre o abstractă consolidare în baza bunelor intenţii, ci pe temeiul unor principii bine formulate şi ajustate intereselor tuturor formaţiunilor democratice. O alianţă politică durabilă poate fi creată doar în temeiul unor principii programatice clare, iar funcţionalitatea ei poate fi asigurată numai precizându-se drepturile şi îndatoririle fiecărei formaţiuni care acceptă atât platforma, cât şi modul de funcţionare a acestei coaliţii.

Ar mai fi de adăugat că este absolut firesc ca, acceptând jocul democratic, să acceptăm la un moment dat şi ideea unei concurenţe politice sănătoase între F.P.C.D. şi C.I. întru captarea simpatiilor publicului interesat de viaţa cetăţii. Însă pentru a pune bazele unei emulaţii colegiale şi corecte din start ar fi cazul să eliminăm din capul locului concrescenţa nefirească a structurilor organizatorice ale F.P.C.D. cu nucleele C.I. Măcar şi pentru simplul fapt că o atare situaţie ambiguă s-ar putea dovedi foarte curând în dezavantajul ambelor formaţiuni. Mai cu seamă dacă nu vom neglija şi tactica (în)globalistă a Forului Democratic de acum câţiva ani care a dat faliment tocmai pentru că nu a reuşit să depăşească ideea unei consolidări generale acoperite de o umbrelă confuză sub aspect doctrinar. În plus, s-ar putea să fie destul de anevoioasă îmbrăţişarea informei noţiuni de "centru" a spectrului politic, care deşi pare ademenitor prin iluzia că astfel poate fi captat un segment cât mai larg al electoratului, nu serveşte decât pentru o voalare

stângace şi provizorie a unei lipse de identitate politică bine închegată.

Susţinând spiritul de emulaţie absolut normal în condiţiile înfiripării mentalităţii şi a instituţiilor democratice, în acelaşi timp am vrea să credem că în situaţia pe care am căutat să o punctăm aici nu este vorba decât de o diversificare normală a intereselor politice ale diferitelor grupări sociale.

În fine, este nevoie să specificăm că în cazul în care Congresul Intelectualităţii va decide să devină formaţiune politică este imposibilă o dublă apartenenţă a membrilor F.P.C.D. Atât Statutul Mişcării F.P.C.D., cât şi Legea cu privire la partide nu admit decât aderarea la o singură formaţiune politică şi interzic aflarea concomitentă a aceleeaşi persoane în două sau mai multe partide.

Este limpede că nici un adevărat membru al Frontului Popular Creştin Democrat, formaţiune cu o biografie politică unică la noi care s-a afirmat de-a lungul existenţei sale ca o mişcare de eliberare naţională consecventă, dincolo de unele devieri şi compromisuri făcute de unii membri care s-au dovedit mai oscilanţi, nici unul dintre noi, cei care suntem una cu Mişcarea şi ne-am maturizat odată cu ea, nu o va abandona în favoarea altei formaţiuni. Perioada avânturilor adolescentine şi a poticnelilor inerente oricărui început s-a consumat.

"ŢARA", 23 martie 1993

POZIŢIA F.P.C.D. FAŢĂ DE CONGRESUL INTELECTUALITĂŢII *

Având în vedere recenta constituire a Congresului Intelectualităţii care s-a declarat "mişcare social-politică", în scopul eliminării unor confuzii legate de apariţia C.I. şi de raporturile acestuia cu F.P.C.D., Sfatul F.P.C.D. consideră necesar să-şi precizeze poziţia faţă de respectiva mişcare.

Apreciem că, spre deosebire de F.P.C.D. care şi-a formulat deschis opţiunea unionistă încă la Congresul al III-lea, C.I. se pronunţă pentru o "independenţă reală a Republicii Moldova", specificându-se necesitatea "realizării idealurilor naţionale ale neamului nostru". Este evidentă intenţia liderilor C.I. de a camufla obiectivul de bază al mişcării de eliberare naţională — Reîntregirea României. Motivul neafişării scopului final este cel de a atrage simpatiile acelei părţi a populaţiei care încă nu împărtăşeşte opţiunea unionistă. O asemenea platformă a jumătăţilor de măsură şi a sferturilor de adevăr îi poate ghida, bineînţeles, spre un succes imediat şi efemer, chiar dacă nu are calitatea să edifice o structură politică durabilă. Atitudinea faţă de însăşi chestiunea politică de bază — Reîntregirea — este lăsată pe seama fiecărui membru în parte. O temelie doctrinară atât de şubredă şi confuză nu poate asigura viabilitatea unei formaţiuni. Se pare însă că exponenţii C.I. nici nu au acest interes, scopul lor fiind unul exclusiv electoral. Iar dacă după alegeri respectiva structură politică se va destrăma, cu atât mai bine pentru

*Textul a fost adoptat de Sfatul F.P.C.D. la 1 mai 1993.

cei ce vor ajunge în Parlament pe platforma C.I. care astfel se vor debarasa de orice control extraparlamentar. Este vorba despre un comportament politic uşor de înţeles şi poate chiar agreat de un număr important de cetăţeni, însă inacceptabil pentru F.P.C.D. Avea perfectă dreptate dl Nicolae Dabija care, în cuvântul său de deschidere rostit la Congresul II al C.I., susţinea: "Se ştie că semiadevărul este mai periculos decât minciuna". Tocmai din acest motiv F.P.C.D. respinge tentaţia efectului imediat şi a succesului uşor, nu se lasă atras în circuitul unor "mode" sau programe politice-capcană, ci îşi urmează cu statornicie programul, chiar dacă rostirea adevărului întreg este întâmpinată iniţial cu ostilitate sau neînţelegere. Dacă prin voalarea obiectivului de bază se urmăreşte aplicarea principiului "scopul scuză mijloacele", este bine să nu se uite că uneori mijloacele pot profana însuşi scopul.

De altfel, C.I. oferă o soluţie convenabilă celor care s-au aflat mereu în căutarea unei mişcări cu o platformă ce nu le-ar periclita câtuşi de puţin confortul social. Acelaşi fenomen l-a cunoscut şi F.P.M. în perioada sa incipientă, când încă mai făcea uz de sloganurile pro-perestroika, oferindu-le astfel comuniştilor suficient spaţiu de manevră şi oscilaţie între P.C.U.S. şi Mişcarea naţională. În momentul în care F.P.M. a adoptat la Congresul II, în iulie 1990, o platformă univoc anticomunistă şi antisovietică, comuniştii re(con)formişti s-au simţit strâmtoraţi, abandonând mişcarea căreia până atunci îi declarau dragoste neţărmurită. La fel s-a întâmplat după Congresul III al F.P.C.D., care a adoptat un program unionist. Din nou oscilanţii s-au pomenit incomodaţi. Dar odată cu apariţia C.I. aceştia sunt adăpostiţi de o mişcare politică agre-

abilă şi promiţătoare de noi avantaje fără a le deranja comoditatea.

Revenirea Mişcării de eliberare naţională pe o platformă pro-independenţă ar însemna un pas înapoi, o renunţare la propriile opţiuni. Tocmai din acest motiv situarea C.I. pe platforma unei "independenţe reale" consolidează poziţiile actualei Puteri şi le-ar putea slăbi pe cele ale mişcării unioniste. În acest context, nu este deloc întâmplătoare recenta declaraţie a preşedintelui Snegur care elogiază C.I. pentru alinierea acestuia la doctrina oficială a independenţei, plasându-se, de fapt, alături de formaţiunile politice-satelit ale Puterii, mai ales că respectivei declaraţii prezidenţiale nu i-a urmat nici o dezminţire sau protest din partea conducerii C.I. Nedorinţa de a-şi preciza locul în spectrul politic existent, de a formula univoc elementele de bază care permit identificarea, aprecierea unei grupări politice, menţine încă o bună doză de confuzie în jurul C.I. Este C.I. o mişcare politică de opoziţie sau nu? Care îi sunt aliaţii şi oponenţii? Prin ce se deosebeşte platforma C.I. de platforma altor formaţiuni politice deja existente? Care sunt forţele demne de o eventuală alianţă cu C.I.? În loc de răspuns, desprindem din documentele adoptate de C.I. şi din luările de cuvânt ale exponenţilor lui că C.I. se vrea, prin obiectivele şi mijloacele alese, "un element de echilibru, de consolidare, pace civilă şi consens". În plus, mai aflăm că C.I. va promova o politică "de centru" sau "centristă". Este momentul să remarcăm că aceleaşi principii le regăsim şi în documentele Forumului Democratic al cetăţenilor din Moldova care îşi anunţa apariţia acum câţiva ani. Frazeologia Forumului Democratic împrumutată din limbajul gorbaciovist revine în mod firesc în doctrina C.I. având în vedere prezenţa în noua

grupare politică a vechilor animatori ai Forumului de ieri. Este adevărat că de această dată iniţiativa a fost susţinută de un număr impunător de personalităţi de primă mărime ale vieţii publice de la noi cu merite importante în realizările mişcării de eliberare naţională. Cu atât mai surprinzătoare este aderarea lor la această iniţiativă. Lipsa unei opţiuni politice clare, politica centristă şi de conciliere promovată de C.I. îi rezervă acestuia locul de formaţiune-tampon dintre Putere şi Opoziţie, care amortizează divergenţele existente, lărgind spaţiul de manevră al guvernanţilor care îşi pot acoperi inconsistenţa şi erorile cu platforma C.I. şi cu autoritatea liderilor acestuia. Prin apariţia C.I., Puterea şi-a creat — cu sau fără voia exponenţilor lui — o centură de siguranţă de care nu întârzie deja să se folosească.

Cât priveşte prezenţa în organele de conducere ale C.I. a unor persoane care se mai considerau a fi şi membri ai Sfatului F.P.C.D. este limpede că dânşii se aliniază opţiunii pro-independenţă şi nu împărtăşesc Programul F.P.C.D., ignoră în totalitate prevederile Statutului, declinându-şi astfel orice obligaţie de membru al formaţiunii noastre. Dar este necesar să fie eliminată aparenta concrescenţă dintre F.P.C.D. şi C.I., confuzie provenită din simplul motiv că liderii C.I. vin din Frontul Popular, să se facă distincţia de ordin juridic, ideologic şi organizatoric dintre cele două formaţiuni. Cu atât mai mult cu cât Manifestul C.I. precizează că acesta "nu se substituie nici unei formaţiuni politice existente", iar Programul accentuează că "C.I. nu este subordonat sau dependent faţă de nici o altă organizaţie din trecut sau prezent".

Principiile statutare adoptate de C.I. sunt axate pe o formulă inadecvată celor aplicate în viaţa poli-

tică. Statutul prevede că membru al Congresului poate fi orice cetăţean sau organizaţie social-politică, inclusiv partide. Astfel, sub aspect organizatoric ni se propune un conglomerat din cetăţeni şi partide cu opţiuni politice lăsate la discreţia fiecărui element eterogen adunat sub acoperişul încăpător al C.I. O astfel de construcţie care nici nu poate asigura o funcţionalitate normală, nici nu ţine cont de prevederile legii care nu admite o dublă apartenenţă politică a aceluiaşi cetăţean, poate fi explicată doar prin dorinţa de a îngloba sub umbrela C.I. cât mai multe partide şi cetăţeni care urmează a fi angrenaţi la mecanismul lui electoral. Prin urmare, C.I. nu este nici formaţiune, nici alianţă, deşi se vrea şi una şi alta concomitent.

Am considerat necesar să formulăm aceste precizări doar pentru limpezirea unor aspecte ce ţin de raporturile dintre F.P.C.D. şi C.I. în vederea eliminării unor eventuale speculaţii. Apreciem că fiecare cetăţean sau formaţiune politică are libertatea de a se manifesta în viaţa publică în modul pe care îl consideră adecvat propriilor convingeri şi interese. Necesitatea acestor precizări a fost dictată şi de faptul că C.I. este singura formaţiune care a încercat să se constituie pe baza structurilor teritoriale ale F.P.C.D., deşi în mod normal ar fi trebuit să înregimenteze în structurile sale un alt segment de populaţie neangajată politic, fără a încerca să aducă prejudicii Mişcării noastre.

Cu toate acestea, Frontul Popular Creştin Democrat îşi declară disponibilitatea de a colabora cu C.I. în problemele în care punctele lor de vedere coincid.

"ŢARA", 5 mai 1993

CONTINUĂ DUELUL SNEGUR-ROŞCA

Spre deosebire de Iurie Roşca, şeful statului şi-a angajat deja un avocat

"Dosarul Roşca" se îngroaşă, iar odată cu el se îngroaşă şi gluma

La Chişinău continuă urmărirea penală a dlui Iurie Roşca, preşedintele Comitetului Executiv al Sfatului F.P.C.D.

Într-o discuţie telefonică cu Iurie Roşca, anchetatorul procuraturii de la Chişinău, Gheorghe Guzun, i-a cerut liderului F.P.C.D. să prezinte caracterizări în scris de la locul de muncă actual, de la instituţiile la care a lucrat anterior, precum şi de la locul de trai. Dl Roşca a ţinut să precizeze dacă nu cumva este nevoie de nişte documente similare din partea şcolii medii şi a facultăţii pe care le-a absolvit. Refuzând să se supună acestei proceduri înjositoare, Iurie Roşca a declarat că nu doreşte să întreţină discuţii telefonice în acest subiect şi se va prezenta în faţa instanţei respective numai dacă i se va trimite o citaţie oficială. Anchetatorul Guzun i-a recomandat preşedintelui executiv al F.P.C.D. să fie mai docil şi să-şi caute mai bine un avocat.

Reprezentantul procuraturii a reconfirmat intenţia preşedintelui Snegur de a se prezenta personal la proces. Este evident că se pune la cale o nouă tentativă de intimidare a Opoziţiei, iar un eventual proces judiciar ar demonstra cu brio ce preţ au declaraţiile oficiale cu privire la drepturile omului, la libertatea cuvântului şi a presei. Iată că preşedintele Snegur nu găseşte timp să se ocupe de eliberarea deţinuţilor politici de la Tiraspol, în schimb se arată foarte preocupat de propria-i per-

soană, excelând în persecutarea celor care nu-i împărtăşesc opiniile politice.

Nu este cazul să comparăm chinurile pe care le suportă preşedintele secţiei Tiraspol a F.P.C.D. Ilie Ilaşcu şi colegii săi, care sunt ameninţaţi cu pedeapsă capitală, cu micile şicane pe care i le face Puterea de la Chişinău conducerii F.P.C.D. Şi totuşi, un lucru este cert: F.P.C.D. "incomodează" atât regimul de la Tiraspol, cât şi pe cel de la Chişinău. Ce bine s-ar simţi guvernanţii dacă cumva, printr-un miracol, F.P.C.D. ar dispărea sau, cel puţin, s-ar conforma.

"ŢARA", 5 mai 1993

CEL MAI ABJECT GEST ANTIROMÂNESC

De un secol şi mai bine orice român conştient de apartenenţa sa la Neamul Românesc, atunci când vine vorba de multpătimita Basarabie, porneşte de la această maximă eminesciană: "A rosti numele ***Basarabia*** e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti". Alături de etnonimul "român" şi glotonimul "limbă română", numele Basarabia făcea parte din noţiunile-tabu puse la index de către regimul sovietic de ocupaţie. Astăzi, aflându-ne în perioada de tranziţie de la colonialism spre neocolonialism (deosebirea constă în faptul că sub sovietici eram oprimaţi de veneticii ruşi, iar de când cu "independenţa" — de cozile de topor "naţionale"), suntem martorii consolidării pe teritoriul românesc a unei statalităţi, numită impropriu "Republica Moldova", care iniţial entuziasmase întreaga opinie publică românească din simplul motiv că aceasta a văzut în declararea

independenţei Republicii Moldova un prim pas spre revenirea teritoriilor de est ale României în hotarele lor fireşti şi legitime. Însă în scurt timp iluziile unei reveniri imediate şi spectaculoase a Basarabiei la Ţară s-au topit pe măsură ce tot mai mulţi au realizat că de fapt s-a produs o reanexare a Basarabiei la vechiul imperiu prin reconsolidarea guvernării comuniste la Chişinău care, după o scurtă perioadă de derută survenită în urma unor grandioase zguduiri ce cuprinseseră întregul spaţiu (ex-)sovietic, şi-a recâştigat toate poziţiile-cheie. Ar fi inutil să trecem în revistă nenumăratele mostre de atitudini şi acţiuni antiromâneşti ale stăpânirii de la Chişinău care, de altfel, sunt la îndemâna oricui...

Motivul care ne-a făcut să înşirăm aceste rânduri este oarecum mai special, întrucât e legat de cel mai abject gest antiromânesc făcut de către unul dintre vârfurile de lance ale Puterii de la Chişinău.

Am intrat în posesia unui "Ordin" semnat de directorul general al Radioteleviziunii, Adrian Usatâi, cu numărul de înregistrare 227-C din 26.05.93, prin care acesta interzice folosirea noţiunii de ***Basarabia*** în instituţia asupra căreia "ruşii l-au pus nacialnik", vorba lui Eminescu.

Iată textul acestui "Ordin":

«ORDIN
26.05.93 Nr.227-C
Prin prezentul ordin aduc la cunoştinţa redactorilor-şefi ai redacţiilor Radioteleviziunii Naţionale şi prin intermediul lor întregului colectiv de creaţie că nu mai poate fi tolerată situaţia când în unele emisiuni atât jurnaliştii cât şi interlocuitorii lor, întâmplător sau chiar intenţiona

substituie denumirea statului nostru Republica Moldova prin noţiunea Basarabia.

Dincolo de faptul că este o incorectitudine de ordin istoric, or, numele Basarabia a fost în diferite timpuri atribuit anumitor spaţii geografice, mai aduce instituţiei noastre şi anumite prejudicii de ordin politic. Utilizarea cu insistenţă a noţiunii "Basarabia" devine şi un argument în politica secesionistă a liderilor de la Tiraspol, astfel fără voia noastră alimentăm politica separatistă în propria ţară.

Reeşind din realităţile concrete ale zilei, şi din obţiunea făcută prin declaraţia independenţei statului nostru din 27.08.91 consider drept o încălcare a Constituţiei Republicii înlocuirea denumirii statului Republicii Moldova prin toponimul Basarabia şi calific asemnena cazuri drept tentative de promovare a unei politici antistatale, fapt calificat respectiv de legislaţia în vigoare.

Responsabilitatea pentru îndeplinirea acestui ordin este personală a redactorilor-şefi.

Prezentul ordin să fie dat publicităţii în toate redacţiile Radioteleviziunii Naţionale.

Director general A.Usatâi»

(Am păstrat textul originalului.)

Iată că statul de mucava dă semne de enervare când i se aminteşte că nu este decât o creatură artificială. Expresia "nu mai poate fi tolerată situaţia", parcă decupată din textul notei ultimative a U.R.S.S. adresată Guvernului României în iunie 1940, constituie o ameninţare cu aplicarea forţei, în cazul dat administrative, faţă de acei jurnalişti care vor mai cuteza să comită astfel de infracţiuni ideologice.

Prejudicii politice

Lăsând la o parte aroganţa cu care ştabul ideologic dă lecţii de istorie subalternilor săi, să zăbovim asupra «prejudiciilor de ordin politic» pe care le invocă acesta. Este evident că ciracii puterii înţeleg perfect efectul repunerii în circulaţie a unui singur cuvânt: ***Basarabia.*** Precum o ştiu şi stăpânii stăpânilor lui de la Chişinău care tot la Moscova îşi au reşedinţă şi tot din perfida diplomaţie rusească îşi trag începutul. Iată că vremurile se schimbă. Imperiul Rus trosneşte din toate încheieturile, iar românii de sub dominaţia lui îşi regăsesc identitatea naţională şi, odată cu ea, îşi regăsesc patria, şi din nou, ca şi acum un secol, "cestiunea retrocedării Basarabiei cu încetul ajunge a fi o cestiune de existenţă pentru poporul român" (M.Eminescu). O asemenea situaţie însă nu poate să nu prejudicieze interesele politice ruseşti.

Separatişti în propria ţară

«Utilizarea cu insistenţă a noţiunii «Basarabia», — glăsuieşte ordinul servului imperial, — devine şi un argument în politica secesionistă a liderilor de la Tiraspol, astfel fără voia noastră alimentăm politica separatistă în propria ţară».

Curată logică bolşevică, de parcă dacă ai zice «Moldova» în loc de «Basarabia» s-ar topi ca prin minune interesele geopolitice ale Rusiei în această zonă, iar separatiştii ar băga coada între vine în semn de capitulare, de parcă Moldova ar începe la Tiraspol şi s-ar sfârşi la Leuşeni, iar dincolo de Prut nu tot Moldova este, oricât de mult i-ar exaspera pe secesionişti acest adevăr. "Politică separatistă

în propria ţară” fac mai întâi de toate liderii de la Chişinău, alimentând şi separatismul de la Tiraspol.

Fiecărui român — câte un căluş în gură

Dar să mai savurăm o perlă stilistică a distinsului bărbat de stat: “Reeşind din realităţile concrete ale zilei şi din opţiunea făcută prin declaraţia independenţei statului nostru din 27.08.91 consider drept o încălcare a Constituţiei Republicii înlocuirea denumirii statului Republicii Moldova prin toponimul Basarabia şi calific asemenea cazuri drept tentative de promovare a unei politici antistatale, fapt calificat respectiv de legislaţia în vigoare”.

Aşadar, deviza lor este: “Fiecărui român — câte un căluş în gură!”. Unul pentru Eminescu (care nici măcar republican nu a fost, necum moldovean), altul pentru Iorga, se vor mai găsi câteva şi pentru Kogălniceanu, Hasdeu, Russo. De azi înainte adio, Basarabie! Adio istorie zbuciumată a Ţării. Părintele ideologiei statale,Victor Puşcaşu, poate muri liniştit, fără să-i fie teamă că nu va lăsa nişte continuatori destoinici. Vorba cronicarului: nasc şi în (Republica) Moldova oameni. La nevoie se va găsi câte un căluş şi pentru Matcovschi cu Basarabia lui cu tot, care (ce neobrăzare!), chipurile, ar fi fost “trecută prin foc şi prin sabie, furată, trădată mereu”. Îi vine rândul şi lui Vieru, facem rost de un cep şi pentru gura lui. Să astupăm cu pământ şi gurile lui Ion şi Doina Aldea-Teodorovici, să nu mai răsune din eternitate vocile lor anticonstituţionale care şi de dincolo de mormânt subminează statalitatea Republicii Moldova.

Basarabia e împinsă în cuşcă

"Responsabilitatea pentru îndeplinirea acestui ordin este personală a redactorilor-şefi", — concluzionează impostorul, fără a-şi da seama că tocmai dânsul îşi asumă o grea responsabilitate în faţa istoriei şi că îşi ia un mare păcat pe suflet.

Iată că, după Ilie Ilaşcu şi fraţii lui de sacrificiu, întreaga Basarabie este împinsă în cuşcă. "Însuşi numele Basarabia ţipă sub condeiele ruseşti" (M. Eminescu).

În prag de examen

Dar să lăsăm jelania la o parte. Noi nu suntem cei care trebuie să ne tânguim. Nici să-i numim pe unii, cum e respectivul demnitar, vânzători. Ăsta nici măcar vânzător nu e. Deoarece el nu şi-a trădat nici cauza, nici stăpânii faţă de care a păstrat o fidelitate de animal domestic demn de toată lauda. Nu poţi pretinde unui ienicer să nu mai fie ce este.

Sărmanii «independenţi», totuşi, cât de ridicoli sunt. Au uitat pe semne de vorba românului care zice că de ce ţi-e frică tocmai de aia nu scapi. Da, da, domnilor-tovarăşi comunişti, Reîntregirea României este pentru nişte vânduţi ca alde voi un fel de cutremur sau altă calamitate naturală care se apropie vertiginos şi inexorabil, calamitate pe care poţi să nu o doreşti, dar nu şi să o eviţi. Aşa că ar fi mai înţelept să vă pregătiţi de acest examen.

Iată că numele Basarabia a început să ţipe şi sub condeiele moldovenilor "independenţi şi suverani", scrie-şi-ar ei numele pe mormânt, de n-ar mai fi ajuns să-şi bată joc într-un asemenea hal de însăşi fiinţa noastră naţională.

"ŢARA", 1 iunie 1993

O NOUĂ FILĂ LA DOSARUL "SNEGUR-ROȘCA"

După o pauză de aproape o lună de zile, timp în care Procuratura Republicii Moldova a examinat dosarul lui Iu. Roșca întocmit de procuratura Chișinăului, lăsându-ne în totală incertitudine, vineri, 11 iunie, anchetatorul superior al Procuraturii orașului Chișinău, Gheorghe Guzun, l-a invitat pe "acuzatul" Iurie Roșca să se prezinte în biroul Domniei sale pentru niște precizări suplimentare.

Domnul anchetator a completat un protocol de interogare suplimentară a acuzatului, fixând următoarea întrebare:

"Cine din rudele președintelui Republicii Moldova au fost numiți în funcții de stat cu concursul acestuia?

Răspuns: **Nu răspund decât în fața instanței judecătorești pe care sper să o vedem independentă față de puterea executivă.**

Acuzat — Iu. Roșca"

Aici scurta întrevedere a președintelui executiv al F.P.C.D. cu reprezentantul procuraturii s-a încheiat.

Nouă însă nu ne rămâne decât să constatăm că președintele Snegur (încă) nu a renunțat să-l pună la respect (pentru că în cușcă încă nu e momentul) pe reprezentantul Opoziției.

Iată o situație care răstoarnă orice învinuire de inconsecvență lansate de atâtea ori de către criticii vârfului acualului regim. Dacă președintele Snegur ar demonstra aceeași consecvență și în promovarea unei politici orientate spre o adevărată independență a Republicii Moldova față de Rusia, și în

realizarea reformei economice, consecvenţă pe care o manifestă doar atunci când vine vorba de persecutarea Opoziţiei, nu încape nici o îndoială că în scurt timp statul pe care îl guvernează ar deveni "o a doua Elveţie". Dar să lăsăm pe seama noilor consilieri prezidenţiali transformarea Republicii Moldova din "cel de-al doilea stat românesc" în "cea de a doua Elveţie".

Şi întrucât tot veni vorba de rudele dlui Snegur oploşite în diverse funcţii-sinecură, ţinem să precizăm că, deşi dispunem de anumite informaţii în acest sens, în scopul completării galeriei portretului colectiv al cimotiilor şefului statului, propunem cititorilor să se angajeze într-un concurs cu genericul "Să ne ţinem de neamuri". Condiţiile acestui concurs sunt următoarele:

1. Persoana care va prezenta cea mai completă listă a rudelor dlui preşedinte care s-au pricopsit din întâmplare cu diverse slujbe onorabile, va beneficia de posibilitatea de a-şi petrece concediul la munte ori la mare într-un stat vecin, dar prieten.

2. Redacţia garantează anonimatul participanţilor la concurs pentru a-i scuti de nişte eventuale şicane.

"ŢARA", 15 iunie 1993

Dosarul nr. 93038013

PREŞEDINTELE SNEGUR CONTINUĂ SĂ URMĂREASCĂ PENAL OPOZIŢIA

** Doi martori importanţi — ex-prim-ministrul Valeriu Muravschi şi ministrul Relaţiilor Economice Externe Andrei Cheptene — îşi notează amintirile în "DOSARUL ROŞCA"*

Prolog

În ziua de 29 iunie, Iurie Roşca, preşedintele executiv al F.P.C.D., aflat sub urmărire penală încă din luna februarie, a fost invitat din nou la Procuratura or. Chişinău pentru a lua cunoştinţă de materialele anchetei suplimentare iniţiată de Procuratura republicii.

La 2 iunie, printr-o ordonanţă vizată de Procurorul republicii, dl Dumitru Postovan, şi semnată de anchetatorul Gheorghe Guzun termenul anchetei preliminare a dosarului penal nr. 93038013 a fost prelungit până la 30 iunie.

În această perioadă au mai fost anchetaţi doi martori: fostul prim-ministru al Republicii Moldova, dl Valeriu Muravschi, şi ministrul Relaţiilor Economice Externe, dl Andrei Cheptene.

Capitolul I. Confesiunile unui fost prim-ministru

** Ginerele argumentează, socrul decretează*

În ziua de 14.06.93, a fost întocmit procesul-verbal de interogare a martorului Muravschi Valeriu.

"Întrebare: **Rog să comunicaţi cum a fost numit la funcţia de ministru adjunct al relaţiilor economice externe dl A.Gherman? N-a fost numit la funcţia dată prin demersurile dlui M.Snegur?**

Martor: **Dl A.Gherman deţinea funcţia de consilier pe relaţii externe al prim-ministrului. La porunca primului ministru dl A.Gherman a pregătit argumentarea necesităţii creării în republică a Ministerului de Relaţii Economice Externe. Propunerile respective au fost examinate la Guvern şi înaintate Preşedintelui republicii care prin decretul său a creat acest minister.**

Ministrul Relaţiilor Externe, dl Cheptene, a înaintat Guvernului demersul ca dl Gherman să fie confirmat în funcţia de adjunct al ministrului. Guvernul a examinat demersul şi prin hotărârea sa a acceptat propunerea dlui Cheptene. Confirm că la adoptarea hotărârii Guvernul nu a fost influenţat din partea dlui Snegur.

Întrebare: **Preşedintele Republicii Moldova M. Snegur n-a efectuat presiuni asupra D-stră şi altor membri ai Guvernului în privinţa creării S.A. "Seabeco-Moldova" şi scutirea ei de impozite?**

Răspuns: **La adoptarea hotărârii în privinţa S.A. "Seabeco-Moldova" Guvernul s-a condus de argumentele şi calculele prezentate de Ministerul Economiei, Ministerul Finanţelor şi Cancelariei de Stat, şi nu de alţi factori.**

Procesul-verbal e întocmit de sinestătător V.Muravschi"

Capitolul II. Un ginere prosper şi un fiu rătăcitor

Aşadar, ginerele preşedintelui primeşte poruncă de la primul ministru să argumenteze necesitatea creării Ministerului Relaţiilor Economice Externe, iar socrul acestuia, alias dl M.Snegur, "prin decretul său a creat acest minister", oferindu-i soţului fiicei sale un loc mai căldicel. Norocul a fost că tânărul Arthur este băiat cu carte şi a ştiut cum să argumenteze necesitatea formării unui asemenea minister. Bănuim că a fost destul de dificil să-şi convingă socrul de necesitatea creării acestui minister.

Chit că dl preşedinte al republicii nu are nici un drept să "creeze" ministere prin decrete, modificarea structurii Guvernului fiind o prerogativă a Parlamentului. Bineînţeles, ulterior Parlamentul a ratificat cu docilitate acest decret. Mai ales că între timp ginerele Arthur Gherman s-a pomenit în fruntea "Seabeco-Moldova", societate pe acţiuni scutită de impozite "din întâmplare" de acelaşi preşedinte Snegur, precum "din întâmplare" ajunge şi talentatul ginere la cârma acestei structuri economice privilegiate.

De altfel, modestul ginere declara într-un recent interviu acordat ziarului "Molodioji Moldovî" că, dacă nu ar fi acceptat să conducă S.A. "Seabeco-Moldova", ar fi ajuns deja, în mod cert, în funcţia de prim-ministru. Şi asta nu pentru că ar avea un regim de avansare preferenţial. Pur şi simplu, aşa este omul, deştept din născare. În această situaţie ar fi inexact să afirmăm că preşedintele Snegur ar promova o politică de protecţionism sau nepotism, termenul mai potrivit fiind cel de "ginerism". Sărmanul Snegur-junior care, pomenindu-se în disgraţia lui Snegur-senior, a fost exilat de către tăticul său tocmai la capătul lumii, peste mări şi ţări, la Ambasada Republicii Moldova la O.N.U. în târgul New-York-ului. Bietul fiu rătăcitor Vitalie ar avea tot temeiul să-şi invidieze cumnatul şi să nu-i poată ierta severului său părinte îndepărtarea de la palat.

Capitolul III. Spovedania unui ministru

În aceeaşi zi (14.06.93) a fost interogat şi martorul Andrei Cheptene, ministru al Relaţiilor Economice Externe.

"Întrebare: **Rog să comunicaţi cum a fost numit la funcţia de ministru-adjunct al Ministerului Relaţiilor Ecoonomice Externe d. A. Gherman. N-a fost numit la funcţia dată prin demersurile dlui M. Snegur?**

Răspuns: **Dl A. Gherman e unul din cei 5 tineri care au studii speciale în domeniul relaţiilor economice externe. Activând încă la Asociaţia "Moldinteragro" dumnealui a dat dovadă de un interes deosebit pentru formarea relaţiilor economice externe şi a aparatului numit de a le forma. Au fost prezentate un şir de demersuri, note explicative, argumentări în folosul necesităţii lui. Fiind în funcţia de vice-ministru a economiei am avut de multe ori discuţii atât cu Preşedintele, cât şi cu Prim-ministru şi încorporarea în funcţia de vice-ministru a dlui Gherman nu are nimic comun cu formarea acestui minister. Problema a fost soluţionată mai târziu din iniţiativa mea personală, şi un zondaj în colectiv poate dovedi că în parcursul activităţii sale în minister dl Gherman n-a avut un statut deosebit.**

În funcţie dl Gherman a fost numit prin dispoziţie dl Prim-ministru Muravschi.

Procesul verbal e întocmit de sinestătător".

Am păstrat intacte ortografia şi stilul dlui ministru ca să nu fim învinuiţi că am lustrui cumva realitatea.

Capitolul IV. Simple întrebări şi nedumeriri

Prima întrebare care se iscă după lectura capitolului III este: unde sunt ceilalţi patru tineri despre care ne mărturiseşte dl ministru Cheptine? Numele lor? Originea de clasă? Gradul de şcolarizare? Gradul de rudenie cu stăpânirea? De ce nu s-a creat şi pentru ei prin decret prezidenţial câte un minister sau barem câte un "Seabeco", dacă sunt la fel de talentaţi şi şcoliţi ca şi Arthur Gherman? O altă întrebare pentru cei doi martori, şi nu numai pentru ei, ar fi de ce, totuşi, simpatiile dânşilor s-au îndreptat spre persoana lui A. Gherman şi nu spre un altul "din cei 5 tineri care au studii speciale în domeniul relaţiilor economice externe"? Şi tot aici simpla curiozitate ne îndeamnă să întrebăm dacă

dânşii ţin bine minte cine, totuşi, este întâistătătorul Guvernului, primul ministru sau preşedintele? Oare nu preşedintele este, conform Constituţiei, capul Executivului? Şi dacă este, oare primul ministru şi ministrul Relaţiilor Economice Externe nu şi-au consultat şeful direct înainte de a-l avansa pe ginerele acestuia? Iar dacă, totuşi, nu l-au consultat, reiese că aceştia au plasat cu bună ştiinţă o mină cu efect întârziat sub autoritatea şefului statului.

Capitolul V. Inocenţa Procuraturii sau efectul miraculos al negaţiei

Cei care urmăresc desfăşurarea acestei anchete penale au avut tot timpul să se convingă de imparţialitatea Procuraturii. De data aceasta este de remarcat, însă, eleganţa cu care dl anchetator Gh. Guzun formulează întrebările adresate martorilor. Să le recitim cu atenţie: "Rog să comunicaţi cum a fost numit la funcţia de ministru adjunct al relaţiilor economice externe dl A. Gherman? **N-a fost numit la funcţia dată prin demersurile dlui M. Snegur?**" (**subl. ne aparţine**). Negaţia de la începutul celei de-a doua întrebări vine să sugereze şi răspunsul pe care, de altfel, martorii îl ştiu pe de rost: "Bineînţeles că nu". De parcă în asemenea cazuri se fac demersuri în scris, eventual, pe foi cu antet şi ştampilă prezidenţială.

Să ne amintim că prezentul dosar penal a fost intentat la iniţiativa Procuraturii republicii care, bineînţeles, nu a făcut altceva decât să-şi exercite prerogativa de supraveghere a legii şi nicidecum nu s-a lăsat influenţată de preşedintele Snegur.

Urmând regulile jocului de-a legea, să admitem pentru moment că dl preşedinte, în mărturiile fixate

în acelaşi dosar, ar fi scăpat, fie din imprudenţă, fie din mărinimie, prefixul "-in" în următoarea propoziţie: "Consider (in)oportună tragerea la răspunderea penală a dlui Iu. Roşca conform legislaţiei în vigoare". Nu-i aşa că procuratura şi-ar fi făcut oricum datoria, indiferent de atitudinea generoasă a şefului statului, continuând urmărirea penală a celui care se face vinovat de lezarea onoarei instituţiei prezidenţiale? Şi asta numai din simpla necesitate a triumfului justiţiei într-o societate democratică unde normele constituţionale, Legea stau deasupra oricărei instituţii sau persoane.

Capitolul VI. Motivaţia

O filă din dosar peste care ar fi păcat să trecem cu vederea conţine copia Hotărârii guvernului despre numirea în funcţie a aceluiaşi A. Gherman.

"Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 10 februarie 1992 Nr. 78 Despre numirea în funcţie a dlui Artur G. Gherman

Guvernul Republicii Moldova Hotărăşte:

1. A numi pe dl Artur G. Gherman în funcţia de prim-viceministru al relaţiilor economice externe al Republicii Moldova, eliberându-l din funcţia, pe care a ocupat-o anterior.

Prim-ministru al Republicii Moldova Valeriu Muravschi".

Concizia este sora talentului, susţineau strămoşii noştri latini. Şi documentul de mai sus certifică cu brio originea noastră nobilă de urmaşi ai Romei.

Singurul element care lipseşte din această hotărâre este motivaţia. Ea ar fi putut cuprinde raţionamente de ordin economic, calităţi profesionale şi personale ale numitului în funcţie, alte consi-

derații în favoarea opțiunii Gherman. Iar dacă tot nu au făcut-o la timp, domnii Muravschi și Cheptene se văd nevoiți să o facă acum, cu o întârziere de un an și jumătate, nefericitul prilej fiind dosarul în cauză. Și ne-am convins cu toții că argumentația este beton armat, fără fisuri vizibile. Iar ăștia de la F.P.C.D. care tot sapă în piatră seacă, căznindu-se să întregească arborele genealogic al actualei Puteri, nu sunt decât niște invidioși care tulbură armonia familială a unui remarcabil șef de stat.

"ȚARA", 6 iulie 1993

ÎN LOC DE EPILOG

Miercuri, 7 iulie, am aflat cu surprindere că dl președinte Snegur i-a adresat Procurorului Republicii Moldova, dlui D. Postovan, o scrisoare prin care roagă ca acesta să claseze dosarul penal intentat subsemnatului încă în februarie a.c. în urma unui articol de presă în care am avut imprudența să supun criticii unele aspecte ale activității șefului statului.

În această situație ar fi de constatat următoarele:

Unu. Reculul președintelui Snegur constituie o înfrângere morală pentru Putere și o victorie politică pentru Opoziție.

Doi. Regimul a ratat ocazia creării unui precedent penal care ar fi putut intimida breasla jurnaliștilor, mai temperându-le spiritul critic.

Trei. Pentru moment îmblânzirea F.P.C.D. a eșuat. Nenumăratele tentative întreprinse de diverși binevoitori, adepți ai "păcii civile" și ai "consensului social" de a mă determina să-i cer scuze celui care s-a considerat lezat, de asemenea au eșuat. Din simplul motiv că nu port nici o vină în fața justiției.

Patru. Apariția unor martori, ca dl Valeriu Muravschi, ex-prim-ministru, Andrei Cheptene, ministru al Relațiilor Economice Externe (și eventual, a altora, dacă s-ar fi ajuns până la proces) care cine știe, ar fi putut să mai scape la proces vreo vorbă ce ar fi împrăștiat perdeaua densă de fum cu care este încă învăluită piramida prezidențială. În această situație e normal ca dl președinte să bată în retragere.

Cinci. Cazul a devenit public, penetrând și în mediile occidentale, fapt care nu putea să nu și-

foneze prestigiul şefului statului. Este încă un motiv care l-a determinat să facă un pas înapoi.

Şase. O altă dificultate pentru dl Snegur constă şi în faptul că îi vine destul de greu să-şi conteste propriile rude, în special cele de gradul întâi, fiul de la ambasada Republicii Moldova la ONU şi ginerele de la guvern, actualmente ajuns în fruntea "Seabeco" S.A.

Fără a pretinde că am epuizat şirul de motive care l-au determinat pe dl Snegur să ceară clasarea acestui dosar penal, aş stărui puţin asupra textului scrisorii în cauză.

Nu caut eu, domnule preşedinte, să-mi "croiesc mantie de mucenic al naţiunii". Dar, rămânând ataşat principiilor morale şi politice ale Mişcării F.P.C.D. care se axează pe intransigenţă şi consecvenţă, nu pierd speranţa că s-ar mai putea întâmpla să mai ajungem faţă în faţă cu unii ca Dvs. care astăzi fugiţi de justiţie. Nu eu, ci Ilaşcu şi camarazii lui sunt martirii noştri, Filip Lupaşcu şi Grigore Vârtosu, şi atâţia alţii ca ei, unii morţi, alţii încă vii.

Onoarea, domnule preşedinte, nu poate fi confundată cu rangurile cinovniceşti cu care V-a investit întâmplarea.

Urmează, totuşi, să vedem reacţia Procuraturii care, în numele adevărului şi al justiţiei, n-ar trebui să ţină seama de oscilaţiile prezidenţiale, ci să-şi facă datoria până la capăt.

Nu mă îndoiesc nici pentru o clipă că, renunţând la acest proces, Puterea pune la cale alte modalităţi de strangulare a celor care nu doresc "să se conformeze liniei oficiale".

Dar să nu anticipăm.

Vom reveni.

"ŢARA", 13 iulie 1993

GRIGORE VÂRTOSU

S-a scurs un an de la moartea voluntarului român Grigore Vârtosu. L-am cunoscut acum vreo zece ani din câteva poezii apărute în "Tinerimea Moldovei" şi în revista "Moldova". Apoi, în 1986, pe când lucram la televiziune, am avut o deplasare la baştina poetului Alexe Mateevici, aflată la acea dată în paragină. Când eram deja în curtea casei pe care ne zbăteam să o transformăm în casă-muzeu, apare un tânăr care mi se recomandă: "Sunt Grigore Vârtosu din Cârnăţenii-Noi. Poet şi ţăran". Aflase că urmează să vină cineva de la televiziune pe acolo şi a dat o fugă să vadă dacă ne poate ajuta cu ceva.

Peste vreo trei ani, în memorabila zi de 12 martie 1989, când a avut loc cea mai mare demonstraţie anticomunistă din Basarabia, îl vedeam pentru a doua oară în fruntea manifestanţilor rebeli care asaltau tribuna din Piaţa centrală a Chişinăului şi sediul Comitetului Central al P.C.M. Mulţimea condusă de el îşi cerea dreptul la limbă şi la identitate naţională. În aceeaşi noapte a fost arestat în tren de către organele de represiune şi transportat la puşcăria din Chişinău unde a fost întemniţat cu încă vreo câţiva participanţi activi la demonstraţia din 12 martie. A urmat o grevă a foamei organizată de Veaceslav Ceremuş şi câţiva din prietenii lui. Apoi într-o duminică greva foamei a culminat cu o mare demonstraţie şi, în seara aceleiaşi zile, Vârtosu şi ceilalţi deţinuţi au fost purtaţi pe braţele mulţimii în Piaţa Marii Adunări Naţionale, autorităţile comuniste fiind forţate să-i pună în libertate.

În zilele Revoluţiei Române, Grigore era în fruntea donatorilor de sânge pentru fraţii din Ţară şi

a organizatorilor detaşamentelor de voluntari care se pregăteau să plece la Bucureşti.

În primăvara-vara lui '92, cei care au luptat în zona Tighinei i-au admirat curajul de om care înfrunta destinul. Era atât de plin de viaţă, mereu vesel şi neînfricat încât nici astăzi nu-mi pot imagina că nu mai e printre noi.

El a luptat pentru dezrobirea Basarabiei, pentru reunirea ei cu Patria-mamă — România.

Astăzi, la un an de la moartea lui eroică, nouă, celor rămaşi în viaţă, nu ne-ar şedea bine să-l bocim. Pentru că de ne-ar vedea Grigore, ar râde de noi.

Grigore Vârtosu este un destin împlinit. Alături de alţi bărbaţi ai neamului, el este un simbol al afirmării mândriei de a fi român. Să continuăm lupta şi să ne amintim azi şi întotdeauna de fratele nostru Grigore.

"ŢARA", 20 iulie 1993

NOI NU VOM DEVENI NICIODATĂ O NOUĂ GENERAŢIE DE REFUGIAŢI

Ilie Ilaşcu este un avantajat al sorţii

Cu mult timp înainte de arestarea lui Ilie Ilaşcu, noi, cei din Basarabia, îl tot îndemnam să părăsească Tiraspolul, el şi colegii lui, pentru că altfel se expun fie nimicirii fizice, fie arestării. Ni se părea ilogică aflarea lui acolo în timp ce luni de zile casa în care locuia era pusă sub urmărire. Era o supraveghere făţişă. Doi tipi înarmaţi cu pistoale-automat "Kalaşnikov" stăteau demonstrativ la poarta casei lui. Ilie făcea haz de ei. Îi invita la un ceai, îi întreba dacă nu s-au plictisit. Tipii îşi întorceau privirile fără a da vreun răspuns. Dimineaţa, când

îşi ducea cele două fete la şcoală, umbrele din faţa porţii îl urmau până la staţia de troleibuz.

Revenind acasă, el continua să ţină legătura telefonică cu noi, dădea în permanenţă interviuri pentru Radio Chişinău, pentru B.B.C., Vocea Americii, Europa Liberă.

La insistenţele noastre de a-l determina să se refugieze în Basarabia el răspundea simplu: "Nu pot, măi fraţilor. Ştiu că într-o bună zi ăştea mă vor ucide sau mă vor aresta. Dar dacă plec eu, ce vor zice ceilalţi români din Transnistria pe care îi tot îndemn de ani de zile să-şi apere drepturile lor? Vor zice că i-am minţit, că m-am speriat. Sau îmi vor urma exemplul şi vor fugi şi ei după mine. Eu n-am dreptul să-i descurajez".

Vara trecută separatiştii l-au luat din casă. El s-a dat prins pentru că nu concepea să evadeze din propria-i casă.

Au urmat luni de zile când nu am mai ştiut nimic de el. Continuam să trimitem în fiecare zi comunicate de presă în întreaga lume, să atenţionăm autorităţile şi opinia publică.

Cuşca de fier în care au fost închişi camarazii noştri de la Tiraspol a făcut deja înconjurul lumii.

Cei cinci patrioţi întemniţaţi în puşcăriile comuniste au reuşit să solidarizeze în jurul lor, într-un fel unic, întreaga naţiune. De fapt, prin chinurile lor, ei repetă martiriul zecilor şi sutelor de mii de deţinuţi politici pe care i-a avut ţara noastră de-a lungul acestui secol. Aş zice chiar că într-un fel ei sunt avantajaţi faţă de alţii care au avut aceeaşi soartă. Zeci de ani lamura neamului românesc a fost răstignită în închisorile comuniste. Cei mai demni dintre ei deseori s-au stins în anonimat. Fraţii noştri de la Tiraspol au avantajul să fie cunoscuţi şi admiraţi de întreaga suflare românească. Avan-

tajul, dar şi responsabilitatea. Ei nu-şi pot permite luxul oscilaţiilor sau cedărilor, întrucât nu sunt pur şi simplu cinci cetăţeni ai Republicii Moldova. Ei reprezintă astăzi obrazul naţiunii române. Ei devin un simbol al afirmării onoarei de a fi român.

O replică magistrală pentru conformişti

Cazul Ilaşcu dă o lecţie de românism celor aflaţi în afara zidurilor închisorii. Ei se lasă martirizaţi pentru a ne trezi pe noi.

Canalia naţională ne-a rezervat deja rolul de detaşament de sacrificiu. Ea cobeşte necontenit de la tribunele oficiale şi de pe paginile ziarelor moartea sigură a Frontului Popular Creştin Democrat în calitatea lui de Mişcare de eliberare naţională, de curent unionist, de formaţiune politică de opoziţie. Funeraliile F.P.C.D. au devenit o preocupare permanentă a necrofililor din Transnistria şi Basarabia. Pe unii ne-au îngropat în timpul războiului de pe Nistru, pe alţii ne-au închis în puşcării separatiştii. Pe ceilalţi caută să ne înmormânteze propagandistic şi, eventual, electoral. Suntem terorizaţi pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Dar cine dintre noi ar mai avea curajul să-şi dea frica pe faţă atunci când avem alături pilda lui Ilaşcu? Ne-ar fi ruşine de el şi de ceilalţi ca el. Fapta celor cinci este ca o palmă pentru conformiştii şi conjuncturiştii de azi. Este o replică magistrală dată politicaştrilor chişinăuieni care îşi drapează laşitatea cu raţiuni de ordin electoral numite şi "realism politic". Un soi de realism care se mulează în cel mai josnic mod pe micimea doctrinei oficiale despre o "independenţă reală a Republicii Moldova".

Patrioţii români de la Tiraspol repetă experienţa vechilor creştini:

"Puteţi face orice cu trupul meu, însă asupra sufletului meu n-aveţi nici o putere".

Ce i-ar costa pe ei să renunţe la numele de români? Poate astfel, făcându-le pe plac separatiştilor, şi-ar fi putut îndulci întrucâtva soarta.

Sacrificiu pentru o ţară vecină

Observaţi cu câtă mândrie şi tenacitate îşi afirmă Ilaşcu identitatea sa politică de membru al F.P.C.D. Iată că în stânga Prutului afirmarea identităţii naţionale, cea de român, se suprapune cu afirmarea identităţii politice, cea de membru al F.P.C.D. Frontist, unionist şi român au devenit sinonime atât în limbajul curent al adepţilor, cât şi în cel al duşmanilor noştri.

De ce oare Ilie şi camarazii săi strigă din cuşcă: "Trăiască Moldova, Ardealul şi Ţara Românească!"? Ce au ei cu această regiune geografică de dincolo de Carpaţi numită şi Transilvania? Iată o întrebare care se poate isca în minţile multor basarabeni. O întrebare odată apărută, omul vrea să-i găsească şi dezlegarea. Şi tot aşa căutând, ajunge să-şi regăsească Ţara. Ilie Ilaşcu, în scrisoarea sa adresată Preşedintelui României Ion Iliescu, spune: " Vă mai comunic că şi la Tiraspol s-a murit şi se mai moare pentru Ţară — pentru o Românie Mare". Citind aceste rânduri, ieşite la lumină dintre zidurile închisorii, orice român din stânga Prutului începe să se dumerească: "Vasăzică, acolo este şi ţara mea". Altminteri, cine s-ar sacrifica pentru o ţară vecină?

Plutonul de execuţie şi sistemele de referinţă

Noi, F.P.C.D., suntem o organizaţie politică din aceste teritorii cu o biografie unică, cu morţii, întemniţaţii şi martirii noştri. Este o onoare să faci parte din aceeaşi mişcare politică cu Grigore Vârtosu, căzut la Tighina, şi Ilie Ilaşcu, întemniţat la Tiraspol.

Acolo, între pereţii închisorii, în faţa plutonului de execuţie, în cuştile de fier, secţia F.P.C.D. Tiraspol este cea mai eficientă structură a Mişcării noastre.

Cinicii şi mulţumiţii de sine nu au ce căuta printre noi. Când zici: am suferit destul, să o mai facă şi alţii, tocmai atunci, în clipa aceea eşti pierdut. Din simplul motiv că ai un sistem de referinţă fals, care te macină din interior. Te compari cu vecinul din preajmă, care adesea e mai sătul şi e mai bine aranjat în viaţă decât tine. Dar singurul sistem de referinţă valabil pentru un creştin este Iisus Hristos. Numai credinţa în El, întărită şi de exemplul fraţilor tăi de la Tiraspol, te poate fortifica, dându-ţi adevăratele dimensiuni ale suferinţei de dragul aproapelui.

Petre Ţuţea, aflându-se într-una din închisorile comuniste şi dorind să mai ridice duhul fraţilor săi de suferinţă, dar şi să facă puţină ordine în minţile celor din celulă, a zis la un moment dat: "...Dacă murim aici în lanţuri şi în haine vărgate, nu noi facem cinste Poporului Român, ci Poporul Român ne-a făcut onoarea să murim pentru el".

Este ridicol cel ce îşi deplânge necontenit soarta vitregă a naţiunii sale. Este demn de dispreţ cel ce pleacă pe tărâmuri străine în căutarea unei vieţi mai bune. Să-i mulţumim lui Dumnezeu care ne-a dat o ţară. Iar nouă, generaţiei de azi, ne-a surâs

marele favor al sorţii de a putea să facem ceva pentru reaşezarea ei.

Intenţii şi efecte

Deseori se întâmplă că cele mai bestiale intenţii până la urmă au un efect contrar celui scontat. Grupul lui Ilaşcu a fost întemniţat cu scopul de a ne înfricoşa pe noi, cei rămaşi în libertate. Dar iată că tocmai pilda lor ne îndârjeşte şi mai mult.

Comuniştii, care puneau la cale răfuiala publică asupra patrioţilor tiraspoleni, s-au văzut nevoiţi, datorită presiunilor internaţionale, să renunţe pentru moment. Executarea exemplară se amână. Amânând timp de aproape un an de zile începerea procesului, criminalii au sperat că vor reuşi să-i omoare prin frig, înfometare, bătăi, simulări de execuţie, droguri, punând în aplicare tot arsenalul bolşevic de tortură fizică şi psihică, iar demoralizarea şi disperarea ar fi trebuit să încununeze opera de distrugere a acestor oameni.

Nereuşind însă, criminalii s-au văzut nevoiţi să însceneze o judecată care a cutremurat o lume. Atunci s-au retractat din nou, suspendând procesul până în august. Ei încă mai speră că fraţii noştri sau se vor stinge în celule, nemaisuportând tratamentul inuman, sau vor ieşi din închisoare devastaţi fizic şi psihic.

Noi, cei de dincoace de zidurile temniţei, nu putem crede că Ilie Ilaşcu, Alexandru Leşco, Tudor Petrov-Popa, Andrei Ivanţoc şi Petru Godiac nu vor scăpa din ghearele bestiilor roşii. Întreaga ţară îi aşteaptă cu braţele deschise.

Frate Ilie, să ştii că nici noi, cei din Basarabia, orice s-ar întâmpla, nu vom deveni niciodată o nouă generaţie de refugiaţi. Altfel ce ar zice lumea vă-

zându-ne că am abandonat calea pe care de bună voie am ales-o? Ştim că tu şi camarazii tăi de suferinţă sunteţi cu inimile împăcate, iar noi, alături de părinţii voştri care v-au dat viaţă, ne bucurăm că ei au născut cinci feciori aleşi de Dumnezeu să facă cinste Neamului Românesc.

"ŢARA", 27 iulie 1993

CRIMINALII DE STAT ÎŞI DAU MÂNA

Gluma sinistră din 2 august 1940 se poate repeta

Astăzi a început sesiunea parlamentului care urmează să legalizeze intrarea R. Moldova în C.S.I. Adică urmează să se facă formalităţile juridice, pentru că de facto suntem în C.S.I. încă din 21 decembrie 1991 când preşedintele Snegur şi-a lăsat suveranul autograf pe protocolul de la Alma-Ata.

În ultimul timp ne-am obişnuit deja cu "întâlnirile de lucru între conducerea Republicii Moldova şi conducerea Transnistriei". Mijloacele de propagandă oficială, televiziunea şi radioul le prezintă, grav şi imparţial, ca pe nişte întâlniri dintre două părţi egale, iar oficiosul guvernului "Moldova Suverană" le plasează invariabil pe prima pagină la rubrica "Cronică oficială".

Zilele trecute s-a mai produs o întâlnire de acelaşi gen la care a participat "troica" de la Chişinău — Snegur, Lucinschi, Sangheli — şi "autorităţile Transnistriei". Se zice că au discutat chestiuni legate de diversiunea financiară a Rusiei. S-ar putea. Dar se mai zice că cei trei crai de la Răsărit, oploşiţi în vârful piramidei administraţiei de la Chişinău, i-au rugat frumos pe omologii lor de la Tiraspol să-şi trimită tot lotul de deputaţi la sesiunea din 3

august. Se pare că deviza "Nu vom reuşi decât împreună!" este aplicabilă şi în cazul unei alianţe Chişinău-Tiraspol. Ce altceva ar fi discutat diriguitorii noştri de pe malurile Nistrului şi Bâcului tocmai cinci ore la Stăuceni decât un blitzkrieg parlamentar pentru reanexarea Basarabiei la imperiul rus numit eufemistic C.S.I.

Trio-ul comunist de la Chişinău nu se sfieşte să stea la taclale ore în şir cu criminalii de război şi de stat Smirnov & C*. Îşi dau mâna peste capetele celor morţi în războiul de pe Nistru, pe la spatele miilor de refugiaţi, păşind cu nonşalanţă peste martiriul deţinuţilor politici de la Tiraspol în frunte cu Ilie Ilaşcu, călcând în picioare demnitatea noastră naţională în încercarea bezmetică de a pune cruce peste viitorul nostru.

Artizanii GULAG-ului cu faţadă roză (C.S.I.) caută să repete sinistra glumă de la 1940 când Basarabia a fost "realipită la R.A.S.S.M. prin voinţa întregului popor moldovenesc".

Zadarnică osteneală. Monstrul de mucava abia de mai gâfâie. Efectul ratificării documentelor C.S.I. nu-l va depăşi pe cel al tratatului unional sau al referendumului unional puse la cale de Gorbaciov.

"ŢARA", 3 august 1993

LEGIFERAREA VASALITĂŢII DEOCAMDATĂ SE AMÂNĂ

Spectaculoasa respingere a acordului de aderare la C.S.I. în parlamentul de la Chişinău constituie o victorie considerabilă a Opoziţiei asupra forţelor proimperiale. Evenimentul va avea darul să încurajeze forţele democratice de la noi şi, concomitent,

să descurajeze Puterea neocomunistă care în ultimul timp se obişnuise cu succesele obţinute în opera de aservire politică şi economico-financiară a Republicii Moldova.

Prin opţiunea pro-C.S.I. actuala stăpânire şi-a reconfirmat statutul de vasal al vechii metropole, demonstrând o dată în plus că ea reprezintă interesele Rusiei în Republica Moldova, şi nu ale noastre în raport cu Moscova.

Aşadar, în tabăra adversă domneşte deruta. Asul de treflă (acordul C.S.I.) scos din mâneca prezidenţială după ultima vizită la Bucureşti a greşit miza. Politica oficială promovată cu atâta perfidie şi agresivitate din decembrie '91 şi până în prezent a plesnit ca un balon de săpun. Preşedintele Snegur, aşa cum s-a menţionat şi în Parlament, şi-a trădat propriul program electoral. Tentativa de revizuire a Declaraţiei de independenţă deocamdată a eşuat. Iar dacă legislativul a respins tratatul de aderare la C.S.I., următorul pas care ar trebui făcut este denunţarea semnăturilor preşedintelui Snegur de pe toate documentele ce ţin de "Comunitatea Statelor Independente".

Republica Moldova continuă să oscileze între doi poli, între două centre de atracţie diametral opuse: Rusia şi România. Urmează să decidem cu cine mergem: cu Rusia, de la care ni se trage tot răul de-a lungul secolelor şi care desfăşoară o permanentă agresiune militară, diplomatică şi economico-financiară, sau cu România, care este singurul nostru aliat de nădejde. Pentru că oricât ar căuta cineva să nege evidenţele, anume din România ni se oferă sprijin diplomatic, economic, cultural, ştiinţific, umanitar. "Ce-a de-a treia cale" — o independenţă pură sau, vorba unor şmecheri locali, "nici

cu ruşii, nici cu românii", — este deopotrivă şi mincinoasă, şi utopică.

În aceste condiţii se impune solidaritatea tuturor forţelor democratice, anti-C.S.I.-ste, care trebuie să ceară conducerii republicii încheierea imediată a Tratatului de fraternitate şi integrare cu România. După respingerea oficială a C.S.I.-ului, numai un acord bilateral cu România ar putea stopa o prăbuşire totală a economiei republicii, acord care ar pune bazele creării unui spaţiu vamal şi economico-financiar unic, cu libera circulaţie a monedei celor două state româneşti, a mărfurilor şi a persoanelor. Dacă însă actuala conducere se va opune în continuare acestei opţiuni, ea trebuie să părăsească scena politică, dându-şi demisia şi recunoscând că orientarea spre Moscova a dat faliment. Iar dacă totuşi aceasta se va crampona în continuare de putere, nu ne rămâne decât să ne pregătim de alegeri.

Aşa cum afirmam încă în februarie a.c., considerăm că în această situaţie este oportună crearea unei coaliţii de partide şi formaţiuni politice de orientare democratică, anti-C.S.I.-stă. Solidarizarea lor ar fi în avantajul comun al forţelor democratice, dar şi al fiecărei formaţiuni în parte, care îşi va păstra propria identitate, asumându-şi în acelaşi timp nişte obligaţii reciproce. Bineînţeles, crearea unui bloc politic nu poate fi substituită prin nişte declaraţii de bune intenţii, ci presupune discutarea principiilor şi a formelor de colaborare care nu ar ştirbi interesele nici uneia dintre părţi. Cele patru fracţiuni parlamentare de orientare democratică au demonstrat cu brio în cadrul acestei sesiuni parlamentare că o colaborare nu numai că e posibilă, ci e şi necesară, şi eficientă.

Ar mai fi de remarcat şi faptul că odată cu tentativa de promovare a acordurilor C.S.I. se pare că a luat sfârşit etapa excesiv de îndelungată în care atâtea personalităţi importante au investit speranţe deşarte ba în preşedintele Snegur, ba în Petru Lucinschi. Finalul acestei etape a fost marcat de domnul Grigore Vieru prin telegrama adresată preşedintelui Snegur în ajunul sesiunii care purta un titlu cum nu se poate mai tranşant: "Coada de topor şi muchia lui".

În acest context Mişcarea F.P.C.D. ar avea cele mai puţine motive să-şi conteste propriile atitudini din ultimii ani. Pentru că nu noi l-am chemat pe Lucinschi în 1989 şi nici nu am optat pentru alegerea lui în postul de prim-ministru în 1990. Nu regretăm nici retragerea Frontului Popular în opoziţie şi boicotarea alegerilor prezidenţiale în 1991. Nu l-am susţinut nici pe Sangheli, când acesta a devenit premier din cauza inconsecvenţei câtorva parlamentari intraţi în legislativ pe platforma F.P.M. Nici pe Lucinschi nu l-am dorit în fruntea parlamentului după demisia dlui A. Moşanu. Amintim aceste întâmplări nu pentru a ne etala meritele, ci doar pentru a ne exprima speranţa că după gluma cu C.S.I.-ul nu se va mai găsi nici un politician serios care ar căuta să facă vreo distincţie între cei trei secretari C.C., apreciind că unul ar fi mai bun decât altul. Să-i lăsăm în braţele Partidului Democrat-Agrar.

Fiind scutiţi de povara complicităţii, nu intenţionăm să facem procese de conştiinţă celor care au jucat cadrilul prezidenţial, dar nici n-am putea accepta "rolul conducător" al unora care şi-au permis, fie din cauza unei credulităţi exagerate, fie din oportunism, să penduleze ani în şir între Mişcarea na-

ţională şi vârful nomenclaturii comuniste, semănând astfel derută printre simpatizanţii noştri.

Înfrângerea de moment suferită de forţele proimperiale în parlament n-ar trebui să ne lase pradă euforiei. Oponenţii noştri nici pe departe nu pot fi consideraţi nişte învinşi. Vor urma alte tentative de reaservire a Republicii Moldova.

F.P.C.D. va promova şi de acum încolo o linie politică bazată pe consecvenţă şi intransigenţă, fără alianţe dubioase şi cedări nejustificate. Pentru că numai astfel putem avea câştig de cauză. Posibil nu unul imediat, ci în timp. Jumătăţile de măsură, oscilaţiile ar dilua demersul nostru politic, prejudiciindu-ne prestigiul şi, în definitiv, însăşi opţiunea noastră.

Respingerea acordului de aderare la C.S.I. a reconfirmat adevărul că Mişcarea de emancipare naţională nu mai poate fi stăvilită. Mai devreme sau mai târziu ea îşi va atinge ţinta.

"ŢARA", 10 august 1993

LUPTA CONTINUĂ

Intrate în campania electorală pentru alegerea parlamentului, formaţiunile politice se agită, se consultă, îşi caută propria identitate şi eventualii aliaţi. Partidele-satelit ale Puterii se întrec cu şi mai mult sârg în linguşirea celor trei stâlpi ai administraţiei de la Chişinău — Snegur, Lucinschi, Sangheli — în speranţa de a se menţine pe post de ciolănari. Partidele tinere, care nu vor să fie asociate nici cu Puterea, nici cu Opoziţia, apărute ca ciupercile după ploaie, unul mai democrat decât altul, se înghesuie în presa scrisă şi audiovizuală pentru a-şi demonstra inocenţa şi bunele intenţii, disputându-şi

întâietatea în promovarea unor categorii gen "consens", "conciliere", "centrism", dar mai ales locul în spectrul politic pe care şi-l pretind cu tot dinadinsul: centrul. De ce totuşi se iroseşte atâta energie în van pentru acapararea informului şi inexistentului centru? Din simplul motiv că este cel mai călduţ loc, nici prea-prea, nici foarte-foarte, care nu reclamă responsabilităţi clare şi atitudini tranşante. Este un spaţiu ideal pentru vieţuirea publică a oportuniştilor de toate calibrele şi culorile.

În contextul politic actual, F.P.C.D. este singura formaţiune cu o identitate inconfundabilă. Prin întreaga sa activitate Frontul Popular a devenit de ani de zile cunoscut tuturor cetăţenilor republicii, chiar dacă unii ne susţin, iar alţii, fiind derutaţi de campania de calomniere şi dezinformare susţinută în permanenţă împotriva noastră, nu întotdeauna înţeleg mesajul nostru politic. Această situaţie se explică în primul rând prin imposibilitatea de a contacta într-o măsură suficientă cu cetăţenii prin intermediul radioteleviziunii. Mijloacele oficiale de presă, cum sunt radioul şi televiziunea, aflându-se sub dictatul autorităţilor, nu dispun de libertatea de a oferi şi Opoziţiei posibilitatea de a-şi expune nestingherit şi netrunchiat punctele de vedere.

Odată intraţi în cursa electorală, beneficiem şi noi de dreptul de a ne face cunoscute opiniile, atât prin intermediul presei, cât şi în cadrul întâlnirilor cu alegătorii.

După cum se ştie, Frontul Popular Creştin Democrat a decis să participe la aceste alegeri într-un bloc electoral împreună cu Mişcarea Voluntarilor şi Organizaţia Tineretului Creştin şi Democrat. ALIANŢA FRONTULUI POPULAR CREŞTIN DEMOCRAT a fost primul bloc electoral care a depus atât candidatura reprezentantului său în Co-

misia Electorală Centrală, cât şi lista candidaţilor din partea acestui bloc. Buna organizare se datorează întâi de toate experienţei acumulate de o echipă care îşi ia în serios ocupaţia şi care este conştientă de faptul că orice succes, oricât de mic, este precedat de un efort constant, care durează uneori ani de zile.

Spre deosebire de celelalte partide şi formaţiuni politice care reprezintă doar nişte grupuri de interese de moment, apărute doar în intenţia de a intra cu orice preţ în viitorul parlament, F.P.C.D. nu consideră apropiatul scrutin electoral drept un scop în sine şi cu atât mai puţin un punct terminus al activităţii sale. Deşi, bineînţeles, dorim să convingem cât mai mulţi alegători de necesitatea susţinerii platformei noastre, pentru noi lupta nu a început acum şi nu se va sfârşi la 27 februarie 1994. Declaraţia rostită recent în sala de judecată de către Ilie Ilaşcu în loc de "ultimul cuvânt" se încheia cutremurător de simplu şi exact: "Lupta continuă". Pentru Frontul Popular Creştin Democrat punctul terminus ar însemna desăvârşirea efortului colectiv de eliberare naţională care, iată, durează jumătate de secol. Pentru noi, creştinii, calea cea dreaptă este cea care duce spre mântuire.

Spuneam şi cu altă ocazie că a face parte din aceeaşi organizaţie politică cu Ilie Ilaşcu şi camarazii săi de suferinţă este o onoare de care trebuie să fim vrednici. Nu politicienii de duzină, mai mult sau mai puţin populari, mişcă lucrurile înainte, ci bărbaţii mereu prezenţi la apel, care alături de grijile cotidiene de serviciu şi familie găsesc timp şi resurse morale pentru a menţine demnitatea noastră.

Libertatea pentru noi nu este un slogan electoral, ci un deziderat de stringentă actualitate. Li-

bertate deţinuţilor politici de la Tiraspol. Libertate naţională, libertate de afirmare a drepturilor omului, de activitate economică nestingherită de barierele artificiale ridicate de vechea gardă bolşevică ce şi-a uzurpat toată puterea în stat, condiţii de asigurare a populaţiei cu salarii onorabile, cu pensii care ar oferi bătrânilor o existenţă normală.

ALIANŢA FRONTULUI POPULAR CREŞTIN DEMOCRAT s-a lansat în campania electorală. Îndemnul nostru este să urmăriţi cu atenţie programul nostru electoral care va fi în curând dat publicităţii, să ne scrieţi la redacţie, să ne adresaţi întrebări în cadrul întâlnirilor. Ni se oferă un bun prilej pentru dialog.

"ŢARA", 9 noiembrie 1993

CĂLĂI ÎN DERUTĂ

"Uitaţi-vă la feţele lor... Ei sunt în agonie".

Ilie Ilaşcu

La 19 octombrie "judecata" comunistă de la Tiraspol anunţa o nouă amânare a procesului. Până la 15 noiembrie. A urmat o lună de aşteptare febrilă. Întreaga naţiune a continuat cu o şi mai puternică intensitate lupta pentru eliberarea membrilor F.P.C.D. de la Tiraspol. Cu fiece zi cercul se îngusta, lumea aşteptând cu sufletul la gură deznodământul tragic.

Însă, spre surprinderea tuturor, ziua de 15 noiembrie a avut un sfârşit neaşteptat, derutant, dar şi lamentabil. De ce totuşi monstruoasa farsă de la Tiraspol a avut un final care nici măcar final nu poate fi numit? De ce în locul unei execuţii publice pregătite cu atâta osârdie timp de peste un

bertate deţinuţilor politici de la Tiraspol. Libertate naţională, libertate de afirmare a drepturilor omului, de activitate economică nestingherită de barierele artificiale ridicate de vechea gardă bolşevică ce şi-a uzurpat toată puterea în stat, condiţii de asigurare a populaţiei cu salarii onorabile, cu pensii care ar oferi bătrânilor o existenţă normală.

ALIANŢA FRONTULUI POPULAR CREŞTIN DEMOCRAT s-a lansat în campania electorală. Îndemnul nostru este să urmăriţi cu atenţie programul nostru electoral care va fi în curând dat publicităţii, să ne scrieţi la redacţie, să ne adresaţi întrebări în cadrul întâlnirilor. Ni se oferă un bun prilej pentru dialog.

"ŢARA", 9 noiembrie 1993

CĂLĂI ÎN DERUTĂ

"Uitaţi-vă la feţele lor... Ei sunt în agonie".

Ilie Ilaşcu

La 19 octombrie "judecata" comunistă de la Tiraspol anunţa o nouă amânare a procesului. Până la 15 noiembrie. A urmat o lună de aşteptare febrilă. Întreaga naţiune a continuat cu o şi mai puternică intensitate lupta pentru eliberarea membrilor F.P.C.D. de la Tiraspol. Cu fiece zi cercul se îngusta, lumea aşteptând cu sufletul la gură deznodământul tragic.

Însă, spre surprinderea tuturor, ziua de 15 noiembrie a avut un sfârşit neaşteptat, derutant, dar şi lamentabil. De ce totuşi monstruoasa farsă de la Tiraspol a avut un final care nici măcar final nu poate fi numit? De ce în locul unei execuţii publice pregătite cu atâta osârdie timp de peste un

an de zile, execuţie care trebuia să intimideze întreaga Mişcare de eliberare naţională prin uciderea câtorva patrioţi, "judecătoarea" Ivanova a preferat să tragă, brusc şi neîndemânatic, cortina roşie de pe scena palatului de cultură Kirov? De ce călăii întârzie să-şi facă "datoria", arătând tot mai şifonaţi şi mai ridicoli?

Explicaţia este simplă. Datorită înaltei ţinute şi rezistenţe morale a acestor fii ai neamului românesc lucrurile s-au inversat, patrioţii întemniţaţi refuzându-şi cu demnitate statutul de înfrânţi. «Uitaţi-vă la feţele lor, a doamnei «procuror» Averina şi ale altor "judecători", — spunea Ilaşcu în interviul său din 19 octombrie pe care îl considera ultimul. — Ei sunt în agonie, precum în agonie se află şi regimul de la Tiraspol. Ei nu ştiu ce se poate întâmpla mâine". Atenţie, aceste cuvinte nu sunt rostite nici de "procuror", nici de "judecător", ci de deţinutul politic Ilie Ilaşcu asupra căruia atârnă pericolul pedepsei capitale.

Urmăream imaginile filmate pe o casetă video în ziua de 15 noiembrie. Provocatorul Garbuz, palid şi timorat, îşi silabisea textul preparat în laboratoarele kaghebiste. În cuşca de alături Ilaşcu zâmbea calm, schimbând din când în când câte o vorbă cu camarazii săi de temniţă. Pe feţele lor — nici un semn de disperare, frică sau măcar tulburare.

Nimic altceva nu-ţi poate da atâta calm şi linişte sufletească decât conştiinţa faptului că ai realizat atâta cât ţi-a stat în puteri şi că nu ai ce să îţi reproşezi. "Sunt mândru că am făcut ceva, puţin sau mult, istoria îşi va spune cuvântul. Dar deocamdată am făcut ce am putut. Nu ne-am dat în lături, nu am plecat de aici cum au făcut-o alţii", — preciza Ilie Ilaşcu în acelaşi interviu din 19 octombrie.

Revenind la suspendarea neaşteptată a procesului din 15 noiembrie, credem că motivul unui asemenea comportament al separatiştilor este cel pe care l-am invocat mai sus: planul de asasinare morală a F.P.C.D. prin lichidarea fizică a patrioţilor tiraspoleni a eşuat. Planificata înfrângere s-a transformat în victorie. Cu tot tragismul situaţiei care ne îndurerează pe noi, nu şi pe adversarii noştri, toate trei variantele posibile pentru sfârşitul acestui proces nu mai pot satisface interesele clicii de la Tiraspol şi ale regimului de la Chişinău care coincid, se pare, întru totul. Să încercăm a pune pe cântarul imperial aceste variante.

1. Să-i ucidă? S-ar putea, dar asta ar însemna consolidarea mişcării naţionale în jurul martiriului unor eroi care au preferat să moară decât să se autocalomnieze, să se facă de ruşine pe ei înşişi şi pe cei care cred în ei.

2. Să-i condamne la un termen maxim de privaţiune de libertate? O asemenea măsură nu ar face altceva decât să amplifice lupta întregii opinii publice şi a organismelor internaţionale pentru eliberarea lor. Ce câştig de cauză ar aduce o asemenea soluţie intereselor ruseşti în afara unor complicaţii diplomatice suplimentare?

3. Să-i pună în libertate? Nici aşa nu merge, întrucât eliberarea lor ar constitui un eşec total al întregului scenariu şi al autorilor lui. În plus, campania publică pe care ar putea-o desfăşura aceşti oameni nu poate să nu îngrijoreze pe toţi adversarii F.P.C.D., indiferent de locul lor de reşedinţă (Tiraspol, Chişinău, Moscova).

Oricum ar întoarce-o, bolşevicii rămân în pierdere. Pe ei, pe comunişti, îi poate satisface doar un final dezonorant pentru aceşti oameni şi pentru Mişcarea pe care ei o reprezintă. Deţinuţii politici

însă refuză cu demnitate să le ofere această satisfacţie. De aici şi deruta în care s-au pomenit purtătorii intereselor ruseşti.

S-ar putea ca imaginaţia şi inventivitatea bestială a răuvoitorilor noştri să depăşească orice prognostic. Care va fi sfârşitul, unul Dumnezeu ştie. Noi însă nu încetăm să credem şi să ne rugăm pentru libertatea lui Ilaşcu, Leşco, Ivanţoc, Petrov-Popa şi Godiac. Ei au învins pentru că nu sunt singuri.

"Nu te simţi singur atunci când eşti izolat între patru pereţi şi ştii că despre tine se vorbeşte la radio. În ziua când Prea Fericitul Teoctist a făcut apel către credincioşii Patriarhiei Române de a face slujbe pentru sănătatea şi izbânda noastră, am simţit în acea duminică lucrul acesta. Le mulţumesc tuturor credincioşilor din România şi din Basarabia." (Ilaşcu, 19 octombrie 1993.) Iisus, care a intrat acum o jumătate de secol în celula lui Radu Gyr, a pogorât şi în celula lui Ilie Ilaşcu.

Bieţii călăi. Ei aşteptau, probabil, că exponenţii Mişcării noastre de la Tiraspol, fiind ameninţaţi cu moartea, le vor cere îndurare sau cel puţin îşi vor deplânge soarta vitregă. Replica lui Ilie Ilaşcu este de-a dreptul spectaculoasă:

"Reporter: **N-ai avut uneori îndoieli, nu te-a cuprins uneori deznădejdea?**

I.Ilaşcu: **Nu m-au bântuit asemenea gânduri**".

În acelaşi interviu din 19 octombrie, radioreporterul Andrei Viziru îl mai întreabă: "**Ce ai dori să le transmiţi în mod special celor din Republica Moldova? — Aş vrea să le transmit că acum ei sunt alegători. E posibil ca eu să nu am posibilitatea de a mă încadra în această campanie electorală, de aceea, dacă se doreşte ca românii din Basarabia să aibă o soartă mai bună, nicidecum nu trebuie să permită forţelor procomuniste -**

social-democraţii, Partidul Democrat-Agrar, socialiştii, Partidul Comunist recent reapărut — să ajungă la putere, să vină în noul parlament".

Dar uite că s-a putut. Ilie Ilaşcu este candidat al ALIANŢEI FRONTULUI POPULAR CREŞTIN DEMOCRAT. Din zona nr. 2, celula nr. 13 a puşcăriei de la Tiraspol Ilaşcu declară că acceptă să candideze pentru alegerile parlamentare. Evenimentul a trezit agitaţie printre răuvoitorii noştri. Din clipa în care s-a făcut publică această ştire "binevoitorii" au şi început să dea telefoane familiei lui Ilaşcu, să dea ghes conducerii F.P.C.D. cu întrebări de tipul: dar oare n-ar putea agrava situaţia deţinuţilor această iniţiativă? Oare nu i-ar exaspera şi mai rău pe separatişti statutul lui de candidat, provocând un final tragic pentru cei aflaţi în detenţie? Să fim serioşi, domnilor binevoitori teleghidaţi. Urmând aceeaşi logică, deţinuţii, pentru a-şi salva viaţa, dar nu şi onoarea, ar fi trebuit demult să renunţe şi la calitatea lor de membri ai F.P.C.D., şi la identitatea lor de români. Poate că astfel ar fi reuşit să înmoaie inimile călăilor. Deşartă speranţă, stimaţi "amici" ai F.P.C.D., un Garbuz este mult prea suficient. Ceilalţi sunt români.

"ŢARA", 23 noiembrie 1993

TENTAŢIA STRANGULĂRII

Aşa cum am susţinut în repetate rânduri, Frontul Popular Creştin Democrat, în calitatea sa de Mişcare de eliberare naţională şi de organizaţie politică de opoziţie, incomodează atât regimul de la Tiraspol, cât şi pe cel de la Chişinău. Şi unul şi altul urmăresc acelaşi lucru: strangularea unei mişcări care nu doreşte să se conformeze, ci îşi urmează

cu statornicie programul său politic. Singura deosebire este că regimul-marionetă de la Tiraspol îşi exercită cu nonşalanţă funcţia de călău, pe când marionetele regimului de la Chişinău sunt nevoite să păstreze aparenţele unui joc democratic.

În ziua de 9 decembrie 1993 a fost pronunţată sentinţa asupra celor cinci deţinuţi politici, membri ai F.P.C.D.. Ilie Ilaşcu a fost condamnat la moarte. Întreaga lume a fost cutremurată de această veste. Iar în dimineaţa zilei de 10 decembrie la Chişinău oamenii au ieşit în piaţă pentru a-şi exprima durerea şi revolta. Ei nu ştiau că aici, la Chişinău, poţi să plângi şi să te revolţi oricât îţi pofteşte inima, dar numai cu voie de la poliţie.

Abia la 15 decembrie am aflat că prezenţa mea printre manifestanţi constituie o infracţiune. Am fost invitat la sectorul de poliţie Buiucani unde inspectorul de sector Leontiev V. N. a întocmit un proces-verbal, imputându-mi că aş fi comis o contravenţie administrativă, prevăzută de al. 2 al art. 174/1 al Codului de contravenţii administrative al R.M. La dosar erau anexate peste douăzeci de rapoarte în care zeloşii subalterni ai respectivului comisar de poliţie raportau milităreşte despre "dezordinile" petrecute în ajun. În aceeaşi zi comisarul expediază dosarul, dar şi pe inculpat, la judecătoria sectorului Buiucani. Examinând materialele prezentate, judecătoria decide să claseze dosarul din lupsa unor probe concludente. Iar la 16 decembrie procurorul sectorului Buiucani V. B. Dilan face un recurs adresat colegiului judiciar penal al Judecătoriei Supreme prin care cere anularea respectivei hotărâri judecătoreşti şi reexaminarea dosarului.

Mă simt oarecum măgulit că dintre miile de manifestanţi organele de represiune m-au onorat din nou cu o atenţie deosebită. Într-adevăr, ciracii

stăpânirii nu puteau probabil să-şi încheie activitatea în anul ce s-a scurs fără a-şi lua revanşa pentru eşecul tentativei de astă vară de a-şi demonstra fidelitatea faţă de preşedintele Snegur. După ce în 1993 procuratura a desfăşurat o activitate prodigioasă timp de o jumătate de an întocmind un dosar din februarie şi până în iulie şi căutând să mă pună la răcoare în baza aceluiaşi art. 203/6 al Codului penal pentru pretinsa vină de lezare a onoarei şi demnităţii prezidenţiale, însuşi preşedintele Snegur adresează procurorului republicii o scrisoare prin care roagă să fie clasat respectivul dosar. Pretextul cu care şeful statului se căznea să-şi acopere înfrângerea era următorul: "Consider că în situaţia complicată în care se află întreaga noastră societate nu este tocmai indicată concentrarea opiniei publice asupra acestui litigiu". De altfel, Domnia sa afirma că nu a pus şi nici nu pune la îndoială justeţea intentării unui asemenea dosar penal. Am avut un mare noroc de "situaţia complicată" pe care o traversa "tânărul nostru stat" astă vară. Iar având în vedere greutăţile social-economice de astăzi, nu este exclus că preşedintele îşi va reedita rugămintea.

De altfel, şi atunci, ca şi acum, mi s-a intentat un dosar penal tot în urma unui miting de protest care cerea eliberarea deţinuţilor politici de la Tiraspol, miting ce s-a desfăşurat la 7 februarie 1993. A trecut mai bine de un an şi jumătate de când fraţii noştri zac în închisorile smirnoviste, iar "conducerea de vârf", în loc să-şi onoreze obligaţiile constituţionale şi să le asigure viaţa şi libertatea, se năpustesc asupra celor care le cer să renunţe la demagogie şi să-şi facă datoria.

Primind citaţia prin care eram invitat la procuratura or. Chişinău în ziua de 6 ianuarie, am avut o senzaţie grea care nu m-a părăsit nici în timp ce

lecturam "postanovleniile" cinovnicilor din respectiva instituţie scrise într-o rusească sovietică. Am aflat că la 14 decembrie procurorul oraşului Chişinău M. M. Ciocanu decide să intenteze un dosar penal în baza articolelor 203/4 şi 203/6 care prevăd sancţiuni penale pentru dezordini publice şi, respectiv, pentru ofense la adresa preşedintelui republicii. Documentul poartă semnătura procurorului interimar al Chişinăului A. V. Palamarciuc. Cu toată repulsia care mă încerca, a fost destul de nostim să citesc în ruseşte lozincile "Jos Snegur", "Jos hunta", "Libertate lui Ilaşcu".

Aş vrea să-i amintesc dlui preşedinte Snegur o frază din replica pe care i-am dat-o în iulie '93, atunci când Domnia sa a hotărât să stopeze pentru un timp urmărirea mea penală. Onoarea, domnule preşedinte, nu poate fi confundată cu rangurile cinovniceşti cu care v-a investit întâmplarea. Regret că încă nu s-a înţeles un adevăr simplu: după ce avem pilda lui Ilie Ilaşcu, nu mai putem să ne lăsăm descurajaţi de nişte hărţuieli lamentabile. Iar tentativa liderilor de la Tiraspol şi a celor de la Chişinău de a prezenta Mişcarea de eliberare naţională ca pe o adunătură de criminali de drept comun a eşuat.

Înţeleg dorinţa fierbinte a stăpânirii de a mă elimina atât din cursa electorală, cât şi din viaţa publică în general. Precum înţeleg şi nesiguranţa pe care o încearcă acum, în timpul campaniei electorale, actualii deţinători ai puterii şi nedorinţa lor de a se pomeni în primăvară cu un alt raport de forţe în parlament. Şi oricât ar căuta aceştia să respingă coincidenţa antipatiilor lor politice cu cele ale separatiştilor tiraspoleni, ea este mult prea evidentă. În consonanţă cu farsa macabră de la Tiraspol, regimul poliţienesc de la Chişinău caută să înscenează un proces de operetă. Dar, cine ştie, până la urmă poate tocmai de această dată va reuşi să aline părerile de rău ale celor de la "Trudovoi Ti-

raspoli" care deunăzi îşi exprimau regretul că nu sunt şi eu după gratii alături de Ilaşcu?

"ŢARA", 11 ianuarie 1994

LUPTA CONTINUĂ

Deşi rezultatele finale ale scrutinului din 27 februarie încă nu sunt cunoscute, se ştie deja că blocul comunist are o majoritate covârşitoare în noul parlament. Majoritate obţinută prin nenumărate abuzuri, manipulări şi fraude. Întreg mecanismul statului a fost pus în slujba actualei Puteri, guvernanţii ignorând orice sesizare depusă din partea Alianţei F.P.C.D. la C.E.C. şi orice atenţionare din partea Comisiei Electorale Centrale asupra necesităţii respectării legii electorale. Majoritatea observatorilor internaţionali s-au grăbit să aprecieze că alegerile au decurs normal şi echitabil, astfel încât Puterea oricând se poate blinda cu această recunoaştere pentru a respinge orice acuzaţie a Opoziţiei privind cadrul antidemocratic în care s-a desfăşurat prezenta campanie electorală.

O primă constatare ce poate fi auzită frecvent după anunţarea rezultatelor preliminare este regretul sau chiar reproşul adus "forţelor democratice" care, chipurile, nu au ştiut să facă un bloc electoral unic. Mai întâi că un asemenea bloc era imposibil de creat din simplul motiv că menirea "partidelor" trase la xeroxul stăpânirii nu a fost să consolideze Opoziţia democratică, ci, dimpotrivă, prin atomizarea spectrului politic, să disperseze atenţia electoratului şi să sporească, totodată, confuzia în rândurile alegătorilor, creându-le iluzia că îşi pot da votul pentru oricare partid ce se declară democratic şi nu susţine făţiş partidele Puterii. Aceste grupări

care şi-au afişat firme atractive, mimând limbajul Opoziţiei, sunt direct responsabile pentru segmentarea electoratului şi pentru revenirea masivă a comuniştilor la putere. Înţelegem că unii dintre aceştia poate că au avut cele mai nobile intenţii, dar, vorba veche, drumul spre iad este pavat cu intenţii bune. Iar orice om rezonabil, orice grup care pretinde că face politică ar fi trebuit să înţeleagă că în situaţia în care se află Republica Moldova, ameninţată de aservirea ei totală intereselor Rusiei, este un lux inadmisibil să-ţi permiţi nişte experimente electorale.

Şi totuşi, cu toate aceste şi alte obstacole puse în calea noastră, am obţinut o victorie.Tăvălugul Puterii nu a reuşit să ne strivească. Am izbutit să păstrăm şi chiar să consolidăm formaţiunea în această campanie electorală şi să intrăm în parlament. Perspectiva pe care ne-o pregătea Prezidiul parlamentului în frunte cu P. Lucinschi şi V. Puşcaşu era cu totul alta — de a ne elimina din cursa electorală. În cadrul ultimei sesiuni a vechiului parlament se punea la cale introducerea unor amendamente la Legea privind partidele prin care se urmărea eliminarea noţiunilor de "mişcare, organizaţie, formaţiune sau asociaţie" din această lege pentru a admite la cursa electorală exclusiv acele formaţiuni politice care au în titulatura lor noţiunea de "partid". Am reuşit să combatem această tentativă şi să susţinem o campanie electorală cu o maturitate politică remarcată până şi de adversarii noştri.

Consecvenţa politică şi intransigenţa au stat la baza platformei noastre axate pe ideea desprinderii definitive de sub dominaţia vechiului imperiu şi pe cea a promovării unor reforme economice radicale care ar permite scoaterea republicii din criza pro-

fundă în care s-a pomenit. Însă majoritatea alegătorilor şi-au dat votul pentru cei care îi guvernează de zeci de ani şi care au provocat dezastrul social-economic de azi. Şi au avut tot dreptul să o facă. Precum vor avea dreptul să le ceară celor care au ascuns secera şi ciocanul după spic o reală redresare a economiei şi asigurarea unui nivel de trai onorabil.

Cineva spunea că robul care este conştient de propria condiţie nu mai este rob. "Eu îmi cunosc călăii, — spunea Ilaşcu, — Dar voi?...". Majoritatea alegătorilor, încă nu au găsit răspunsul la această întrebare. Nu au găsit pentru că încă nu sunt liberi din punct de vedere economic. Dar poate că nici nu a fost auzită, nici înţeleasă. Ea, întrebarea, rămâne pe ordinea de zi. Şi totuşi, am obţinut o victorie. Ilie Ilaşcu este parlamentar. E o situaţie unică în lume când un condamnat la moarte căruia i se pregăteşte executarea prin împuşcare devine deputat. De la 27 februarie încoace Ilie Ilaşcu are imunitate parlamentară de care trebuie să se bucure alături de ceilalţi membri ai organului legislativ suprem. Această calitate nouă în care se află trebuie să oprească asasinatul. Iar grupul parlamentar F.P.C.D. are datoria să ridice problema eliberării lui Ilie Ilaşcu şi a celorlalţi deţinuţi politici — Alexandru Leşco, Andrei Ivanţoc, Tudor Petrov-Popa, Petru Godiac, chiar la prima şedinţă a noului parlament.

Dorim să ne exprimăm admiraţia şi recunoştinţa faţă de toţi cei care, în aceste condiţii vitrege, s-au încadrat în campania electorală susţinând Alianţa Frontului Popular Creştin Democrat. Mulţumim tuturor alegătorilor care şi-au dat voturile pentru Mişcarea noastră. De una puteţi fi siguri: nimeni dintre Dumneavoastră nu va avea nici de roşit, nici de

regretat pentru încrederea pe care ne-aţi acordat-o la aceste alegeri.

Intrăm într-o perioadă dificilă. Vom reuşi să o depăşim doar dacă ne vom păstra neclintită credinţa în Dumnezeu şi în virtuţile neamului. Printr-un efort continuu, pas cu pas, să mergem neabătut pe calea dreptăţii şi adevărului. Numai aşa vom avea câştig de cauză. Nu un profit imediat, ci un câştig de cauză. Îndemnul lui Ilie Ilaşcu rămâne în vigoare: "Lupta continuă".

"ŢARA", 5 martie 1994

LEGEA (STRANGULĂRII) PRESEI

Note pe marginea unor dezbateri parlamentare

La şedinţa de vineri a legislativului a fost pus în discuţie proiectul Legii presei. La tribuna parlamentului a ieştit dl Arhip Cibotaru, preşedintele subcomisiei pentru mass-media.

Intervenind cu o propunere de procedură din partea Alianţei F.P.C.D., subsemnatul a cerut retragerea acestui proiect din discuţie şi de pe ordinea de zi, subliniind că de o asemenea lege pur şi simplu nu este nevoie, dată fiind şi practica internaţională, dar şi faptul că relaţiile dintre o publicaţie periodică sau agenţie de presă şi stat, precum şi dintre acestea şi cetăţeni sunt deja reglementate de legislaţia în vigoare în codurile de procedură civilă, de contravenţii administrative şi cel penal. În plus, noua Constituţie ce urmează a fi adoptată în curând trebuie să garanteze expres dreptul inalienabil la libertatea presei alături de celelalte drepturi fundamentale ale omului. Cu atât mai mult cu cât proiectul care se propune spre discuţie este de fapt o tentativă

de legiferare a dictatului din partea statului asupra presei şi de suprimare a libertăţii cuvântului. Am mai ţinut să atrag atenţia deputaţilor asupra faptului că modul în care va fi rezolvată această problemă va reflecta perfect gradul de democraţie şi nivelul de respectare a drepturilor omului în Republica Moldova. Şi dacă atunci când se vorbeşte despre nivelul reformei economice situaţia mai poate fi justificată prin greutăţile indispensabile ce însoţesc procesul de decomunizare a economiei, cu totul altfel stau lucrurile când vine vorba despre libertatea presei, şi nu vom avea nici o acoperire în faţa comunităţii mondiale, dacă nu vom adopta un cadru legislativ democratic în conformitate cu standardele europene. Însă această propunere nu a găsit susţinere la majoritatea parlamentară, dl A. Cibotaru trecând la expunerea amendamentelor parvenite din partea unui şir de instanţe cointeresate.

Şi deoarece la propunerea dlui P. Lucinschi s-a convenit să se purceadă la discutarea proiectului Legii presei în prima lectură, deputaţii au adresat un şir de întrebări raportorului, expunându-şi opiniile asupra chestiunii în cauză.

O reţetă autohtonă de dictatură

Punctul a) al articolului 4 intitulat "Interdicţii de publicitate" începe astfel: **"Se interzice: a) difuzarea materialelor ce defăimează poporul şi Statul moldovenesc, politica lui internă şi externă..."**, urmând o serie de interdicţii indiscutabile ce ţin de chemări la răsturnarea prin violenţă a orânduirii de stat sau îndeamnă la violenţă, separatism teritorial, propagă intoleranţă etnică sau religioasă etc. Aceeaşi formulare este trecută şi în punctul b) al

articolului 25 intitulat "Sancţiuni", adăugându-se precizarea de-a dreptul draconică "sub orice formă" (sic!): "**Contestarea sau defăimarea poporului şi Statului moldovenesc din partea unei publicaţii periodice sau agenţii de presă, sub orice formă, atrage după sine o amendă de 1.000 salarii minime, iar acţiunea repetată - încetarea activităţii acestei publicaţii sau agenţii de presă**".

Fiind întrebat în legislaţia cărei ţări a mai găsit vreo formulare similară, raportorul a recunoscut că aceasta este o creaţie autohtonă originală. Într-adevăr, "originalitatea" acestei sintagme este atât de evidentă, încât ar putea servi drept model pentru orice dictatură din orice ţară a lumii. Practic, prin acest text se instituie instrumentul legal care permite înfrângerea sau anihilarea pe planul mass-media a oricărui adversar politic considerat drept incomod de autorităţile de stat, iar libertatea presei devine o ficţiune. Sub incidenţa acestei formulări, vădit ambiguă şi excesiv de largă, poate intra orice faptă, chiar şi o simplă ironie sau relatarea unui fapt pe care puterea l-ar interpreta ca ofensator la adresa ei.

Pornind de la aceste amendamente, să încercăm să modelăm câteva situaţii. Un ziarist sau o publicaţie consideră drept greşită integrarea Republicii Moldova în C.S.I., astfel contestând politica externă oficială. Un altul apreciază drept eronată politica impozitară a guvernului sau chiar pune la îndoială întreg programul de guvernare al celor care deţin majoritatea în legislativ. Un al treilea combate decizia autorităţilor de a subvenţiona din buget o ramură sau alta a economiei naţionale, fie considerând-o falimentară, fie opinând că o atare subvenţionare ar afecta nepermis de mult contribuabilii. Exemplele ar putea fi înşirate la nesfârşit, toate

încadrându-se perfect în vastul spectru de "delicte" stipulate în articolele menţionate mai sus.

Nu există nici o îndoială că autorii acestei legi fac o confuzie voită între politica promovată de partidul de guvernământ şi interesele vitale ale statului. Astfel, partidul aflat la guvernare îşi arogă dreptul de unic exponent al poporului şi al statului, celelalte opţiuni fiind categorisite drept "antistatale" (iată o noţiune preluată direct din arsenalul sovietic atât de îndrăgit de actuala stăpânire). Formula respectivă suprapune în mod deliberat opţiunile actualei Puteri cu interesele poporului şi ale statului. Dar este timpul să se accepte ideea că într-un stat democratic puterea nu este ceva imuabil, ci tranzitoriu, iar cei care se află azi la guvernare mâine se pot pomeni în opoziţie. Esenţa unei democraţii constă tocmai în perindarea la putere a diferitelor partide politice, adesea cu opţiuni diametral opuse, singurul arbitru suprem fiind electoratul, care, urmărind polemicile dintre diverse forţe politice, îşi dă votul pentru un partid sau altul. Dar dacă se ajunge totuşi la promovarea acestor formulări în lege, atunci şi Opoziţia, şi presa independentă sunt lipsite de orice modalitate legală de a afirma un alt punct de vedere decât cel oficial. Tocmai aici se şi evidenţiază vechile reflexe ale celor care nu pot accepta jocul democratic într-o societate deschisă celor mai diverse puncte de vedere. Chingile în care se încearcă a fi încorsetată libertatea cuvântului lasă loc de manevră doar unei opoziţii de buzunar şi unei prese aservite în totalitate Puterii. Un asemenea cadru legislativ reprezintă o copie perfectă a "democraţiei sovietice" care nu tolera decât punctul de vedere oficial, "al partidului şi al guvernului", (iar în formula "modernizată" — al partidului de guvernământ) şi deschide calea de-

clanşării unui val de represiuni împotriva celor consideraţi indezirabili pentru regimul politic. Cu un asemenea grad de libertate a cuvântului, majorităţii parlamentare, pentru a desăvârşi opera de creare a unui cadru legislativ pe potriva intereselor sale, nu i-ar rămâne decât să mai voteze un amendament la Codul penal care ar interzice difuzarea, fie şi orală, a bancurilor politice. Astfel, Republica Moldova ar putea ajunge lider printre ţările (ex-)comuniste după numărul de disidenţi pe cap de locuitor. Ar mai lipsi doar un singur element care să încununeze opera de reinstaurare a unui climat politic identic cu cel din perioada sovietică: adunările colectivelor de muncă, la care muncitorii şi colhoznicii i-ar stigmatiza pe cei care uneltesc împotriva statului şi poporului conform devizei sacrosante despre unitatea dintre partid şi popor.

Un scut pentru organele de represiune

Punctul d) al aceluiaşi articol 4 fixează încă un şir de interdicţii de publicitate. Aşadar, se interzice: "**difuzarea informaţiei despre anchetarea preliminară fără autorizarea în scris a procurorului, anchetatorului sau a persoanei care efectuează cercetările prealabile, precum şi difuzarea materialelor ce vin în contradicţie cu prezumţia nevinovăţiei sau care anticipează hotărârea instanţei de judecată**".

Iată încă o stipulare care loveşte direct în drepturile fundamentale ale omului, făcând cale abuzurilor din partea organelor de anchetă şi instanţelor de judecată, răfuielilor cu oricine ar fi considerat incomod pentru orice funcţionar local sau demnitar de rang republican. Prin urmare, un cetăţean poate fi arestat în mod abuziv, supus anchetării şi judecat contrar oricăror norme şi legi,

iar presa nu are dreptul să se implice şi, eventual, să-i ia apărarea decât după pronunţarea definitivă a hotărârii instanţei judecătoreşti. Este evident că într-o asemenea situaţie reacţia post-factum a presei devine cu totul inoperantă. Inventivitatea autorilor proiectului a mers atât de departe, încât depăşeşte până şi realitatea comunistă de ieri, atunci când rudele unui om arestat fără vină puteau să se adreseze după ajutor la un ziar ca "Pravda", "Izvestia", "Sovetskaia Moldavia" sau la televiziune. Dar oare azi sunt atât de rare cazurile când colaboratorii poliţiei reţin fără nici un motiv sau chiar în baza unor probe reale un cetăţean, îl snopesc în bătăi, îl forţează să "recunoască" vina, să semneze procese-verbale fabricate tot de ei şi transmit cu repeziciune dosarul în judecată? Ce îi mai rămâne de făcut unui jurnalist, dacă el nu va putea scrie despre nici un proces, fie el şi public, decât cu autorizarea procurorului sau a altui funcţionar al organelor de drept, care nu au nici un interes să admită implicarea presei în ocina lor?

Coreea de Nord — un model pentru Republica Moldova?

Articolul 17, intitulat "Finanţarea publicaţiilor periodice şi a agenţiilor de presă", precizează dreptul exclusiv al persoanelor juridice şi fizice din Republica Moldova de a sprijini financiar presa, orice subvenţionare din străinătate fiind admisă doar "în cadrul unor înţelegeri interguvernamentale". În toată lumea liberă presa este privată, prin urmare, acorduri interguvernamentale pot fi făcute doar cu China sau Coreea de Nord, unde presa aparţine în totalitate statului. Şi dacă tot am luat-o pe calea privatizării şi zicem că dorim atragerea investiţiilor

străine în economia naţională, investiţii profitabile şi pentru stat, care va încasa impozitele respective de la firmele străine, este bine să nu trecem cu vederea faptul că în lume presa este un business care prosperă şi aduce venituri considerabile celor care practică acest gen de afaceri. De ce nu am permite ca şi în Republica Moldova o firmă străină să poată fonda o revistă de reclamă sau de marketing, de divertisment sau de mode?

În conţinutul aceluiaşi articol 17 se prevede că "**revistele şi ziarele pentru copii de vârstă preşcolară şi şcolară, publicaţiile periodice destinate handicapaţilor şi invalizilor sunt finanţate de stat**", iar când un deputat a propus ca în această listă să fie incluse şi publicaţiile pentru tineret, dl A. Cibotaru a remarcat rezonabilitatea propunerii, adăugând că şi presa literară, artistică, de cultură şi ştiinţă se află într-o situaţie dezastruoasă şi ar trebui să fie inclusă în lista celor finanţate de stat. Dar dată fiind starea în care se află bugetul republicii, a precizat raportorul, o asemenea posibilitate nu există. Dacă aşa stau lucrurile, ar fi absolut normal ca statul nu numai să admită, dar şi să fie direct cointeresat în atragerea oamenilor de afaceri străini care ar subvenţiona presa de toate genurile, pentru toate vârstele, inclusiv presa independentă de informaţie şi opinie. Dar de ce, să zicem, o agenţie de presă internaţională să nu poată să-şi deschidă şi la noi o filială fără vreun acord interguvernamental?

Odată cu prăbuşirea sistemului comunist numeroase fundaţii şi organizaţii neguvernamentale din Occident, dorind să contribuie la consolidarea democraţiei în ţările Europei Centrale şi de Est, precum şi în cele ex-sovietice, acordă un sprijin material masiv pentru fondarea şi dezvoltarea presei libere. Să rămână oare Republica Moldova sin-

gurul stat din această zonă cu un regim autarhic, izolându-se de procesele democratice care au cuprins întregul spaţiu ex-comunist? Este bine cunoscut şi faptul că graţie aceloraşi instituţii occidentale în ţările fostului lagăr socialist au fost fondate nenumărate posturi independente de radio şi televiziune, dar, întrucât ni s-a propus doar Legea presei scrise, sperăm să revenim la acest subiect atunci când vom dezbate Legea audiovizualului, de care, spre deosebire de cea care face obiectul discuţiei de azi, într-adevăr este nevoie.

Poliţia Conştiinţei confiscă tirajul

În cadrul dezbaterilor parlamentare dl A. Păpuşoi, deputat P.D.A.M., a propus o completare la ultimul alineat al articolului 21 care iniţial era formulat astfel: "**Zădărnicirea difuzării legale a publicaţiei periodice prin confiscarea tirajului, a unei părţi a lui sau în alt mod este interzisă**", adăugând sintagma "**cu excepţia cazurilor prevăzute în articolul 4 al prezentei legi**". Dl A. Cibotaru, raportorul, a opinat că amendamentul ar putea fi acceptat. Completarea dlui Păpuşoi ni se pare de-a dreptul absurdă, deoarece, chiar dacă textul articolului 4 rămâne intact în varianta finală a legii, vina unei publicaţii sau a unei agenţii poate fi demonstrată doar prin decizia unei instanţe judecătoreşti, adică post-factum, după apariţia ziarului sau difuzarea ştirii. Iar dacă o publicaţie sau o agenţie de presă poate fi sancţionată exclusiv în urma unei hotărâri judecătoreşti, care ar fi instanţa sau instituţia ce şi-ar asuma rolul de cenzor în drept să suprime în mod operativ şi arbitrar tirajul unui ziar? Procuratura? Ministerul Securităţii Naţionale? Ministerul de Interne?

Sau poate va fi instituită Poliţia Conştiinţei, împrumutată din cărţile lui George Orwell?

Presa internaţională — stop!

Articolul 33, alineatul 1, prevede dreptul la activitatea de presă exercitată de ziariştii străini, cu menţiunea că acesta este garantat de lege în condiţii de reciprocitate. Prevederea referitoare la "condiţiile de reciprocitate" este excesivă şi practic anulează posibilitatea desfăşurării activităţii de către ziariştii străini. Stipularea respectivă ignoră faptul că absoluta majoritate a publicaţiilor periodice, a agenţiilor de presă şi a companiilor de televiziune din lume sunt private, prin urmare, nu pot exista nişte acorduri interguvernamentale care ar asigura condiţii de reciprocitate. Cu totul altceva este că ziariştii străini acreditaţi la noi trebuie să respecte legile statului şi în acelaşi timp să beneficieze de sprijinul autorităţilor pentru practicarea nestingherită a meseriei lor.

Aşadar, proiectul a fost votat deocamdată în prima lectură. Încă mai e timp pentru o îmbunătăţire substanţială a textului Legii presei. Totul depinde de măsura în care va înţelege majoritatea parlamentară importanţa chestiunii în cauză, inclusiv pentru imaginea Republicii Moldova în faţa Comunităţii Europene.

"TARA", 7 iunie 1994

UN IMN PROVIZORIU CU FUNCŢII EUFEMISTICE

În loc de motto:

"Pentru că, vasăzică, de acum ni se spune că ne sculăm cu "Deşteaptă-te...", ne culcăm cu "Deşteaptă-te..." şi aşa mai departe. Da ce, până acum am dormit? Am dormit sau am luptat pentru independenţă? Daţi-ne voie oleacă să fim independenţi. Daţi-ne voie să vedem ce putem".

(Din discursul preşedintelui Snegur, rostit în cadrul şedinţei Guvernului la 18.09.1991.)

"Ţara", nr. 39 (57)

Campania de denigrare a Imnului "Deşteaptă-te, Române!" a fost declanşată de M. Snegur

La 7 iunie curent în parlamentul de la Chişinău s-a mai consumat un act al scenariului de restauraţie comunistă. La iniţiativa fracţiunii parlamentare a P.D.A.M. a fost adoptată o hotărâre prin care Imnul de Stat "Deşteaptă-te, Române!" este anulat, fiind înlocuit provizoriu, până la adoptarea unui alt imn în urma unui concurs, cu "Limba noastră" de Alexei Mateevici, muzica de Alexandru Cristea. Însăşi iniţiativa nu constituie o noutate, campania de denigrare a imnului demnităţii noastre de neam fiind declanşată încă în septembrie 1991, la nici o lună de la adoptarea lui de însuşi preşedintele Snegur. Că "Deşteaptă-te, Române!" nu va mai fi Imn de Stat era clar încă la 27 februarie, când s-au anunţat rezultatele alegerilor parlamentare, întrucât unul din punctele-cheie din platforma electorală a P.D.A.M. era tocmai suprimarea Imnului,

alături de celelalte elemente ale programului de revenire la practicile sovietice.

"Opoziţia — în picioare! E un moment istoric!"

Demnă de remarcat, însă, este abilitatea machiavelică a autorilor acestei hotărâri, care, pentru a-şi ascunde adevăratele intenţii de eradicare a tot ce ar aminti de românism, caută să înlocuiască un imn românesc cu un alt imn românesc. Intenţia este clară: să preîntâmpine orice atac din partea Opoziţiei, din partea celor care şi-au păstrat conştiinţa şi demnitatea nealterate, să se blindeze cu o "variantă imbatabilă". Am reţinut o replică ieşită din gura unui pedeamist care, victorios, în momentul votării, exclama pe un ton plin de satisfacţie răutăcioasă: "Cum? Ridicaţi mâna împotriva lui Mateevici, împotriva Limbii noastre?". Nu-i pomenesc numele nu pentru că l-aş fi uitat, ci fiindcă pentru moment nu contează. Precum nu contează nici numele socialistului care, în momentul votării Acordului de aderare la C.S.I., dilatându-şi cavitatea bucală până la refuz, a debordat o altă replică plină de dispreţ înspre noi: "Opoziţia - în picoare! E un moment istoric!". Într-adevăr, era un moment istoric, şi, precum se vede, nu era ultimul.

Conform logicii P.D.A.M.-iste, urmează schimbarea Tricolorului şi alfabetului latin

Imnul "Deşteaptă-te, Române!", imnul "Limba noastră", Mihai Eminescu, Tricolorul sunt elemente fundamentale ale spiritualităţii româneşti, oricât de regretabil ar fi acest adevăr pentru majoritatea parlamentară. În susţinerea acestei afirmaţii, care este aproape un truism, şi pentru a înlătura orice

dubiu asupra românităţii operei lui Mateevici, am citat în acea şedinţă a parlamentului un fragment dintr-un studiu al lui Ovidiu Vuia, publicat în revista "Renaşterea", editată în Germania: "Limba noastră" se orânduie cu deosebită cinste alături de poezii cu aceeaşi temă semnate de George Coşbuc sau Aron Cotruş şi nu-i inferioară deloc lui "Deşteaptă-te, Române!" de Andrei Mureşanu şi suntem în drept să afirmăm că marele poet român basarabean Al. Mateevici şi-a plătit cu viaţa, victimă a hidoaselor bande bolşevice, vina de a fi compus unul din cele mai frumoase imnuri dedicate sfintei limbi româneşti, neamului său daco-roman".

Am adus acest exemplu pentru a atrage încă o dată atenţia majorităţii parlamentare asupra situaţiei penibile în care se află, perseverând în tentativa deşartă de a căuta "originalitatea" limbii, spiritualităţii, poporului băştinaş. Urmând logica pedeamistă, care nu mai poate admite ca două state să aibă acelaşi imn, ar fi de aşteptat ca şi drapelul de stat să fie schimbat, deoarece situaţia este aceeaşi. Dacă ne ţinem în continuare de aceeaşi logică, s-ar impune şi modificarea alfabetului. Astfel, efortul oponenţilor noştri în căutarea "deosebirilor" acolo unde ele nu există ni se pare destul de "temerar", întrucât, dacă în perioada sovietică implantarea acestor neadevăruri era destul de uşoară, astăzi ea ar reuşi numai dacă s-ar reinstaura în totalitate regimul dictatorial de ieri.

În cadrul aceleiaşi şedinţe a parlamentului, raportorul (care a dorit să nu figureze în cronica noastră), fiind întrebat de ce, dacă într-adevăr P.D.A.M. agreează "Limba noastră", acesteia i se acordă un statut provizoriu, anunţându-se "un concurs pentru crearea noului Imn de Stat", dânsul a improvizat un răspuns antologic: "Dar de unde ştiţi

că acest concurs nu va fi câştigat tocmai de Alexei Mateevici?". Dacă însă răspunsul liderului agrarian nu a fost o glumă şi câştigătorul concursului este deja cunoscut, ce rost ar mai avea punctul 4 al aceleiaşi hotărâri: "Guvernul va aloca mijloace pentru desfăşurarea concursului?" Sau poate Guvernului, după ce a rezolvat toate problemele social-economice, nu i-a rămas altceva de făcut decât să toace banii publici de dragul hachiţelor majorităţii parlamentare? Aşa sau altfel, deocamdată cert este un singur lucru: Puterea este cuprinsă de obsesia provizoratului.

Fracţiunea parlamentară a Alianţei F.P.C.D. nu a participat la votarea hotărârii de anulare a Imnului "Deşteaptă-te, Române!"

În calitate de fracţiune parlamentară de opoziţie, am fost puşi în dificultate şi trebuie să recunoaştem că situaţia a fost gândită destul de abil de P.D.A.M., deoarece este dificil să votezi împotriva unei decizii care substituie "Deşteaptă-te, Române!" prin "Limba noastră". Tocmai de aceea fracţiunea parlamentară a Alianţei F.P.C.D. nu a participat la vot, fapt trecut sub tăcere în buletinele de ştiri ale radioteleviziunii, care anunţau sec 76 de voturi pentru şi 3 împotrivă. Cele trei voturi contra sunt ale unei părţi a grupului parlamentar "Blocul Ţăranilor şi Intelectualilor", cealaltă parte a acestui bloc neparticipând nici ea alături de noi la votare.

De ce, totuşi, agrarienii au ales anume "Limba noastră"? Motivul e simplu. Pentru a evita pronunţarea sintagmei "limba română" Aceştia de mult fac abuz de formule gen limba de stat, limba maternă, limba oficială, limba noastră etc. Iată de ce, pentru a scăpa de "Deşteaptă-te, Române!" care

zgârie urechile ciulite spre Moscova, P.D.A.M.-ul a găsit potrivit să-i atribuie şi poeziei lui Al. Mateevici funcţia de eufemism menit să muşamalizeze identitatea noastră românească. Că procedeul nu este dintre cele mai oneste, se vede de la o poştă. Dar nu asta contează pentru ei. Contează doar menţinerea unor aparenţe de corectitudine în comportament şi cultivarea continuă a simulacrului democraţiei.

"ŢARA", 14 iunie 1994

SUS FRUNTEA, ROMÂNI!

La sfârşitul zilei de 21 iulie, zi în care agrocomuniştii au fixat în Constituţie glotonimul "limbă moldovenească", printre protestatarii adunaţi în faţa parlamentului am văzut oameni cu ochii în lacrimi. Văzându-şi terfelite cele mai sfinte idealuri, înţelegând pericolul care îi paşte pe copiii ce vor fi forţaţi să se dezveţe de a mai fi români, ei s-au pomenit pentru moment neputincioşi în faţa tăvălugului bolşevic.

Şocul pe care l-au avut mulţi dintre noi în acea zi este firesc. Dar este bine să nu uităm că în eternitatea Neamului Românesc coşmarul de azi nu ocupă decât o fracţiune de secundă. Să nu ne lăsăm pradă necredinţei şi disperării şi să lăsăm lamentaţiile pentru cei slabi de înger.

Nu lacrimi, ci dispreţ merită cei care pentru a face pe placul străinilor îşi reneagă propriul nume şi numele părinţilor săi. Unul dintre socialişti, în toiul polemicii parlamentare a reuşit printr-o singură frază să hulească şi numele lui Hristos, şi cel al lui Eminescu. "Da, Eminescu este un geniu, - afirma apologetul moldovenismului, — dar el nu

este un sfânt, pentru că singurul sfânt este Iisus Hristos". Lăsând la o parte cunoştinţele teologice ale ateului socialist, nu putem trece peste aroganţa cu care acesta căuta să conteste adevărul afirmat în mod magistral de către Eminescu despre identitatea noastră naţională. Acelaşi ins într-o recentă emisiune televizată lansa o replică maximei eminesciene "Suntem români şi punctum" zicând "Suntem moldoveni şi punctum".

Satisfacţia sadică cu care această liotă de nemernici sfidează evidenţele şi calcă în picioare tot ce avem mai sfânt mi-a amintit de o frază a lui Alecu Russo: "Dacă Hristos ar coborî azi pe pământ, falşii patrioţi L-ar răstigni în numele libertăţii".

În ciuda tuturor victoriilor de moment ale adversarilor noştri, în ciuda revanşarzilor care încearcă să înlănţuie adevărul în nişte legi strâmbe, în ciuda persecuţiilor pe care aceştia le urzesc împotriva noastră, nimeni şi nimic nu ne va putea abate de la calea pe care am ales-o.

"ŢARA", 26 iulie 1994

ŞI CALUL TROIAN ERA NEGRU

În ultimul timp a început să se contureze tot mai pronunţat o nouă iniţiativă. Aceasta ar fi putut fi trecută cu vederea, dar insistenţa cu care este promovată ne face să credem că nu este vorba doar de o simplă şi nevinovată părere. Vom vedea mai jos că dedesubturile şi eventualele consecinţe sunt cu mult mai grave decât par la prima vedere.

Strecurată aproape inofensiv în paginile "Literaturii şi Arta", ideea organizării unei Societăţi Culturale Românę nu a trezit, pentru moment, nici un fel de reacţii. Însă din discuţiile purtate cu diverse persoane care persevererează în promovarea iniţia-

tivei în cauză rezultă că ne putem aştepta foarte curând la instituţionalizarea ei.

În articolul său publicat de "L.A." la 28 iulie 1994 Nicolae Negru înfierează cu vehemenţă deputaţii-agrarieni pentru Constituţia adoptată de către aceştia, se întreabă retoric cine conduce P.D.A.M. şi ce rol ar avea Snegur şi Lucinschi, dar mai ales îşi arată preocuparea pentru drepturile românilor călcate în picioare de actualul regim. Însă autorul nu se limitează doar la nişte simple constatări ale unei realităţi triste survenite după adoptarea Constituţiei, ci ne oferă şi o soluţie, salvatoare în opinia sa, şi aici e de fapt miezul articolului. Dânsul susţine că "este incontestabil faptul că **o parte** a basarabenilor se recunosc români moldoveni şi-şi numesc limba lor limbă română", precizând în continuare: "Odată ce nu existăm pentru deputaţii-agrarieni ca români, ar trebui, toţi acei care **ştim** că suntem români să ne declarăm existenţa (sic!) şi să ne cerem drepturile pe care le au **cel puţin** ruşii, ucrainenii, găgăuzii... De ce nu s-ar organiza o Societate Culturală Română prin care să cerem şcoli româneşti cu manuale de dincolo de Prut, cum au ucrainenii manuale din Ucraina, bulgarii — din Bulgaria, ruşii — din Rusia?" (evidenţierile ne aparţin — **Iu. R.**). Într-adevăr, de ce nu? Pentru că a declara existenţa unei părţi "conştiente" de români, acceptând şi chiar stimulând ideea că cealaltă parte "inconştientă" a populaţiei româneşti din Basarabia se poate numi la fel de bine "moldoveni" şi vorbitoare de "limbă moldovenească" nu înseamnă altceva decât a face jocul adversarului. A proceda astfel înseamnă nu numai a se conforma unei realităţi tragice de genocid şi deznaţionalizare pe care a suportat-o şi o mai suportă încă această parte a poporului român, ci şi a acredita teoria potrivit căreia omul este "liber" să-şi aleagă orice naţionalitate, pe care

şi-o adoptă sau şi-o recunoaşte (iar în cazul nostru i se impune să şi-o atribuie sub paravanul unor "norme democratice"). Un asemenea liber-schimbism naţional nu este altceva decât o tentativă de a coborî majoritatea românească dintr-un teritoriu românesc la nivelul unei oarecare minorităţi naţionale. De fapt, nouă, românilor, ni se face o ofertă de a ne mulţumi cu o autonomie culturală valabilă doar pentru un grup etnic minoritar, cum sunt ucrainenii, bulgarii, găgăuzii etc. Reţeta propusă este o invitaţie la autodelimitarea "elitei" conştiente de identitatea sa naţională în raport cu ceilalţi români basarabeni pe care ar urma să-i abandonăm în braţele "moldoveneşti" ale stăpânirii proruseşti sau, altfel zis, ar produce o ghetoizare a românismului în Basarabia. De altfel, ideea consună perfect cu opinia doamnei Chaterine Lalumière, care în timpul vizitei sale din aprilie 1993 la Chişinău afirma că Republica Moldova ar fi "câte puţin România, câte puţin Rusia, câte puţin Ucraina şi câte puţin Turcia". Drept care, preciza M-me Lalumière, Republica Moldova ar trebui să fie un stat "multinaţional, pluricultural, pentru că există deja ca un fapt". Acest punct de vedere ne aminteşte de o mai veche teză kominternistă despre caracterul multinaţional al României, transplantată de această dată pe solul basarabean.

Gardul pe care încearcă să-l ridice purtătorii acestei idei între români şi români este mai periculos chiar decât cel de sârmă ghimpată de pe Prut. De ce ar fi nevoie în Basarabia de o rezervaţie călduţă pentru "aleşii" care dezertează de la obligaţia de a lupta pentru drepturile **tuturor** românilor din teritoriile ocupate la 1940? Doar este evident că astfel s-ar face jocul străinilor care au nevoie de o contribuţie din interior la înrădăcinarea ideii subversive despre existenţa unui "popor mol-

dovenesc", altul decât cel român. O asemenea Societate şi-ar avea rostul în Rusia, America, Serbia, Ungaria sau în orice altă ţară unde românii sunt într-adevăr o minoritate sau formează o diasporă.

În acest context este de-a dreptul surprinzătoare similitudinea de păreri ale lui N. Negru şi ale liderului P.S.D.M.-ist Oazu Nantoi, care într-o recentă declaraţie de presă afirma că "există popor moldovenesc, constituit din cetăţenii statului, între care, evident, sunt **şi români**", adică cei pe care românul N. Negru încearcă să-i izoleze în ţarcul Societăţii sale. De menţionat că o asemenea (auto)sectarizare, ar permite extinderea în Basarabia a practicii perfide din Ucraina unde este trasă o linie de demarcaţie în interiorul aceleiaşi populaţii autohtone pe care autorităţile o împart în români şi moldoveni.

Cu titlu de curiozitate remarcăm că zilele trecute am avut prilejul să discutăm la sediul nostru acelaşi subiect cu două grupuri diferite dispuse să facă prozelitism în favoarea aceleiaşi idei care, deşi repetau întocmai, ca să nu zicem pe de rost, tezele din articolul cu pricina, nu au făcut vreo referire nici la articol, nici la autorul care a lansat public iniţiativa. Iar atunci când li s-a amintit că ideea a fost mediatizată de cel puţin câteva săptămâni, cetăţenii s-au arătat foarte miraţi ca de o noutate de ultimă oră, zicând că ei nu vor o Societate, ci o Ligă a românilor basarabeni, care ar avea aceleaşi funcţii, bineînţeles. O fi posibil, că doar nu numai gândurile mari se pot naşte simultan în mai multe minţi.

Se zice că drumul spre infern este pavat cu intenţii bune sau aparent bune. Este chiar ceea ce ni se propune de această dată în calitate de soluţie sau mijloc de contracarare a politicii antinaţionale a regimului de la Chişinău.

Tocmai acum, când avem nevoie de atitudini ofensive, de o afirmare plenară şi hotărâtă a românismului în Basarabia, aceşti panicarzi de serviciu caută să provoace stări de spirit defensive şi demoralizante. Oricât s-ar strădui unii să reducă numărul românilor din Basarabia la cercul îngust al unei Societăţi cu Responsabilităţi Limitate, transpare cu uşurinţă caracterul dubios al unei asemenea intenţii. Afişându-şi aerul că ne aruncă un colac de salvare, în realitate aceştia ne întind o cursă.

Vom reveni.

"ŢARA", 23 august 1994

AMICII F.P.C.D. ŞI "MAREA POLITICĂ"

Aşa cum era de aşteptat, dl N. Negru dă o replică la articolul subsemnatului, publicat în "Ţara" din 23 august, în care arătam inconsistenţa şi implicaţiile iniţiativei dânsului privind crearea unei Societăţi Culturale Române, iniţiativă lansată în paginile "Literaturii şi Arta" din 28 iulie. Replica dlui Negru, apărută în săptămânalul "Literatura şi Arta" din 1 septembrie şi intitulată "Falşii laocooni", merită atenţie nu pentru aprecierile pe care le dă autorul câtorva dintre noi, pentru că e dreptul lui să creadă şi să scrie orice şi ar fi cel puţin naiv să-i pretindem atitudini elogioase faţă de o anume persoană sau formaţiune politică. Articolul respectiv nu poate fi trecut cu vederea pentru cele două teze pe care le avansează. Prima caută să justifice, deşi de această dată cu mai puţină siguranţă, oportunitatea formării unei Societăţi Culturale Române sau a unei Ligi a Românilor Basarabeni. Cea de-a doua atacă iniţiativa F.P.C.D. de revizuire a Constituţiei. Dar să le luăm la rând.

Metafore sau idei plutind în aer

Deşi autorul nu renunţă la prăpăstioasa idee despre "minoritatea românească" în Basarabia, lansată în "L.A." din 28 iulie, este de remarcat aerul defensiv şi inocent cu care îşi acoperă această invenţie. Dânsul susţine că nu consideră propria idee ireproşabilă sau perfectă, ea fiind una extremistă, apărută în urma unei decizii extremiste a parlamentarilor agrarieni, idee care ar veni de la Dumitru Matcovschi, şi care, ca şi alte idei de acest fel, "pluteşte în aer". Această idee, încheie autorul, poate fi acceptată şi ca o metaforă. Dar este lucru ştiut că nu tot ce zboară sau, vorba autorului, "pluteşte în aer", se şi mănâncă. Altfel zis, nu orice gând hoinar ce trece prin minţile unora este demn de ridicat la rangul unei posibile soluţii salvatoare pentru românismul basarabean, aşa cum o face N. Negru. Să vedem însă cu ce argumente suplimentare vine N. Negru în materialul său din 1 septembrie.

"E de presupus că atunci când se va insista ca şcolile să revină la "limba moldovenească", majoritatea şcolilor din Chişinău vor încerca, prin părinţii elevilor şi prin pedagogi, să menţină "limba română" (şi aici ghilimele? — **Iu. R.**), în programele lor de studii. **Declarându-se societăţi de cultură română, ele** (adică şcolile — **Iu. R.**) **vor avea dreptul legitim (?!) să studieze limba şi literatura română.** —, pretinde autorul. — **S-ar putea întâmpla ca tot prin lege acestor şcoli să li se impună "limba şi literatura de stat", dar limba română nu poate fi exclusă, conform literii** (corect: literei) **constituţiei».** (Evidenţierile ne aparţin — **Iu. R.**) Este curios, cum îşi imaginează dl Negru transformarea unor şcoli în societăţi de cultură română? Să nu ştie dânsul că şcolile sunt instituţii de învăţământ de stat care, oricât ar dori cineva, nu au cum să-şi schimbe statutul, transfor-

mându-se printr-o simplă declaraţie într-o societate culturală? Iar dacă ştie, la ce bun creditează această eroare? Nu putem înţelege nici afirmaţia imediat următoare cum că limba română nu poate fi exclusă, conform Constituţiei. Înţelegem însă că autorul s-a certat rău de tot cu logica, odată ce dă dovadă de asemenea lapsusuri, uitând pentru moment ceea ce ştie toată lumea şi pierzând firul propriei argumentaţii: Constituţia agrosocialistă fixează exclusiv aberantul glotonim "limba moldovenească".

Căutând să-şi îndreptăţească cu destulă neîndemânare punctul de vedere, N. Negru evită totuşi să explice cum de l-a luminat o idee atât de originală de a coborî majoritatea românească din Basarabia la statutul unei minorităţi naţionale "conştiente". Surprinzătoare coincidenţă: aceeaşi idee şi-a găsit loc şi în foaia comuniştilor "Dreptate", nr. 8(26) din august '94, fiind totodată şi o contribuţie "din exterior" la opera de ghetoizare a românilor din stânga Prutului şi de cimentare a noţiunii de "popor moldovenesc". În pagina a opta a gazetei Partidului socialist un anonim care semnează cu numele de I. Moldovanu, membru al Mişcării patriotice "Pro Moldova", în scriitura sa plină de falsuri şi venin "Apel către «mancurţi» ne propune următoarele:

«Şi o informaţie spre cugetare — pentru românii-mancurţi, pentru cei care nu doresc să se numească moldoveni, să-şi recunoască drept limbă maternă moldoveneasca. Se poate adopta o Hotărâre de a recunoaşte în Republica Moldova înfiinţarea unui grup etnic, ori, poate, a unei minorităţi naţionale — românii; poate fi discutat printr-un referendum — numai cu moldovenii — proiectul unei legi «Despre cetăţenia românilor din Republica Moldova» şi chiar acordarea unui "Statut special" — frăţesc şi binevoitor».

Regretabilă şi neplăcută similitudine de opinii. Rămâne de văzut cine va manifesta mai mult zel în promovarea lor.

Potrivit "L.A.", colectarea semnăturilor pentru revizuirea Constituţiei ar fi o "operaţiune subversivă"

Analistul politic N. Negru avansează o teză şi mai gravă, potrivit căreia iniţiativa de colectare a semnăturilor pentru revizuirea textului Constituţiei ar fi o "operaţiune subversivă" a deputaţilor Alianţei Frontului Popular Creştin Democrat. În acelaşi articol, dl Negru se autointitulează cu modestie "persoana ce şi-a permis în trecut unele observaţii neelogioase la adresa ireproşabilei conduceri a F.P.M.— F.P.C.D.". Că N. Negru a combătut cu o consecvenţă cu totul aparte politica Frontului Popular încă din 1990 o ştie orice cititor atent al "Literaturii şi Arta", iar vasta contribuţie publicistică pe paginile aceluiaşi săptămânal la discreditarea formaţiunii noastre l-au consacrat demult ca pe un oponent permanent al F.P.C.D. Cităm în treacăt doar câteva dintre "observaţiile neelogioase" ale temutului gazetar: "Timpul ne va arăta încotro merge F.P.C.D., noi însă trebuie să căutăm de urgenţă răspuns la două întrebări: 1) cine va suplini rolul F.P.M. în procesul democratizării; 2) de ce a fost ucis Frontul şi cine e răspunzător de acest lucru?"; "Deşi schimbarea denumirii F.P.M. pare să aibă o motivaţie întâmplătoare, faptul în sine este simbolic: F.P.M. a murit şi istoria anunţă dispariţia lui."; "A sosit timpul să scoatem de pe arena politică a republicii cadavrul Frontului Popular". Am adus la întâmplare doar câteva frânturi din cugetările politice ale neobositului gropar al F.P.C.D., o analiză mai minuţioasă a scrierilor acestuia nefăcând obiectul articolului nostru.

Tot cobind cu regularitate moartea Frontului, dl Negru a uitat probabil că el însuşi a fost ideologul şi unul dintre conducătorii (secretar responsabil) al unei organizaţii politice moarte subit încă din mo-

mentul naşterii ei. Se numea Forul Democratic al Cetăţenilor Moldovei. Printre fondatorii de frunte ai acestei grupări care urma să servească drept trambulină pentru campania electorală a preşedintelui Snegur remarcăm prezenţa dlor Viorel Ciubotaru, Oazu Nantoi, Vladislav Reider (social-democraţi), Gheorghe Ghimpu (Partidul pentru renaşterea şi prosperarea Moldovei), Leonid Dobrov (Partidul găgăuz "Arkalâk"), Anton Grăjdieru (Partidul comunist independent), Blagodarnâi (Partidul constituţional-democrat de la Tiraspol; din păcate, presa nu a reţinut prenumele acestui politician). (A se vedea "Moldova Suverană", 17 iulie 1991, "Făclia", 19 iulie 1991, "Literatura şi Arta", 11 iulie 1991.)

Şi ca să nu se creadă că iniţiativele originale sunt o preocupare de ulţimă oră a dlui Negru, amintim de una mai veche. În primăvara lui 1990, când abia se formase noul pe atunci parlament şi toată lumea se afla în aşteptarea alegerii premierului, ziarul "Tinerimea Moldovei" inserează un material semnat de tandemul Viorel Mihail — Nicolae Negru, care se numea şi el "Tandem", adică, altfel zis, pereche potrivită. "Petru Lucinschi este fără îndoială un cuget clar, o minte de structură analitică, posedă o mare forţă de muncă şi, esenţialul, o energie politică bazată pe experienţă, calităţi proprii puţinilor oameni politici din republică la ora actuală... În zilele apropiate Parlamentul republicii va lua în dezbatere candidatura viitorului Preşedinte al Consiliului de Miniştri. Conform legii domnul Mircea Snegur urmează să facă propunerea respectivă. Ca cetăţeni ai republicii şi ca alegători noi venim la aceste dezbateri cu sugestia: Petru Lucinschi. Rămânem cu speranţa că vom fi auziţi." ("Tinerimea Molovei", 9 mai 1990).

Atunci, în 1990, ei nu au fost auziţi. Speranţa ilustrului tandem s-a realizat abia în 1993, după demisia teatrală a celor patru din conducerea fostului legislativ şi instalarea lui P. Lucinschi în

funcţia de preşedinte al parlamentului, pentru care au votat de altfel şi unii dintre cei care au demisionat.

Dar să revenim la ultimul articol al dlui Negru şi la nota pe care o dă acesta acţiunii de revizuire a Constituţei. O apreciere similară îi face şi Nicolae Dabija în acelaşi număr din 1 septembrie. Deşi nu aşteptam vre-un sprijin din partea "L.A." în campania de colectare a semnăturilor, am fost totuşi surprinşi că tocmai această publicaţie caută să torpileze o acţiune de amploare menită să solidarizeze sute de mii de români. Lovitura este cu atât mai nedemnă, cu cât cei de la "L.A." ştiu prea bine că în această acţiune în plină desfăşurare sunt angajaţi mii de membri şi simpatizanţi ai F.P.C.D. Şi cum am putea crede în sinceritatea şi nobleţea unei asemenea atitudini ce vine chiar de la publicaţia care a încurajat şi a susţinut o altă campanie de colectare a semnăturilor, cea de acum câţiva ani, pentru **limbă** şi **alfabet**? De parcă atunci era mai multă democraţie şi N.K.V.D.-ul nu rămăsese la fel de intact ca şi azi.

"Oare nu cumva se face în felul acesta jocul cuiva?", — se întreabă dl Negru. Ce ar mai putea produce o asemenea vicleană insinuare decât derută printre cei care, înfruntând toate persecuţiile şi ameninţările regimului, umblă de la casă la casă îndemnând lumea să-şi îndrepte coloana vertebrală şi să-şi afirme deschis şi fără frică demnitatea? Dl Negru susţine în continuare că în condiţiile noastre "omul nu-şi poate exprima liber opinia". Omul, dacă e om, domnule Negru, îşi poate afirma opiniile în orice condiţii. Altceva e că ar putea suferi pentru convingerile sale. Ilie Ilaşcu şi atâţia alţii ca el ne demonstrează în mod magistral adevărul că, oricât de vitrege ar fi condiţiile, întotdeauna poţi să-ţi afirmi verticalitatea, încurajând prin propria-ţi pildă pe cei din preajmă. Pe cei care sunt angajaţi

cu toată seriozitatea în lupta politică, acolo, în sate, neştiuţi şi neaplaudaţi de nimeni, şi care reiau în fiecare zi munca ingrată şi deloc spectaculoasă de afirmare a propriei indentităţi morale, politice şi naţionale. Şi dacă Opoziţia s-a angajat într-o campanie de colectare a semnăturilor pentru revizuirea Constituţiei, asta nicidecum nu va să însemne, aşa cum pretinzi dumneata, că opinia publică mondială ar putea înţelege că în Basarabia s-ar fi atins un nivel avansat de democratizare. Dimpotrivă, se va vedea că aici, în Republica Moldova, lumea se opune instaurării unei dictaturi ce caută să se ascundă după o Constituţie de tip sovietic.

"Iar în cazul când numărul semnăturilor va fi suficient de mic, ce vor spune organismele internaţionale?" — se mai întreabă autorul, pentru a conchide tot el victorios: "Exact: că în R. Moldova românismul este reprezentat doar de «n» persoane. Aşadar, cine pregăteşte o "ghetoizare a românismului"?". Am vrea să ştim şi noi, cât de mic ar trebui să fie numărul de semnături, ca să fie "suficient" pentru satisfacerea tezei autorului? Şi de unde atâta intuiţie malefică, prevestitoare a unui eşec inevitabil? Intenţia e limpede: a descuraja din start o acţiune pentru a nu admite ca aceasta să ia proporţii de masă. Iar pentru a-şi declina propria vină de a fi formulat o iniţiativă cel puţin nereuşită despre necesitatea creării unei "minorităţi româneşti", autorul caută s-o arunce în cârca celui care a cutezat să o combată. Interogaţia care încheie alineatul citat mai sus este de-a dreptul fulminantă: "Cine a inoculat această operaţiune subversivă deputaţilor A.F.P.C.D.?". Aceeaşi întrebare, dar altfel formulată, şi-o pune şi dl Dabija: "Cum adunaţi sau cum adunăm noi — pentru a revizui Constituţia — tocmai 200.000 semnături într-o ţară speriată?!".

Cum s-ar cădea să răspundem la aceste întrebări atât de provocatoare, lăsate voit în suspensie pentru a deruta şi mai mult cititorul? Simplu de tot: oponenţii noştri bat apa-n piuă. Astăzi le vine mult mai greu decât ieri să inducă lumea în eroare.

"ŢARA", 6 septembrie 1994

RECURS LA METODĂ sau Genul epistolar ca mijloc de reprimare politică

Oficiosul guvernului "Moldova Suverană" publică în numărul din 1 noiembrie curent o "Scrisoare deschisă Preşedintelui Republicii Moldova", semnată cu câteva nume de "moldoveni din Făleşti", material la care ne-am referit şi în numărul trecut şi care începe cu precizarea că dl Mircea Snegur nu este altcineva decât "Apostolul Pavel al poporului nostru". În finalul epistolei colective autorii ei avertizează conducătorul de vârf despre pericolul ce planează asupra Republicii Moldova, care ar proveni din partea F.P.C.D. "Căci anume aici, — susţin jălbaşii, — este cel mai mare pericol al autonimicirii — în existenţa "frontului" în republică şi în activitatea subversivă a liderilor lui".

Remarcăm în treacăt că plăsmuitorii textului respectiv sunt atât de puternic influenţaţi de gândirea şi acţiunea recentă a maestrului Ion Druţă, încât îl pastişează fără nici o perdea. Înainte de a trece la analiza stilistică a acestui text, condimentat copios cu injurii şi scabrozităţi suburbane preluate din limbajul curent al propagandei oficiale, dorim să subliniem că miezul acestei "Scrisori" se reduce

la rugămintea "electorilor prezidenţiali" către şeful statului ca acesta să manifeste mai multă receptivitate faţă de iniţiativele de suprimare a F.P.C.D.:

«Susţineţi începutul bun al Procuraturii Republicii printr-un decret special de interzicere categorică a «frontului» şi a ziarului său "Ţara" ca organizaţie social-politică făţiş antistatală şi antipopulară».

"Viespile încă bâzâie"

Astfel, Puterea recurge la vechea metodă stalinistă conform căreia "masele de truditori" înfierează "duşmanii de clasă" şi cer conducerii de partid şi de stat să ia cele mai drastice măsuri contra celor care gândesc **altfel** decât este îngăduit "de sus". Metoda funcţionează perfect. Atunci "duşmanul lăuntric" era chiaburul sau agentul imperialismului mondial, gata să atace în orice clipă "cuceririle revoluţiei sau, după caz, ale socialismului". Astăzi în calitate de "duşman intern" este prezentat F.P.C.D., iar rolul "duşmanului extern" este atribuit României, prezentată ca stat-agresor care atentează la "cuceririle independenţei". Că între exponenţii epocii staliniste şi cei ai zilei de azi nu există nici o deosebire îşi poate da seama oricine aruncă o privire asupra componenţei nominale a Puterii de la Chişinău, iar ca o confirmare în plus vine şi limbajul — reflecţie fidelă a mentalităţii — de care se face uz. Ziarul "Ţara", de exemplu, este numit "cuib de viespi". Vă amintiţi: Dumitru Milev, "Viespile încă bâzâie"? Poate oare cultiva o asemenea producţie propagandistică altceva decât ura "de clasă" contra celor care împiedică "construcţia socialismului" (azi — edificarea statalităţii şi consolidarea independenţei)? Măsurile care se impun sunt cunoscute: lichidarea politică prin metode represive.

Vigoarea unui membru de partid

Practicanţii şi adepţii acestei metode uită, probabil, că într-un stat de drept doar justiţia poate aprecia legalitatea sau ilegalitatea unui fenomen, fapt, comportament, inclusiv legalitatea activităţii unui partid sau publicaţii periodice. Iar interzicerea prin decret la care se face apel în "Scrisoarea" în cauză poate avea loc doar în condiţiile unei totale dictaturi, modalitate de suprimare politică ce nu este prevăzută (încă) de legislaţia în vigoare.

Alături de alţi "trădători de Patrie şi popor", subsemnatului îi este rezervat un loc aparte în epistola cu pricina. Portretul scăldat în "veninul proletar" al semnatarilor se distinge printr-o serie de calificative injurioase, dar şi printr-un profund regret pentru "mărinimia" excesivă a preşedintelui:

"La una din nenumăratele grosolănii aţi reacţionat destoinic prin procesul Snegur-Roşca. Dar, credem, nu v-a ajuns tărie s-o scoateţi la capăt. Şi în final l-aţi iertat. De ce oare?" — se întreabă apărătorii "patriei tinere". Într-adevăr, care ar fi motivul unei astfel de lipse de fermitate din partea preşedintelui? Unii presupun că la mijloc este şi faptul că la acea dată Domnia sa deja părăsise rândurile Partidului Comunist, dar încă nu devenise membru cu drepturi depline al P.D.A.M., lipsa de vlagă fiind condiţionată de situaţia provizorie de persoană fără de partid. Astăzi însă acea scurtă perioadă de tranziţie s-a consumat. Astăzi se poate exclama din nou: "Eu îmi iubesc partidul şi mă mândresc cu el, în suflet el îmi toarnă tărie de oţel!"

M.S.N. — pepiniera de patrioţi ai Republicii Moldova

Acum, blindat cu noua Constituţie şi cu la fel de noua calitate de membru de partid, şeful statului

este somat să lovească fără cruţare în "cel mai aprig duşman al statalităţii şi suveranităţii republicii noastre" (adică subsemnatul — **Iu. R.**) şi în "haita lui" (adică grupul parlamentar F.P.C.D. — **Iu. R.**) care "n-a votat (...) şi deci nu recunoaşte Constituţia ţării Moldova în care trăieşte şi pâinea poporului căreia o mănâncă". Dar se ştie prea bine ce trebuie făcut cu trântorii şi paraziţii care, după ce că sunt trădători, mai şi mănâncă pâinea poporului.

Printre persoanele atacate cu deosebit zel în ultimul timp de propaganda oficială este şi Petru Bogatu, împotriva căruia s-au consumat cantităţi considerabile de cerneală tipografică. Pestilenţiala "filipică" lansată prin foaia "Moldovanul" contra dlui Petru Bogatu a fost retipărită concomitent de practic toate ziarele raionale, acţiune ce putea fi realizată doar la indicaţia propagandiştilor stăpânirii prin vechea metodă "Liternîi A" (cine nu cunoaşte această practică, să-l întrebe pe dl F. Angheli, fost şef al ATEM-ului). Petru Bogatu nu e trecut cu vederea nici în "Scrisoarea" respectivă, atribuindu-i-se printre altele şi calificativul de "kaghebist". Însă deosebit de relevantă ni s-a părut paranteza care încheie aprecierile adresate dlui Bogatu:

«(Să nu fi dat Domnul ca el să fi ajuns din greşeala cuiva în actualul M.S.N. (Ministerul Securităţii Naţionale — **Iu. R.**) al R.M., că acolo, după câte ştim sigur, sunt bărbaţi devotaţi neamului şi au dovedit-o nu o singură dată.)»

Preocupări comune

Dezarmantă sinceritate! Iată o opinie din interior despre bravii noştri securişti naţionali care ar putea merge şi la rubrica "Cuvânt despre colegi".

Un asemenea grad de documentare asupra calităţii cadrelor celei mai secrete instituţii îl poate avea doar un înalt demnitar al acesteia (să zicem, dl Lopatenco de la Făleşti sau dl Moţpan din aceeaşi localitate), şi nicidecum "un grup de locuitori moldoveni din Făleşti". Iar dacă autorul nu e un ofiţer superior al M.S.N., atunci în mod sigur avem de a face cu un turnător provincial care n-a ratat nici această ocazie pentru a-şi adula, slugarnic şi imbecil, şefii.

O confirmare în plus că Puterea nu e deloc străină de această furibundă campanie de denigrare a F.P.C.D. este şi faptul că respectiva "Scrisoare" a fost deja reluată de gazetele raionale, iar ziarul de la Râşcani "Vatra străbună" din 5 noiembrie o plasează chiar în pagina Uniunii raionale a agrarienilor "Ecoul gliei". Precum vedem, agrarienii de pretutindeni, inclusiv cei de la Râşcani, au aceleaşi preocupări.

Scrisoarea ne-a chemat la drum

După cum se vede, mesajul făleştenilor către preşedinte este un fals al propagandei oficiale, ceea ce o demonstrează şi lista de nume care îl însoţesc. Această "scrisoare" a ajuns şi în parlament. Ea se încheie cu şase nume, dactilografiate, ca şi întregul text, la o maşină de scris, fără nici o urmă de semnătură alături. În capul listei figurează numele Radu Andrei, iar fişa de control alăturată "scrisorii" dă şi o adresă ca fiind a respectivei persoane: or. Făleşti, str. Bălţului, 11, ap. 2. Ulterior am aflat că aici locuieşte cetăţeanul Colesnicenco Fiodor, iar singura persoană cu nume Radu Andrei pe care am reuşit să o găsim în raionul Făleşti, s. Ciolacu-Nou, este un tânăr care de la 23 noiembrie 1993 îşi satisface serviciul militar. Celelalte persoane n-au fost

indentificate printre locuitorii oraşului Făleşti. De altfel, am făcut această investigaţie doar pentru a arăta cu câtă nonşalanţă acţionează cei specializaţi în fabricarea unor asemenea plastografii, încât nu se îngrijesc nici de menţinerea aparenţelor.

Din poşta parlamentului

Nu încape nici o îndoială că Instituţia specializată în dezinformare şi compromitere (pe care nu o nominalizez pentru a evita încă un proces judiciar) a primit ordin să-şi intensifice activitatea. Numai în ziua de 25 octombrie la parlament au sosit trei scrisori de acelaşi fel. Prima, apărută şi în "M.S.", e de la Făleşti; alta, în ruseşte, e expediată de la Cahul şi semnată "Moşneagu O.D."; a treia vine de la Soroca, cu titlu de semnatar figurând "Cebotari V.M.". Ultimele două sunt scrise de mână, ambele fără adresele expeditorilor, astfel încât a fost imposibil de constatat autenticitatea numelor respective. În fişele de control funcţionarii Parlamentului fixează nepărtinitor la rubrica "Conţinutul" următoarele: "Din numele unui grup de cetăţeni cere interzicerea activităţii Frontului Popular Creştin Democrat şi a ziarului "Ţara"; "Cere interzicerea Frontului Popular Creştin Democrat"; "Îşi exprimă opiniile privind activitatea Frontului Popular Creştin Democrat şi a ziarului "Ţara".

Locuri vacante în puşcării

"Cahuleanul Moşneagu" îşi exprimă opiniile în spiritul celor mai alese tradiţii comuniste. El deplânge folosirea neraţională a locurilor ce s-au eliberat în penitenciare în urma recentei amnistii, arătându-se profund deziluzionat că i-au fost înşelate atât de crud speranţele şi că încă nu toţi "frontiştii" şi-au ocupat locurile "binemeritate" în puşcării. Iată cum arată "opiniile" cahuleanului în original:

"A ne lucişe ispolizuia Konstituţiu zapretiti takim formirovaniam ih deiatelinosti, a esli Miniust. ne vidit osnovania, to pusti hoti raz pocitaet gazetu "Ţara".
Gospodin Ministr! Budite vnimatelnî. Pered slovom "Ţara" narisovana karta, cia eto karta? (Parcă am mai văzut şi în Parlament, şi la o conferinţă de presă cum unii lideri ai P.D.A.M. fluturau săptămânalul nostru, prins de ei "în flagrant delict" cu harta pe frontispiciu — **Iu. R.**). **Razve ne dostatocino osnovania? O soderjanii mî ne govorim. Gospoda iz prokuraturî! Pobîvaite i vî na mitingah, posmotrite kakie tam flaghi, kakogo gosudarstva. Proşla amnistia, osvobodilisi mesta v tiurimah. Mî vse nadeialisi cito dlea frontistov. Oni gheroi potomu cito vî im poddakivaete. A posadite odnogo — Bogatu ili Roşca — i vse oni uspokoiatsea".**

Scrisoarea soroceanului, este şi ea plină de elogii la adresa politicii partidului de guvernământ şi suprasaturată de cele mai belicoase expresii împotriva F.P.C.D. şi a publicaţiei lui.

"Vox populi, vox Dei"

Cele trei scrisori poartă pe fişele de control rezoluţia vicepreşedintelui parlamentului Nicolae Andronic:

"1. Ministerul Justiţiei
2. Rog să fie familiarizat dl Iu. Roşca"

Cu riscul de a nu mai fi familiarizat cu asemenea creaţii, aş dori să aflu ce urmează să întreprindă Ministerul Justiţiei, căruia dl vicepreşedinte îi expediază o asemenea producţie epistolară? Să examineze temeinicia "argumentelor" venite "din popor" în sprijinul sesizării Procuraturii către Ministerul Justiţiei în care se cerea suspendarea activităţii F.P.C.D.? Sau poate amicii noştri au pus în aplicare genul epistolar pentru a colecţiona cât mai multe "opinii" atât de dragi stăpânirii ca să-şi justifice o eventuală decizie de suprimare a Opoziţiei? În acest caz, pentru a opera scoaterea F.P.C.D. în afara legii,

conducerea de vârf ar urma doar să aprecieze când numărul scrisorilor din partea cetăţenilor puşi pe stârpirea "inamicului intern" va fi suficient.

Cine nu e ca noi, e împotriva noastră

Actualii guvernanţi suprapun în mod deliberat platforma politică a partidului de guvernământ cu interesele statului şi ale poporului, dându-i un caracter obligatoriu pentru toţi. Tendinţa de uniformizare a conştiinţelor după calapodul Puterii este certificată şi de apariţia şi larga circulaţie în mediul administraţiei Republicii Moldova a termenului de tristă faimă "ideologie statală". Astfel, vechiul slogan bolşevic "Cine nu e cu noi, e împotriva noastră" nu numai că a rămas în vigoare, dar a mai şi căpătat în varianta modernizată nuanţe proaspete: "Cine nu e CA noi, e împotriva noastră" şi, prin urmare, este lipsit de dreptul la existenţă.

Iată încă o dovadă elocventă a faptului că în Republica Moldova cel care gândeşte altfel şi nu se încadrează în calapodul procustian al mentalităţii "oficiale" nu-şi poate găsi loc în societatea proiectată de arhitecţii Puterii. Citām mai jos dintr-un document al Ministerului Justiţiei din 23.09.94 expediat tuturor partidelor în urma sesizărilor Procuraturii:

"Adoptarea noii Constituţii a Republicii Moldova a creat premize favorabile pentru consolidarea tuturor forţelor politice întru întărirea statalităţii republicii. În acest context Ministerul Justiţiei propune de a se organiza în cel mai apropiat timp o întrunire a reprezentanţilor TUTUROR partidelor, organizaţiilor social-politice, înregistrate în republică PENTRU ELABORAREA UNUI PROGRAM UNIC DE ACTIVITATE, menit să contribuie la prosperarea Republicii Moldova".

Este evident că intensificarea campaniei de dezinformare şi de compromitere a F.P.C.D. urmăreşte un scop bine determinat: pregătirea opiniei

publice interne şi externe pentru suprimarea Opoziţiei în Republica Moldova.

"ŢARA", 15 noiembrie 1994

AUTOGRAFELE IUBIRII

În ultimul timp tot mai rar ne ajung veşti de la fraţii noştri care zac până în prezent în închisoare. Ostaticii comunismului cuibărit la Tiraspol şi pitit la Chişinău îşi înalţă cu propria jertfă sanctuarul iubirii de Ţară. Exilaţi din paginile ziarelor şi reportajele TV cotidiene, ei au intrat în confruntare mută cu cei care ştiu bine cum să aplice diabolicul principiu al picăturii chinezeşti. Timpul roade ca un şoarece într-un colţ de perete. În pragul celulei scăldate de frig şi nesfârşită aşteptare stă tupilată căţeaua deznădejdii. Pe ea o asmute acum călăul. Numai ea i-ar putea împlini gândul urzit.

Zilele trecute am primit două formulare decupate din "ŢARA" cu semnăturile lui Ilie Ilaşcu, şi, separat, Alexandru Leşco, Tudor Petrov-Popa, Andrei Ivanţoc.

Subsemnaţii, cetăţeni ai Republicii Moldova, susţinând MEMORANDUMUL Frontului Popular Creştin Democrat, în temeiul articolului 141 (1.a.) al Constituţiei Republicii Moldova, iniţiem revizuirea Constituţiei. Proiectul legii se anexează.

Nr. crt.	Numele şi prenumele	B.I. (seria, nr., secţia M.A.I. care l-a eliberat, data eliberării)	Data naşterii	Adresa	Semnătura
	Ilie Ilaşcu	B.I. a fost sechestrat în timpul arestării	30 iulie 1952	[illegible] Tiraspol [illegible]; în prezent: Hlinaia cel. 31 [illegible]	[illegible]
1	Leşco Alexandru	Deţinut politic	21.02.1955	Penitenciarul din Tiraspol	[illegible]
2	Petrov Tudor	Deţinut politic	23.02.1963	—//—	[illegible]
3	Ivantoc Andrei	Deţinut politic	9.03.1961	—//—	[illegible]

Separat, pentru că Ilie Ilaşcu e în temniţa de la Hlinaia, iar ceilalţi - la Tiraspol. Astfel ei îşi exprimă solidaritatea cu Memorandumul F.P.C.D. prin care a fost iniţiată revizuirea Constituţiei. Iată

un manifest al iubirii de neam în stare să ne îmbărbăteze şi pe noi, cei din libertate. Să ne alunge starea de amorţeală şi disperare laşă.

Ce este această semnătură pentru ei, pentru fiecare dintre noi? O confirmare a demnităţii umane şi un refuz de a vieţui după legea strâmbă a veneticilor.

"ŢARA", 15 noiembrie 1994

FRAŢII MEI,

Anul 1994 a fost pentru noi plin de grele încercări. În acest an au revenit la putere şi şi-au consolidat poziţiile exponenţii vechiului regim, mânaţi de pofta unei totale restauraţii. Aceştia au reuşit deja să-şi înfăptuiască un şir de obiective ce ţintesc reaservirea Republicii Moldova intereselor ruseşti şi înăbuşirea Mişcării de eliberare naţională. Adversarii noştri se cred astăzi mai puternici ca niciodată.

Priviţi cu atenţie reportajele televizate şi pozele din presa oficială. Zâmbete pline de satisfacţie neroadă ale conducătorilor nechemaţi, dar aleşi, chipurile lor umflate în nesfârşite guleaiuri sunt ca un scuipat în obrazul celor mulţi şi măcinaţi de nevoile zilnice. Aceşti cavaleri ai "târfei roşii", îmbătaţi de succesele obţinute pe tărâmul restauraţiei comuniste, nu şi-au păstrat nici măcar conştiinţa propriului lor provizorat.

Dar, nu aduce anul cât aduce ceasul, zice românul.

Datoria noastră este să ne opunem acestui "marş triumfal al puterii sovietice". Numai astfel putem pregăti victoriile noastre de mâine. Nu disperarea demolatoare de vise şi perspectivă, ci credinţa ne-

strămutată determină ţinuta membrilor Mişcării noastre. Atâta sete de viaţă şi de luptă ne-au lăsat morţii noştri cazuţi la Nistru în vara lui '92, încât nu ne putem permite nici o clipă de şovăire sau slăbiciune. Atâta dor de Ţară răzbate afară de la fraţii noştri întemniţaţi la Tiraspol şi Hlinaia, încât am deprins doar mersul cu spinarea descovoiată şi cu fruntea sus. Nu lacrima disperării, ci lacrima bucuriei să ne copleşească. A bucuriei că avem o Ţară care este Pământul Făgăduinţei spre care se merge anevoios, dar neabătut.

Acum, la sfârşit de an, gândul mi se îndreaptă spre voi, fraţii mei de luptă şi ideal. Cât de nobil şi de curat este efortul celor de prin satele noastre care, departe de larma Chişinăului şi aplauzele mulţimilor, hărţuiţi de copoii stăpânirii şi de mizeria materială, nu se lasă duşi pe panta confortabilă a lamentaţiilor şi neputinţei. Condiţia de vierme docil şi inofensiv este partea celor slabi cu duhul. Noi suntem de altă stofă. Dorinţa de libertate este cea mai dulce licoare care ne dă vlagă şi ne fortifică spiritul de rezistenţă. Mişcarea noastră este cea mai mare familie din Basarabia şi sunt fericit că am atâţia fraţi de luptă, de la vârstnicul Valentin Tutovanu din Giurgiuleşti până la tânărul Victor Vasilov din Pererâta.

Dragii mei, cu voi şi cu atâţia alţii ca voi toate greutăţile nu pot decât să ne aprindă şi mai tare flacăra iubirii de adevăr şi dreptate.

În ziua Naşterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos, fiind la Căuşeni, am primit un bileţel caligrafiat cu grijă de Ciobanu Ion, un om în etate, care ne scria: "Domnilor deputaţi, ştim că sunteţi puţini la număr şi încă nu puteţi dovedi pe cei mulţi. Dar aşa puţini cum sunteţi, să nu vă lăsaţi, căci şi noi aici luptăm alături de Dumneavoastră".

Nu ne vom lăsa, domnule Ciobanu, că iată vin copiii în urma noastră şi nu-i putem face pe ei de ruşine.

La mulţi ani!

"ŢARA", 1 ianuarie 1995

TREBUIE RUPT CU DESĂVÂRŞIRE ACEST LANŢ AL FRICII GENETICE CARE LEAGĂ CÂTEVA GENERAŢII DE ROMÂNI BASARABENI

— Stimate dle Iurie Roşca, cititorii "Glasului Naţiunii" te cunosc în calitate de lider al Frontului Popular Creştin Democrat, dar nu ştiu nimic despre dumneata ca persoană particulară. De aceea ţi-aş propune să începem acest dialog cu o fişă biografică.

— Deci, "atac la persoană", cum ar fi...

— De, ne ţinem şi noi de tradiţie...

— Sunt născut la Teleneşti la 31 octombrie 1961. Până la şapte ani am locuit în satul Hirova, apoi ne-am stabilit cu traiul la Chişinău unde am absolvit şcoala nr.1 şi facultatea de jurnalistică a Universităţii. Căsătorit, doi copii.

— Nu ai menţionat nimic la rubrica "naţionalitate"...

— N-am făcut-o pentru că nu văd ce aş mai putea să adaug la cunoscuta menţiune eminesciană "Suntem români şi punctum". Orice altă menţiune făcută după acest "punctum", este lovită de nulitate, chiar dacă a devenit între timp "normă constituţională". Aş fi vrut să mai spun că naţionalitatea nu este un act de voinţă, dar îmi dau seama că torn apă pe un sol umed. A spus-o deja Nae Ionescu.

— Fiindcă ai atins problema Constituţiei, te rog să te referi mai pe larg la acest subiect, amintind în context şi de iniţiativa civică a Frontului Popular de colectare a

semnăturilor pentru revizuirea unor articole din Legea Fundamentală.

— Aş aminti din capul locului că membrii grupului nostru parlamentar, deşi au participat la dezbateri pe articole în speranţa de a mai schimba ceva, în final au votat împotriva textului noii Constituţii a Republicii Moldova. Deci, această Constituţie, adoptată la 28 iulie 1994 şi intrată în vigoare la 27 august acelaşi an, este în exclusivitate "opera" Partidului Democrat-Agrar şi a celor de la "Edinstvo". Mai mult decât atât, ea cuprinde în sine întreaga ideologie a partidului de guvernământ, ideologie moştenită cu fidelitate de la partidul comunist. Ne-am expus deja obiecţiile faţă de Constituţie în textul unui Memorandum pe care săptămânalul nostru "ŢARA" îl publică aproape în fiecare număr. Aş dori să subliniez şi pentru cititorii "Glasului Naţiunii" că această campanie de colectare a semnăturilor este absolut legală şi nimeni nu poate impune vreo restricţie celor care semnează sau adună semnături. Cât priveşte campania ca atare, aş putea spune că ea decurge normal şi avem destule exemple că acolo unde sunt oameni care s-au încadrat plenar în această acţiune, rezultatele sunt destul de bune. Pot spune că unele secţii ale Mişcării noastre au colectat deja cifra minimă necesară, altele se apropie de această cifră şi aş dori să exprim şi pe această cale mulţumiri tuturor colegilor care, chiar dacă înfruntă numeroase piedici din partea autorităţilor, nu se dau bătuţi, continuând să-şi facă datoria cu dârzenia "jnepilor" lui Radu Gyr.

— Ce calităţi are (sau ar trebui să aibă) un membru al Frontului Popular Creştin Democrat?

— Să fie tare în credinţa şi în suferinţa sa. Să aibă frică numai de Dumnezeu. Să nu urmărească nici un profit personal în activitatea sa în cadrul

Mişcării. Să-şi subordoneze interesul personal interesului colectiv. Să fie imun la bârfe şi zvonuri. Să nu se lase copleşit de deznădejde în nici o situaţie. Să nu zică nicicând: "Vai de capul nostru!". Să zică: "Vai de capul celor fără de cap pe umeri, virtuoşi în laşitate şi neîntrecuţi în lamentări". Noi ştim ce avem de făcut şi de aceea nu ne tânguim. Părinţii şi bunicii noştri au suferit destul şi nu mai avem nici un drept moral să stăm cu limba legată de parul Puterii şi să lăsăm moştenire copiilor noştri doar frica. Trebuie rupt cu desăvârşire acest lanţ al fricii genetice care leagă câteva generaţii de români basarabeni. Sunt bucuros să pot afirma acum că Frontul Popular Creştin Democrat are asemenea membri în mai toate satele şi oraşele Basarabiei.

— Ce ar avea de răspuns liderul F.P.C.D. Iurie Roşca la replica " Frontul nu are lideri" sau la întrebarea "De ce unii au plecat din Front"?

--- Replica "Frontul nu are lideri" este o interpretare liberă a unei afirmaţii mai vechi a preşedintelui Snegur care spunea încă în 1991, după trecerea noastră în opoziţie, că "Frontu-i bun, dar uite liderii lui sunt răi". Cât priveşte întrebarea "De ce unii au plecat din Front?", cred că ea ar trebui pusă în primul rând celor care au plecat. Mi-aş putea însă îngădui să exprim şi eu o opinie în această chestiune. Nimeni dintre colegii mei care întrunesc calităţile expuse mai sus nu a plecat nicăieri. Au rămas toţi pe poziţii, sfidând cu dârzenie atacurile veninoase ale Puterii împotriva Mişcării noastre. Cei care nu au rezistat psihologic, care s-au simţit ameninţaţi în confortul lor personal, care erau în complicitate cu stăpânirea sau care nu au rezistat ispitelor Puterii şi-au găsit adăpost acolo unde sunt astăzi --- în diverse grupări politice cu un interes

exclusiv electoral sau având misiunea de a fragmenta electoratul în aşa fel încât orice scrutin să fie câştigat de inspiratorii acestor manevre politice de culise.

— Încet, încet, am ajuns şi la capitolul alegeri locale. Decizia F.P.C.D. de a nu participa cu liste de candidaţi la aceste alegeri a fost neaşteptată pentru multă lume de la noi şi se pare că şi pentru guvernanţi. Argumente au fost aduse până acum în "ŢARA" şi în alte medii de informare. Ce ai mai avea de adăugat, dle Iurie Roşca, în această chestiune?

— Sunt convins că decizia noastră este justă şi n-a rămas prea mult timp până vom avea toate confirmările pe faţă, ca să zic aşa. Pentru un partid participarea la alegeri este un drept, nu o obligaţie. Dar cum să beneficiezi de acest drept atunci când Puterea te leagă fedeleş, iar după aceea îţi spune: "Hai, stimabile, aleargă!" Competiţia e valabilă numai atunci când toţi participanţii sunt puşi în condiţii de start egale. Altfel nu este o competiţie, ci o coţcărie, care, mă rog, poate prinde la proşti sau la cei care fac pe proştii. Noi n-am dorit să participăm la o cursă cu un rezultat dinainte cunoscut. Atunci când este încălcată Constituţia, pe care, de altfel, tot ei au votat-o, când sunt sfidate în mod flagrant normele de drept internaţional, noi trebuie să aducem la cunoştinţa opiniei publice interne şi internaţionale adevărul. Pentru Opoziţie participarea la aceste alegeri e doar un fel de "aflare în treabă".

— Şi totuşi, alţii s-au lansat în campania electorală, F.P.C.D. - nu. Să însemne asta că sunteţi o mişcare nealiniată?

— Adevărul e că nu ne place să ne aliniem unor combinaţii dubioase. Dacă accepţi o alianţă, trebuie cel puţin să fii sigur de loialitatea partenerilor. Iată că noi nu avem această siguranţă. Însă chiar dacă

elementele componente ale unei asemenea alianţe ar fi total acceptabile, problema-cheie rămâne în picioare: noi considerăm inutilă şi chiar pernicioasă participarea la aceste alegeri în acest cadru legislativ antidemocratic. Alţii cred altfel şi e dreptul lor să creadă ce vor şi să procedeze aşa cum li se pare mai potrivit pentru formaţiunile respective.

— Îţi mulţumesc, dle Iurie Roşca, pentru bunăvoinţa cu care mi-ai acordat acest interviu.

Consemnare: Vlad POHILĂ

(Reprodus din "Glasul Naţiunii".)

"ŢARA", 21 februarie 1995

GYR AL NOSTRU

Radu Gyr a intrat în Basarabia de azi prin cartea lui Ilie Ilaşcu "Lupta continuă" şi prin câteva poezii publicate în "ŢARA". Iată că poezia lui depăşeşte cadrul literar-istoric şi comemorativ şi se împlântă plenar în actualitatea basarabeană.

"Crezul" lui Radu Gyr este şi crezul fraţilor noştri întemniţaţi la Tiraspol şi Hlinaia, este crezul membrilor unei întregi mişcări care înţeleg să nu-şi pătеze onoarea de a fi român. Radu Gyr este o sfidare viguroasă a celor care încearcă să facă din icoană un tabu şi să întemniţeze propriul nostru nume. O idee nu poate fi întemniţată. Poate fi încarcerat doar trupul, dar nu şi sufletul care este respiraţia lui Dumnezeu prin Duhul Sfânt.

Nu lamentările epigonilor de azi care şi-au făcut o meserie din deplângerea necontenită a vitregiilor timpului şi nici sloganele neputincioase, demolatoare de speranţe ne sunt călăuză, ci bărbătescul "ÎNDEMN LA LUPTĂ" ne poate oţeli spiritul de rezistenţă şi încrederea în victorie.

«Nu dor nici luptele pierdute,
nici rănile din piept nu dor,
cum dor acele braţe slute
care să lupte nu mai vor.»

Radu Gyr nu are nevoie de Premiul Nobel. El a primit suprema recunoaştere a valorii creaţiei sale: condamnarea la moarte pentru poemul "RIDICĂ-TE, GHEORGHE, RIDICĂ-TE, IOANE!" Această cunună de spini, dar şi de glorie, aşezată pe fruntea poetului, marchează într-un mod cu totul fascinant destinul unui om care şi-a văzut rostul trecerii sale pe pământ în afirmarea credinţei nestrămutate în Dumnezeu şi în destinul Neamului Românesc. Şi dacă viaţa unui om, care este făcut după chipul şi asemănarea Celui de Sus, nu este altceva decât imitarea lui Hristos, acolo, sus, în mod sigur, în calda lumină celestă, sufletul martirului Radu Gyr se odihneşte în pace. El a reuşit să-şi armonizeze suferinţa cu supliciile Mântuitorului:

«- Unde eşti, Doamne? Am urlat la zăbrele.
Din lună venea fum de căţui...
M-am pipăit... şi pe mâinile mele,
am găsit urmele cuielor Lui.»

Poezia lui Radu Gyr este un manual care ne învaţă să ne simţim apartenenţa la trecutul Neamului. Morţii noştri, noi, cei vii, şi cei care vin după noi suntem una. Nu ne putem împăca cu monstruoasa idee că orice generaţie nouă ar fi o ţară nouă. Jertfa înaintaşilor, izvor nesecat de apă vie, lumina lină a celor de sub glia ţării, "ascunşi în lut ca o comoară", este solul roditor în care ne sunt împlântate rădăcinile: "Nu, neamul nostru nu vă plânge, / ci se cuminecă prin voi".

Viaţa şi opera lui Radu Gyr este o replică magistrală aruncată materialiştilor care ştiu să ia în cal-

cul toţi factorii: geopolitici, strategici, economici, sociali etc., unul singur le scapă — factorul SPIRIT. Nu materialismul, nu determinismul economic trâmbiţat de politicienii de duzină vor aduce mult-râvnita împlinire a destinului nostru, ci îmbrăţişarea sinceră şi totală a celei mai autentice realităţi care este împăcarea Neamului cu Dumnezeu e singura cale demnă de urmat.

În clipele când mi se pare că îmi este greu, când sunt copleşit de hărţuielile cotidiene, când îmi vine să mă îmbăt cu dulcele venin al autocompătimirii, oglinda care îmi redă adevărata dimensiune a suferinţei este Radu Gyr. Atunci îmi recapăt echilibrul, mi se face ruşine pentru slăbiciunea de moment, îmi zic "Doamne, ajută!" şi îmi continui fără ezitare calea.

"ŢARA", 14 martie 1995

POZIŢIA GRUPULUI PARLAMENTAR AL ALIANŢEI FRONTULUI POPULAR CREŞTIN DEMOCRAT FAŢĂ DE GREVA GENERALĂ A TINERETULUI STUDIOS

(Prezentată de dl Iurie Roşca, preşedinte al Alianţei F.P.C.D., în cadrul emisiunii "Mesager" din 30 martie 1995)

Stimaţi telespectatori,

În Piaţa Marii Adunări Naţionale din Chişinău, la Bălţi şi în alte localităţi din Basarabia continuă Greva generală a tineretului studios şi a corpului profesoral, grevă la care a aderat şi continuă să adere tot mai multă lume. Ultimele 11 zile au trecut sub semnul exploziei de românism a Noii Generaţii din Basarabia care nu mai doreşte să se conformeze atmosferei sufocante impuse de regimul agro-socialist care a transformat Republica Moldova într-o cameră de gazare a spiritului naţional şi creştin. După ce au adoptat o Constituţie care exaltă teoria tribalismului moldovenesc, în opoziţie cu adevăratele valori ale Neamului Românesc, actualii guvernanţi urmăresc cu premeditare înăbuşirea conştiinţei naţionale şi ţintesc în una din instituţiile de bază ale naţiunii - Şcoala. Planul nomenclaturii este limpede: să stranguleze revigorarea conştiinţei naţionale a Tinerei Generaţii prin eliminarea din sistemul de învăţământ a Istoriei Românilor, a Limbii şi Literaturii Române.

Riposta viguroasă declanşată de tineretul basarabean a constituit o surpriză nu numai pentru autorităţi, ci şi pentru cei mai incurabili optimişti.

Cu atât mai jalnice arată bâlbâielile celor de la guvern sau blestemele furibunde ale majorităţii parlamentare. Numai preşedintele Snegur, contrar uzanţelor, a păstrat o tăcere mult prea îndelungată, că să nu-i zicem suspectă. Abia ieri, în a 10-a zi a Grevei generale, şeful statului a binevoit să se întâlnească cu reprezentanţii greviştilor, dând în aceeaşi zi un decret care nici nu rezolvă problemele ridicate de tineretul studios, nici nu vădeşte o atitudine tranşantă (pro sau contra) a preşedinţiei.

“Aplauze pentru cei din umbră”, insinua un titlu de la finele unei emisiuni recente. Însă oricât de abile ar fi grupările rivale de la putere, care caută să profite într-un fel sau altul de această revoltă populară, afirmarea năvalnică, matură şi plină de curaj a acestor copii a generaţiilor în vârstă vine să rupă lanţul fricii genetice care leagă câteva generaţii de români basarabeni.

“Noi suntem alţii”, spunea un tânăr din Piaţa Marii Adunări Naţionale într-un recent interviu televizat. Da, ei sunt alţii. Aceşti tineri au crescut fără obsesia fricii. Şi tocmai de aceea sperăm că ei nu se vor lăsa manevraţi şi vor şti să apere demnitatea lor, batjocorită de actuala stăpânire.

Aşadar, cine stă în spatele greviştilor? Mizeria morală şi materială, foametea părinţilor, lipsa de mijloace de trai. “Salarii, pensii, burse”, scandează tineretul protestatar. Cine se poate desolidariza de o asemenea lozincă? Numai acea mână de îmbuibaţi care şi-au însuşit toată puterea în stat, condamnând populaţia la o existenţă subumană.

Dacă preşedintele Snegur doreşte într-adevăr să pună umărul la soluţionarea revendicărilor înaintate de grevişti, dânsul o poate face. Numai să vrea. Alianţa Frontului Popular Creştin Demo-

crat consideră că există o singură modalitate de soluţionare a revendicării de bază înaintate de grevişti. Şi aceasta exclude jumătăţile de măsură cum ar fi nişte decrete lipsite de noimă şi efecte concrete. Preşedintele poate sparge cercul vicios al minciunii, făcând uz de dreptul său constituţional şi prezentându-se în faţa parlamentului cu un proiect de lege privind revizuirea preambulului şi a articolului 13 din Constituţie în conformitate cu adevărul ştiinţific şi istoric. Orice alte căi, cum ar fi moratorii, suspendări, comisii, discuţii suplimentare, nu rezolvă nimic. Dimpotrivă, vor împotmoli şi mai rău lucrurile.

Deocamdată este clar pentru toţi: Greva generală continuă. Mâine dimineaţă Parlamentul intenţionează să ia în dezbatere situaţia creată. Noi, membrii grupului parlamentar al Alianţei Frontului Popular Creştin Democrat, mai păstrăm speranţa că legislativul nu va adopta aceeaşi tonalitate agresivă a declaraţiilor guvernului şi a partidului aflat la putere, ci va examina cu maximă seriozitate pachetul de revendicări ale sutelor de mii de alegători din Chişinău şi din toată republica, înţelegând că numai prin intronarea adevărului ştiinţific, prin împroprietărirea ţăranilor cu pământ şi prin promovarea unei politici sociale echitabile poate fi asigurată stabilitatea reală în republică.

Ţinând cont de importanţa majoră a chestiunii pe care parlamentul o va lua mâine dimineaţă în discuţie, propunem ca şedinţa să fie transmisă în direct la radio şi televiziune.

Vă mulţumim pentru atenţie.

"ŢARA", 1 aprilie 1995

IEŞIREA DIN ÎNTUNERIC

Generaţia mea, spre deosebire de părinţii şi bunicii noştri, nu a cunoscut în copilărie, prin tradiţie şi educaţie, adevărurile simple şi fundamentale pe care se axează identitatea unui om şi a unei colectivitaţi. Ne-am născut şi am crescut, până în adolescenţă şi tinereţe, fără un buletin de identitate valabil pentru o fiinţă umană normală: fără naţionalitate şi fără Dumnezeu. Aici, în hăul basarabean, cele două tabu-uri funcţionau perfect: 1) Tu, omule, nu ai neam; 2) Tu nu-L ai nici pe Dumnezeu, fiindcă nu există nici Dumnezeu, nici neamuri...

Mare este mila Ta, Doamne. Noi, rătăciţii de ieri, modelaţi după chipul mort al regimului, prin zbucium şi suferinţă, ne-am învrednicit de căldura Ta, depăşind treapta de "copii teribili" ai temutului imperiu. Nu de curaj duceam noi lipsă. Nici de sete de libertate. Eram şi destul de naţionalişti pentru a ne atrage asupra noastră toată furia stăpânirii. Ceva totuşi ne lipsea. Ceva ce ar fi desăvârşit rostul încleştării noastre pe viaţă şi pe moarte cu duşmanul de veacuri. Tu, Doamne, nu ne-ai lăsat să ne pierdem în vâltoarea luptei, ferindu-ne şi de mândria deşartă a victoriilor efemere, şi de pustiul disperării în urma înfrângerilor de moment. Ai străpuns cu lumina Ta întunericul din sufletele noastre.

Am înţeles şi noi că singurul şi cel mai de nădejde aliat al unei mişcări naţionale este Iisus Hristos.

Ne ferim cu grijă de morbul secolelor din urmă care a glorificat orgoliul omului căzut în "păcatul originalităţii". Şi fiindcă împărtăşim cu toată suflarea noastră faptul Învierii Domnului înţelegem să ne urmăm calea căutând, fiecare după puterile lui, să-L imităm pe Hristos. Fiindcă de două mii de

ani omenirea, trecând peste grimasele moderne, asta face. Iar noi, românii basarabeni, nefiind nici mai originali, nici mai năpăstuiţi decât alţii, zicem în această zi, alături de tot creştinul: "Hristos a înviat!". Cât de absorbantă este tentaţia de a ne vedea aici, în Basarabia, ca cei mai necăjiţi, dacă nu de pe glob, atunci, în mod sigur, de pe întinsul întregului pământ românesc. Cât de savuroasă pare starea de complăcere în propria suferinţă. E ca un drog care paralizează voinţa şi îneacă sufletele slabe în puhoiuri de lacrimi sterile. Nu lacrimile de jale şi compasiune oportunistă ne vor salva, ci credinţa în faptul Învierii Domnului şi în împlinirea destinului Neamului Românesc. Iar dacă Neamul, în istorie, prin jertfă şi crucificare, s-a apropiat de supliciile Mântuitorului, speranţa în învierea Lui este mare.

"Gata, nu mai e nimic de făcut. Ne-au copleşit străinii." "Şansa-i pierdută!...", "Vai de capul nostru!", se lamentează naţionaliştii rataţi din Basarabia. "Adio, Basarabia...", preia refrenul un frate deznădăjduit din Bucureşti. De ce vă tânguiţi, fraţilor? Iată, Hristos a înviat. "Cu moarte pre moarte călcând". Rugaţi-vă şi alungaţi păcatul deznădejdii. Cred, mare este onoarea de a participa la urcuşul anevoios spre creasta împlinirii Neamului. "Sus ne-aşteaptă vulturii, în ciocuri / cu cununa spaţiilor sfinte".

În ciuda tuturor aparenţelor, chiar şi a evidenţelor, să credem şi să nădăjduim. Să îngenunchem la picioarele lui Iisus. Să ne bucurăm de taina învierii Lui. Lăsaţi-i pe cei laşi să se târască la picioarele stăpânirilor trecătoare. Cu voi, fraţilor, cei morţi în războiul de pe Nistru, cu voi, cei vii din

puşcăriile comuniste, strigăm într-un glas: "Hristos a înviat!".

Şi iarăşi, frate Ilaşcu, "Hristos a înviat!", "Lupta continuă".

(Reprodus din pagina "Calea, Adevărul şi Viaţa", realizată de fundaţia "Anastasia". "România Liberă", 22 aprilie 1995.)

F.P.C.D. CA EXPRESIE POLITICĂ A OPȚIUNII UNIONISTE

Stimați delegați, stimați invitați, onorată asistență,

Conferința de astăzi este prilejuită de o aniversare. Anume astăzi se împlinesc șase ani de la Congresul de constituire al Mișcării noastre, iar peste două săptămâni, la trei iunie, se vor împlini șapte ani de la fondarea Mișcării Democratice, formulă în care am activat în primul an al afirmării organizației noastre. Și dacă suntem azi în această sală împreună, animați de o singură vrere și urmărind un singur obiectiv politic, ce se identifică și cu supremul nostru ideal, această prezență și această stare de spirit se datorează negreșit înțelegerii la care am ajuns cu toții că pentru a atinge scopul pe care ni l-am propus este nevoie de un efort zilnic, constant și colectiv.

Nu gândul unor bilanțuri festiviste, nici tentația unor preziceri excesiv de optimiste ne-au adunat în această sală. Ci bucuria sinceră, totală, mărturisită pe față de a ne revedea și de a ne afirma solidaritatea și voința de a continua, dincolo și chiar în ciuda tuturor obstacolelor, lupta începută acum șapte ani.

Nu voi face o trecere în revistă a principalelor date care vizează apariția și dezvoltarea F.P.C.D., întrucât aveți cu toții o expunere amănunțită a principalelor evenimente ce țin de viața Mișcării, în ediția specială a publicației noastre "Țara", precum și în volumul "Act de identitate", cuprinzând atât calendarul, cât și documentele organizației, ce

au cristalizat prezenţa noastră pe scena confruntărilor politice din ultimii ani.

Astăzi putem afirma cu certitudine că în ciuda tuturor greutăţilor, sau poate tocmai datorită lor, am căpătat o experienţă politică deosebit de preţioasă pentru desfăşurarea unei activităţi hotărâte, dar şi inteligente. Însă cea mai importantă victorie pe care am obţinut-o până în prezent este în mod sigur păstrarea şi afirmarea Frontului Popular Creştin Democrat ca expresie politică a opţiunii unioniste. Am avut parte de atâtea hărţuieli, încât numai din decenţă şi din nevoia de a respecta proporţiile în raport cu înaintaşii nu le dăm numele generic de prigoană. Iar tentativele de punere în afara legii, de strangulare, de eliminare a Frontului Popular Creştin Democrat de pe arena politică au fost atât de numeroase şi de perfide, încât am putea edita un volum aparte, care ar aborda numai acest subiect.

NOSTALGICII PERESTROIKĂI

La ora actuală au apărut două categorii de nostalgici: nostalgicii comunismului şi nostalgicii perestroikăi.

Cu toate deosebirile ideologice, tipologic ei sunt aceiaşi. Ambele categorii sunt dominate de aceeaşi stare de spirit: regretul după timpurile apuse, pe care le concep sau chiar le şi deplâng ca pe un paradis pierdut. Ei evadează în exaltarea trecutului mai mult sau mai puţin îndepărtat fiind scutiţi de responsabilitatea morală a unei implicări totale în confruntările majore ale zilei.

Întrucât suspinătorii după regimul comunist constituie o categorie bine cunoscută de toată lumea, aceştia nu prezintă nici un interes pentru

discuţia noastră. Ne preocupă tocmai cealaltă categorie, pe care i-am numit convenţional nostalgici ai perestroikăi. Ei deplâng necontenit anul 1989, cu Piaţa Marii Adunări Naţionale inundată de lume, cu însufleţirea generală care domnea peste sufletele noastre şi care promitea biruinţe spectaculoase şi rapide. Mari Adunări Naţionale, Limbă, Alfabet, Tricolor, Pod de Flori — toate acestea ne-au umplut inimile de încredere într-un succes fulminant. Iar sfârşitul lui 1989 ne-a fascinat cu Revoluţia Română, întâmpinată de noi cu lacrimi de bucurie şi speranţă. Eram cu toţii o singură suflare, iar imperiul în dezagregare părea că şi-a epuizat forţele definitiv. Declararea independenţei în 1991 ne-a întărit şi mai mult convingerea că, iată, încă un pas şi vom atinge ţinta mult râvnită.

Ce a urmat, cunoaştem cu toţii. Alegeri prezidenţiale, război, aderarea la C.S.I., adoptarea Constituţiei, federalizarea republicii, toate sub semnul revanşismului imperial-comunist. Evenimentele enumerate confirmă încă o dată adevărul că rareori victoriile spectaculoase sunt şi durabile. Anume revenirea devastatoare a nomenclaturii la putere a şi creat acest nou tip de nostalgici, care s-au refugiat în reverie. Şi cu cât mai dulci sunt amintirile, cu atât mai amare par realităţile de astăzi, cu atât mai paralizante, mai demobilizatoare sunt regretele după ziua de ieri.

Astfel, ne-am convins că un blitzkrieg nu s-a încununat de succes. Aşa stând lucrurile, unii ne-au şi părăsit după primii doi-trei ani şi nu neapărat din laşitate sau oportunism. Pur şi simplu, le-a ajuns respiraţie doar pentru o cursă de scurtă durată. Ar fi incorect să-i blamăm pentru că şi-au epuizat puterile. Fiecare îşi are limitele sale psihologice, fizice, deseori şi morale. Noi, însă, cei care

am rămas în Mişcare, depăşind şocul înfrângerilor de moment şi mobilizându-ne toate resursele interioare pentru a izgoni din sufletele noastre păcatul disperării, ne ambiţionăm să răsturnăm scepticismul înţelepţilor zilei şi lamentările patrioţilor învinşi.

Noi nu putem huli sau muşamaliza propriile noastre convingeri de teama unor împrejurări politice dezavantajoase. Altfel, ar trebui să ne mulăm după toate tiparele procustiene pe care ni le propune stăpânirea, drapându-le ici-colo cu câte un sloganaş mai patriotic. Aşa ca nici adversarul să nu se supere, nici adepţii să nu ne părăsească de tot. Această grijă nu ne preocupă. Astăzi doritori de a sta pe mijloc, adică "centrişti", sunt mult prea destui.

Vânătorii confortului politic n-au decât să-şi încerce norocul, căutând să împace comoditatea personală cu jocul politic, îmbrăţişând maxima cvasiuniversală "Scopul scuză mijloacele".

POLITICA POATE ŞI TREBUIE SĂ SE ÎNTEMEIEZE PE MORALĂ

Dimpotrivă, convingerea noastră este că politica poate şi trebuie să fie întemeiată pe morală, noi înţelegând prin morală nu doar o sumă de norme de convieţuire socială, ci întâi de toate originea dumnezeiască a acesteia. O asemenea viziune impune responsabilitatea rostirii adevărului până la capăt, ceea ce în politică este considerat în mod curent ca un impediment în calea ascensiunii spre putere. Un astfel de mod de a face politică nu înseamnă câtuşi de puţin că noi nu am urmări, ca orice formaţiune politică, cucerirea puterii. Dorim acest lucru şi ar fi cel puţin neonest, dacă nu şi

ridicol, să ascundem această aspirație firească. Avem nevoie de aderență, dar de o aderență conștientă. Cel care se atașează nouă, doctrinei noastre, opțiunii noastre, trebuie să o facă în deplină cunoștință de cauză. Omul trebuie să înțeleagă bine ce dorim.

Noi tindem spre o afirmare cât mai largă și o pătrundere cât mai masivă a ideilor noastre în rândul populației. Alegătorul, însă, trebuie să ne voteze pe noi, și nu pe alții, nu pentru că l-am minți mai cu iscusință, ci pentru că a înțeles că poate conta pe această forță politică ce nu urmărește preluarea puterii de dragul puterii sau căpătuirea personală a părtașilor ei. Avem nevoie de o aderență conștientă, deoarece numai o asemenea calitate ar putea fi constantă și durabilă și nu se va spulbera la prima adiere a unor vântulețe politice. Tocmai de aceea este nevoie de un efort permanent, de o muncă de explicare și de convingere neîntreruptă. Tocmai de aceea, pentru a putea fi convingător, un membru al F.P.C.D. trebuie să aibă nu numai viziuni politice bazate pe doctrina noastră, ci și un comportament personal ireproșabil. Numai o ținută morală înaltă poate impune respectul față de persoană, iar prin aceasta și considerație pentru opțiunile unui asemenea reprezentant al Mișcării.

Acestea fiind rigorile valabile pentru noi toți, vom manifesta o maximă exigență, căutând să eliminăm orice motiv de neîncredere sau nerespect cauzat de comportamentul nepotrivit al vreunuia dintre noi. O asemenea atitudine intransigentă este absolut necesară, deoarece știm cu toții cu câtă osârdie caută oponenții noștri orice pretext, oricât de mic, adesea inexistent, pentru a ne compromite în fața opiniei publice.

NĂLUCA "DUŞMANULUI INTERN" E O OBSESIE DEŞARTĂ

Motivul furiei autorităţilor este unul: nedorinţa noastră de a ne lăsa prinşi în chingile sufocante ale "statalităţii moldoveneşti". Da, e prea strâmt ţarcul moldovenismului în care încearcă să ne încorseteze artizanii unei noi naţiuni. Ceea ce nu înseamnă că noi am fi demolatorii statului sau "duşmanul intern", cum ne califică deseori mass-media oficială care şi-a păstrat intact arsenalul propagandistic sovietic. Înţelegem perfect că programul nostru poate fi realizat doar cu susţinerea majorităţii populaţiei acestui stat. Dar faptul că astăzi opţiunea noastră încă nu este împărtăşită de majoritate nu presupune sub nici o formă dreptul celor care sunt astăzi la putere să urmărească strangularea Opoziţiei. Dacă se pretinde că aici, în actuala Republică Moldova, se doreşte crearea unei societăţi democratice, atunci este cazul să fie acceptată sau cel puţin tolerată ca un element indispensabil şi Opoziţia. Orice tentativă de anihilare a Mişcării noastre este deşartă măcar şi din simplul motiv că purtătorii acestei opinii reprezintă o forţă suficient de viguroasă ca să mai poată fi scoasă din circuitul politic la dorinţa cuiva.

Desigur, păstrarea unei asemenea atitudini atrage după sine numeroase pericole, însă ele contează mai puţin dacă recunoaştem că adevărul nemărturisit este un păcat.

LOCUL F.P.C.D. ÎN CONTEXTUL POLITIC ACTUAL

Poziţia tranşantă a F.P.C.D. este determinată şi de contextul politic actual capabil să debusoleze pe mulţi dintre cei preocupaţi de viaţa publică. Într-

adevăr, de o parte a spectrului politic se află toate nuanţele culorii roşii, de la comunişti până la social-democraţi. Cealaltă felie a aceluiaşi spectru pretinde să-l ocupe gruparea care îşi zice "forţele democratice". În această situaţie F.P.C.D., care nu s-a asociat nici uneia dintre părţi şi care pare să aibă mai multe similitudini cu "democraţii", se prezintă ca o forţă politică nealiniată. Adică, refuză să se înregimenteze în nişte combinaţii politice dubioase. Cât priveşte raportul nostru cu cei de la putere, precum şi cu celelalte falange de stânga, aici lucrurile sunt clare. Neînţelegerile se iscă atunci când vine vorba de "democraţi". Fantoma unirii forţelor democratice mai rămâne încă un slogan cu o anume priză la public. Deşi părtaşii ideii respective sunt, fără îndoială, de bună credinţă, se creează impresia că aceştia sunt tributari ai unei viziuni destul de liniare asupra fenomenului politic. Acest punct de vedere provine atât din modelul occidental, cât şi din exemplul ţărilor est-europene şi al republicilor ex-sovietice şi nu încape nici o îndoială că anume ele deseori şi-au demonstrat valabilitatea. Transplantat, însă, pe terenul destul de lunecos al realităţilor basarabene, trebuie să observăm că acesta este aplicabil doar parţial. Înainte de toate Republica Moldova este singura entitate statală din tot fostul bloc comunist care nu se întemeiază pe o naţiune, ci caută să-şi elaboreze în mod artificial o "naţie nouă", moldovenească. Prin urmare, atâta timp cât nu este rezolvată chestiunea fundamentală privind identitatea noastră etno-lingvistică, problema numărul unu a tuturor confruntărilor politice rămâne cea naţională. Aşa stând lucrurile, se poate oare afirma cu seriozitate că vreuna din cele două grupări amintite mai sus întruneşte condiţiile care s-ar potrivi platformei Mişcării F.P.C.D.?

Cei care urmăresc îndeaproape procesele politice de la noi ştiu prea bine motivele care i-au făcut pe unii să abandoneze formaţiunea noastră şi să creeze puzderia de partide cu platforme şi denumiri menite să acopere propriul lor trecut de foşti membri ai Frontului Popular. Motivul e simplu de tot. Se punea la cale dispariţia subită a formaţiunii noastre de pe arena politică. În plus, avalanşa de persecuţii care se abătuse asupra membrilor F.P.C.D. periclita grav confortul celor care s-au ataşat formaţiunii noastre în perioada ei de succes, reuşind să se instaleze în funcţii importante. Însă în momentul în care comuniştii şi-au redobândit poziţiile, zdruncinate pentru o scurtă perioadă, aflarea în rândurile organizaţiei noastre şi-a pierdut orice rost pentru cei care ştiu bine să aleagă oportunităţile pentru a prinde valul, ca apoi să se retragă, acoperindu-şi inconsecvenţa cu "raţiuni de ordin tactic".

O ALIANŢĂ ESTE ACCEPTABILĂ DOAR DACĂ ACEASTA POATE ASIGURA UN PARTENERIAT POLITIC ONEST ŞI ECHITABIL

Atunci când apare chestiunea creării unei alianţe, trebuie să fie analizate grupările politice care se prezintă drept elemente constituante ale acesteia, provenienţa şi platformele lor, calitatea morală şi gradul de consecvenţă politică a liderilor acestora. Şi, bineînţeles, nu în ultimul rând, scopul în numele căruia apare un bloc, platforma şi posibilele lui evoluţii. În plus, este bine să nu uităm şi faptul că Puterea urmăreşte anihilarea opţiunii unioniste, inclusiv prin fuzionarea sau cel puţin prin înglobarea F.P.C.D. sub un singur acoperiş politic uniformizant. Odată intraţi într-o asemenea combinaţie, este greu de imaginat că ar fi rămas căi de

retragere onorabile. Astfel, neavând nici o garanţie a unui parteneriat onest şi echitabil în interiorul unei alianţe, F.P.C.D. a decis să nu se aventureze într-o afacere cu un final cel puţin imprevizibil.

Aş vrea să le amintesc aici amatorilor unei uniri cât mai largi şi cât mai grabnice a tututor forţelor democratice de o experienţă tristă pe care am trăit-o cu toţii şi din care ar fi cazul să tragem învăţăminte. Mai ales că şi azi, ca şi acum cinci ani, argumentul forte în favoarea mult râvnitei unificări este de a obţine cât mai multe mandate, fie pentru parlament, în 1994, fie pentru organele puterii locale, în 1995.

În 1990 F.P.M. a promovat în fostul parlament peste 130 de deputaţi. Până la urmă, dintre ei au rămas pe poziţiile organizaţiei care i-a promovat în legislativ doar 28. Aşa stând lucrurile, nu ni se pare deloc înţelept să ne permitem luxul de a repeta aceleaşi greşeli şi astăzi.

ONOAREA DE A RĂSPUNDE SINONIMIEI ROMÂN-FRONTIST-UNIONIST

Prin urmare, dacă ţinem cu adevărat la organizaţia din care facem parte, dacă ştim să apreciem răspunderea şi onoarea de a fi în acest teritoriu exponenţi ai Ideii Naţionale, terfelirea căreia ne-ar acoperi de ruşinea de care nu ne-am putea spăla vreodată, dacă afirmăm că suntem continuatorii cauzei înaintaşilor noştri, a camarazilor noştri care au căzut în războiul de la Nistru sau zac în puşcăriile comuniste, să nu admitem atitudini iresponsabile faţă de misiunea ce ne revine. Nu avem timp să ne dedăm unor experimente politice hazardate.

Aici, în Basarabia, noţiunile de român, frontist, unionist au devenit sinonime, acceptate atât de prietenii, cât şi de adversarii noştri.

Nu ne putem permite nici o clipă de ezitare. Orice staţionare a Mişcării ar putea avea consecinţe cu totul nedorite. Pasivitatea noastră ar fi doar în câştigul adversarului. Tocmai de aceea vă chem, dragi colegi, să continuăm cu şi mai multă forţă lupta noastră politică. Între noi, membrii Mişcării F.P.C.D., există o comuniune spirituală, şi numai după aceea una politică.

Printr-un efort colectiv, plin de vigoare şi încredere în victoria de mâine, vom reuşi. Astăzi pentru noi nu există alte priorităţi decât fortificarea şi extinderea structurilor teritoriale ale Mişcării, continuarea acţiunii de colectare a semnăturilor pentru revizuirea Constituţiei, afirmarea unei prezenţe demne şi active în viaţa politică a Basarabiei. Personal nu am nici un pic de îndoială că vom reuşi.

Aşa să ne ajute Dumnezeu.

"ŢARA", 26 mai 1995

CUPRINS

«...Cât de absorbantă este tentaţia de a ne vedea aici, în Basarabia, ca cei mai necăjiţi, dacă nu de pe glob, atunci, în mod sigur, de pe întinsul întregului pământ românesc. Cât de savuroasă pare starea de complăcere în propria suferinţă. E ca un drog care paralizează voinţa şi îneacă sufletele slabe în puhoiuri de lacrimi sterile. Nu lacrimile de jale şi compasiune oportunistă ne vor salva, ci credinţa în faptul Învierii Domnului şi în împlinirea destinului Neamului Românesc. Iar dacă Neamul, în istorie, prin jertfă şi crucificare, s-a apropiat de supliciile Mântuitorului, speranţa în învierea Lui este mare...»